

**Закон о извршењу казни лишења слободе са Уредбама и Прописима о уређењу
казнених завода и вршењу службе у заводу, 1932.**

Садржај

- Закон о извршењу казни лишења слободе
- Уредба о организацији, употреби и наплати осуђеничке радне снаге
- Уредба о уређењу казнених завода
- Уредба о службеницима казнених завода
- Уредба о осигурању осуђеника у несрећним случајевима
- Правилник о употреби оружја
- Уредба о специјалним додацима у новцу и натури
- Уредба о униформисању
- Правилник о службеном оделу и оружју
- Уредба о припадностима у натури државних службеника
- Опште одредбе о исхрани
- Кућни ред за казнене заводе
- Кућни ред за болнице казнених завода

1. januara 1942. god.
Beograd.

2361/2

ZAKON

O

izvršenju kazni lišenja slobode

SA

Uredbama i Propisima

o uređenju kaznenih zavoda i
vršenju službe u zavodu.

STARA GRADIŠKA
1932.

Var. br.
38761

Z A K O N

o izvršenju kazni lišenja slobode.

GLAVA PRVA.

Opšte odredbe.

I. Csnovna načela.

§ 1.

Kazne lišenja slobode, izrečene izvršnim presudama sudova, izvršuju se odvojeno, prema vrsti i trajanju kazne, prema polu i dobi i prema osobnosti osuđenoga lica.

§ 2.

Kazne robije, zatočenja, strogog zatvora i zatvora od jedne godine i duže izvršuju se u naročitim kaznenim zavodima, uređenim prema vrsti kazne, i to odvojeno za ženske, za maloletnike, kao i za povratnike koji su već ranije u kojem kaznenom zavodu izdržalidve po vrsti najteže kazne lišenja slobode zbog zločinstva.

Za telesno kržljave i za osuđenike sa smanjenom računljivošću urediće se posebna odeljenja, a isto tako i za duševno obolele, ako za ove ne bi bilo naročitog zavoda.

§ 3.

Kazne lišenja slobode manje od jedne godine izvršuju se u zatvorima onih sudova koji su

kao prvostepeni izrekli presudu, i to odvojeno od lica koja su u pritvoru ili u istražnom zatvoru.

Iz važnih razloga, a naročito radi olakšanja ishrane Ministar Pravde može narediti za više sudova jedan središnji zatvor kod onog suda koji je za to najpodesniji, ili da lica osuđena izvršnom presudom na kaznu lišenja slobode duže od tri meseca izdržavaju ovu kaznu u zavodima pomenutim u § 2. prema vrsti kazne, polu i dobi.

§ 4.

U kaznenim zavodima, pomenutim u § 2, izvršivanje kazne započinje se po pravilu u ćeliji, produžuje postepeno u zajedničkom zatvoru pri radu, uz usamljenje noću i za vreme odmora, zatim u odejenju za slobodnjake i na posletku na uslovnom otpustu.

Povratnici kao i stranci koji su osuđeni da se po izdržavanju kazne proteraju iz države ne mogu se smeštati u odelenje za slobodnjake ni uslovno puštati.

Odelenje za slobodnjake biće van ogradnog zida, nešto udaljeno od glavnog zavoda; no može se i za više kaznenih zavoda iste vrsti osnovati naročiti zajednički zavod za slobodnjake.

Za izvršivanje kazne nad maloletnicima (§ 28. od. 7. i § 30. K. Z.) izdaće se Uredbom potrebni propisi namenjeni naročito vaspitanju.

§ 5.

U sudskim zatvorima izvršuju se po pravilu u ćeliji kazne lišenja slobode do tri meseca.

Kazne preko tri meseca izvršuju se po pravilu prva dva meseca u ćeliji, a ostatak u zajedničkom zatvoru uz odvajanje prema propisu § 1., a po mogućstvu i uz usamljenje noću i za vreme kad se ne radi. Stariji maloletnici će se odvajati tako da se onemoguću svaki saobraćaj sa punoltnim osuđennicima.

Osuđenici koji su ponovo u povratu ili koji su bezposličari ili su inače moralno pokvareni te bi mogli rđavo uticati na druge osuđenike, oslaće za sve vreme izvršenja kazne u ćeliji.

II. Uprava kaznenih zavoda i sudskih zatvora.

§ 6.

Vrhovna upravu svih kaznenih zavoda i sudskih zatvora, kao i raspoređivanje osuđenika po zavodima, vrši Ministar Pravde i nadzira ih preko svojih organa, koje povremeno šalje radi pregleda zavoda. Prema potrebi Ministar Pravde može radi pregleda slati i više državne tužioce, koji će mu o tome podnositi pismene izveštaje, a može im poveravati i vršenje izvesnih administrativno-nadzornih funkcija.

Bar svake druge godine izvršit će se potpun pregled svakog kaznenog zavoda i većeg središnjeg sudskog zatvora uz pomoć računskog stručnjaka.

Radi razgledavan a kako se izvršuju zdravstvene mere i kako se vrši obučavanje u školi, Ministar Pravde slaće stručnjake.

Ministar Pravde izdaće za svaki kazneni zakon i sudski zatvor kućni red, u kome će se izložiti dnevni i radni red i način postupanja sa

osuđenima a izdaće i potrebna naređenja radi vođenja jednoobrazne statistike o izvršivanju kazne.

O svim važnijim pitanjima koja se tiču izvršivanja kazne, Ministar Pravde saslušaće Savetodavni Odbor za kaznene zavode, koji on obrazuje od pet lica teorijskih i praktičnih stručn aka.

§ 7.

Ministar Pravde po saslušauju Savetodavnog Odbora izradiće osnovicu za raspoređivanje osušenika na pojedine kaznene zavode. Pri tom će se naroč to voditi računa da svak osuđenik bude smešten u zavod koji po svome uređenju pruža najviše jemstva da će se izvršenjem postići cilj kazne i da smeštanje u taj zavod neće štetno uticati na zdravlje osuđenikovo.

Od utvrđene osnovice može se odstupiti samo iz osobito važnih razloga.

§ 8.

Izvršivanjem kazni n kaznenim zavodima rukovodi upravnik kaznenog zavoda.

Izvršivanjem kazni u sudskim zatvorima rukovodi starešina onog suda kod koga se nalazi sudski zatvor ili sudija koga on za to odredi. Za veće sudske zatvore, osobito za središnje, Ministar Pravde može postaviti naročite upravnike.

§ 9.

Upravnici, odnosno upravnice kaznenih zavoda isredišnj h sudskih zatvora moraju imati sudijsku kvalifikaciju. Kod većih zavoda moraju takvu kvalifikaciju imati i njihovi zamenici.

Kod svakog kaznenog zavoda i većeg središnjog sudskog zatvora postoji Savetodavni odbor u koji pored upravnika kao predsednika ulaze: zamenik upravnika, zavodski lekar, učitelji, sveštenici, zapovednik čuvara i jedno pouzdano lice iz dotičnog mesta koje postavlja Ministar Pravde, a koje pokazuje interesovanje za zavod i mora nu popravku osuđenika.

Mišljenje Savetodavnog Odbora saslušaće upravnik u svima važnijim pitanjima o izvršivanju kazne, kao i o pitanjima o kojima traži izveštaj Ministar Pravde.

O svakoj sednici Savetodavnog Odbora sastaviće se zapisnik.

§ 10.

Dopuštenje za razgledanje kaznenih zavoda i sudskih zatvora daje Ministar Pravde. Izuzetno može razgledanje dopustiti i upravnik zavoda odnosno starešina s dskog zatvora, ali samo licima koji se kao naučnici ili stručnjaci interesuju pitanjem o izvršivanju kazne.

III. Upućivanje osuđenika na izdržavanje kazne.

§ 11.

Čim presuda postane izvršnom, starešina suda prvog stepena koji je izrekao presudu pozvaće osuđenika, ako nije u pritvoru ili istražnom zatvoru, da određenoga dana dođe radi izdržavanja kazne za mesto koje mu on označi. Ako osuđeno lice ima da izdrži kaznu u kom kaznenom zavodu ili središnjom sudskom zatvoru, starešina suda izvestiće upravnika zavoda

ili zatvora o pozivu i poslaće potrebne spise, tako da im ovi mogu stići bar tri dana pre kad se izvršenje kazne treba da započne.

Ako osuđeno lice na poziv ne dođe radi izdržavanja kazne ili ako se sumnja da će pobeći, starešina suda narediće da se dovede ili pritvori, a ako je pobjeglo ili se krije može se izdati poternica prema propisima Zakonika o sudskom krivičnom postupku.

Ako je osuđeno lice u istražnom zatvoru, a nema da izdrži kaznu u zatvoru suda koji ga je osudio, sprovedeće se pod stražom u središnji sudski zatvor ili kazneni zavod.

Izuzetno, u kaznene zavode mogu se radi izdržavanja kazne slati i oni osuđenici za koje je protiv presude izjavljen priziv samo zbog odmerenja kazne.

§ 12.

Starešina suda će za svakog osuđenika koji se ima uputiti u središnji zatvor ili kazneni zavod poslati svima overeni prepis presude suda prvog stepena i višeg suda s razlozima i kazneni list sa ličnim podacima.

U kaznenom listu biće ovi podaci: ime i prezime osuđenika, njegov nadimak ako ga ima, ime i prezime roditelja i devojачko prezime matere; godina i mesto rođenja osuđenika, mesto njegovog avičaja i življenja, koje je vere, je li oženjen, koliko ima dece, zanimanje, ranije kazne, stanje zdravlja, imovinsko stanje, vojna obaveza, tačan opis osuđenika s eventualnim znacima koji olakšavaju raspoznavanje, datum i broj presude suda prvog stepena i višeg suda, krivično delo za koje je osuđen, po-

buda dela, kazna na koju je osuđen, eventualno izjavljen priziv protiv odmerene mu kazne, dan od kog mu se račun kazna naročito s pogledom na računanje istražnog zatvora i na delimično izdržanu kaznu kod suda i naposljetku dan i čas kada se kazna svršava.

Ako osuđenik ima da započne izdržavanje kazne neposredno u središnjem sudskom zatvoru ili u kaznenom zavodu, upravnik zatvora ili zavoda naznačiće u kaznenom listu dan i čas početka i svršetka kazne, pa će o tome izvestiti sud koji je sudio u prvom stepenu.

§ 13.

Ako osuđenik ima da izdrži više različitih kazni lišen a slobode, izvršiće se po pravilu najpre najteža vrsta kazne.

IV. Prekid izvršavanja kazne.

§ 14.

Već započeto izvršavanje kazne neće se po pravilu prekidati.

Izuzetno se može dopustiti prekid izvršavanja kazne, koja nije veća od pet godina, najdalje za četrnaest dana, ako slučaj smrti roditelja, bračnog druga ili dece iziskuje prisustvo osuđenog lica u porodici ako nema povoda sumnji da će pobeći odnosno ako na zahtev vlasti koja o tom odlučuje da jemstvo.

§ 15.

Kod kazni koje se izvršuju u sudskim zatvorima, rešenje o prekidu izvršavanja kazne do-

nosi sud prvog stepena koji je sudio, a ako je sudio okružni sud, onda se prethodno ima saslušati državni tužilac. Ako su predsednik veća i državni tužilac saglasni da se prekid dopusti, ne treba rešenja suda Protiv rešenja nema pravnog leka

Kod kazni koje se izdržavaju u kaznenim zavodima, rešenje o prekidu izvršavanja kazne donosi upravnik zavoda po saslušanju Savetodavnog Odbora.

O svakom prekidu izvršavanja kazne podneće se izveštaj Ministru Pravde.

Vreme prekida ne računa se u kaznu.

§ 16.

Vreme koje osuđenik, pošto je započeo izdržavanje kazne, provede u ma kojoj bolnici računa se u kaznu.

Vreme koje osuđenik provede u begstvu, ne računa se u kaznu.

Poternicu za osuđenikom koji je pobjegao iz zatvora ili zavoda može izdati i starešina zatvora odnosno zavoda, prema propisima Zakonika o sudskom krivičnom postupku.

GLAVA DRUGA.

Izvršavanje kazne u kaznenim zavodima.

I. Primanje osuđenika u zatvor.

§ 17.

Na osnovu spisa navedenih u § 12. u kazneni zavod primaće se radi izvršavanja kazne

osuđenici koji budu sprovedeni u zavod ili koji se sami jave za izdržavanje kazne, pošto se njihova istovetnost tačno utvrdi

Osuđenike prima upravnik kaznenog zavoda ili njegov zamenik. Pri prijemu će se osuđeniku skrenuti pažnja na propise kućnoga reda, kojima se ima pokoravati i na poslovice nepokoravanja kao i na sva prava i dužnosti, a obavestice se i o tome kako mu se računa trajanje kazne.

Ako osuđenik stigne u zavod pred noć, smestiće se pošto bude pretresen prethodno u ćeliju ili u drugu sobu za primanje, pa će se sutradan ujutro prijaviti upravniku zavoda radi primanja.

Svaki primljeni osuđenik upisaće se u glavnu (matičnu) knjigu osuđenika, u koju će se uneti svi podaci o osuđeniku prema kaznenom listu (§ 12.). Prema ovoj glavnoj (matičnoj) knjizi svaki osuđenik dobija svoj broj, pod kojim će se osnovati i njegov lični spis, na koji će se prilepiti i njegova fotografija. U taj će se spis staviti sve što se tiče osuđenika, a naročito ono što je važno za njegovo poznavanje (§ 18. od. 1.). U njemu će se beležiti i sve promene kod osuđenika zavreme trajanja kazne, kao i disciplinske kazne.

§ 18.

Čim se osuđenik primi, pretrešće se i on i njegove stvari.

Za tim će se ošišati i obrijati, okupati i preobučiti u državno odelo, ako ovo mora nositi, i izmeriće mu se težina i visina. Po tom će se fotografisati, lekarski pregledati, a po mogućstvu pribaviće se i drugi podaci radi osuđenikovog upoznavanja (daktiloskopijom i t. d.).

Osuđenikova odeća po dezinfekovanju kao i druge njegove stvari, naročito novac i dragocenosti koje mu nisu potrebne ili koje bi mogao zloupotrebiti oduzeće se i pošto se to pobeleži i proceni čuvaće se do svršetka izdržavanja kazne.

Osuđenice će pretresati i pri kupanju nadzirati žene koje su u avodima za ženskinje postavljene za čuvare.

§ 19.

Bolesni osuđenici uputi će se odmah zavodskom lekaru, pa će se s njim dalje postupiti prema nahođenju lekarevom.

S osuđenicom koja ima dete na sisi koje se još ne može odbiti, a nema nikoga svoga kome bi ga mogla poveriti, primiće se i dete i biće u zavodu dok se opština ili koja druga vlast čija je dužnost da se stara o deci ili koje humanitarno društvo ne postara za uredan smeštaj deteta.

II. Stepeni izvršavanja kazne.

1. Čelija.

§ 20.

Lice osuđeno na robiju prva tri meseca od prijema u zavod izdržava kaznu uz podesan rad po pravilu neprekidno u čeliji, u koliko njegovo tjelesno i duševno stanje ne bi po nahođenju zavodskog lekara zahtevalo da bude zajedno sa drugim osuđenima.

Kod lica osuđenih na kaznu blaže vrste ili na manje od jedne godine robije (§ 3.) usamljenje može biti i kraće od tri meseca.

Može odluci upravnika zavoda osuđenik se može ostaviti u čeliji i duže ali neprekidno ne duže od jedne godine, izuzevši ako bi po svom vladanju bio opasan po sigurnost ili moral drugih osuđenika ili po red i disciplinu u zavodu. No za neprekidno usamljeno izdržavanje kazne, duže od jedne godine, upravnik će zatražiti odobrenje Ministra Pravde. Ni u kom slučaju usamljenje ne može trajati duže od tri godine. Ovo važi i u slučaju pooštrenja kazne u smislu § 69. od. 3. Krivičnog Zakonika.

Po molbi samog osuđenika usamljenje može trajati i duže.

§ 21.

Za vreme usamljenja u čeliji osuđenik će biti odvojen od drugih i pri šetnji i pri službi Božjoj i u školi.

Osuđenika u čeliji moraju bar dvaput nedeljno obići upravnik zavoda i njegov amenik, zavodski lekar, učitelj, sveštenik njegove vere i starešina čuvara, i svi će svoja opažanja beležiti u nar čite knjige koje će se za to osnovati.

2. Zajednički zatvor.

§ 22.

Pošto je osuđenik izdržao bez prekida vreme određeno da se izdrži u čeliji, nastaje drugi stepen izdržavanja kazne.

Lica osuđena na robiju ili zatočenje izdržavaju kazne na ovom stepenu zajedno sa drugim osuđenima pod strogim nadzorom i uz zajednički rad, a noću i za vreme odmora izdvajaju

se po mogućstvu u ćelije, ako telesno i duševno stanje ne iziskuju da budu zajedno. No za ovakav zajednički boravak noću i za vreme odmora, kao i za one koji se uopšte moraju osloboditi ćelije (§ 20.) urediće se manje sobe za pet do deset lica, pri čem treba paziti na razliku u individualnosti osuđenika.

Saobraćaj između osuđenika u zajedničkom zatvoru dopušta se samo toliko, koliko to iziskuje zajednički rad i koliko ga inače dopušta kućni red.

Lica osuđena na strogi zatvor ili zatvor mogu se u vreme kad ne rade i noću ostaviti u pomanjem broju prema individualnosti zajedno, a i saobraćaj između njih može se olakšati.

§ 23.

Osuđenici u zajedničkom zatvoru koji su sposobni za težački rad, mogu se pod stražom i nadzorom upotrebiti na rad van zavoda, ako su pouzdani da neće pobeći ni činiti nered. Ako ostaju van zavoda noću, mogu se uz po rebne mere opreznosti smestiti i u barake.

3. Odelenje za slobodnjake.

§ 24.

U odelenje za slobodnjake mogu se smestiti:

1. po izdržanju dve petine kazne: osuđenici koji su prvi put u kaznenom zavodu a ranije nisu bili kažnjeni za zločinstvo;
2. po izdržanju polovine kazne: osuđenici koji su po drugi put u zavodu;

3. po izdržanju dvanaest godina kazne lica osuđena na kaznu večite robije, ako su prvi put u zavodu, a po izdržanju četrnaest godina, ako su po drugi put u zavodu, ili ako su bila osuđena na smrtnu kaznu, pa im je ova Kraljevom milošću oproštena i zamenjena većitom robijom.

Osuđenici koji su uopšte prvi put osuđeni na kaznu strogog zatvora ili zatvora do dve godine, odnosno na kaznu robije ili zatočenja do jedne godine zaključno mogu se po isteku propisnog vremena kazne neposredno iz ćelije premestiti u odelenje za slobodnjake ako se činovnici koji ih pohađaju u ćeliji uvere da nisu pokvareni i da baš za to, da bi bili moralno očuvani, zaslužuju osobitu pažnju.

I u odelenju za slobodnjake osuđenici će biti pod nadzorom ali će se moći uz slobodniji međusobni saobraćaj slobodnije kretati i bez čuvara.

Oni će se baviti u glavnom ratarstvom, stočarstvom i drugim granama poljoprivrede, ili izuzetno koliko je moguće i onima zanatima koji su zemijoradniku preko potrebni, a prema prilikama i drugim radom.

§ 25.

U odelenju za slobodnjake, uz uslove navedene u § 24. mogu se smestiti samo takvi osuđenici koji po svom ranijem životu, po svom vladanju i radu u ćeliji i u zajedničkom zatvoru daju jemsvo da neće zloupotrebiti veću slobodu i da neće pobeći.

Smeštenje osuđenika u odelenju za slobodnjake naređuje upravnik zavoda po saslušanju svog Savetodavnog Odbora.

§ 26.

U odelenju za slobodnjake neće se izvršivati pooštrenja kazne, ako su u presudi naređena, niti će se primenjivati disciplinske kazne (§ 53.). U slučaju neznanog narušavanja reda, slobodnjaci će se opomenuti i skrenuće im se prema potrebi pažnja na to da mogu za kaznu biti vraćeni u zavod i disciplinski kažnjeni.

Ko ovo ne posluša, biće po naređenju upravnika zavoda vraćen u zavod, i prema težini narušavanja reda još i primereno disciplinski kažnjen.

U zavod vraćeni slobodnjak može se u slučajevima vrednim osobite pažnje izuzeti još jedanput vratiti u odelenje za slobodnjake, ako primernim radom i vladanjem to zasluži.

4. Uslovni otpust.

§ 27.

Uslovno se mogu otpustiti po pravilu osuđenici iz odelenja (zavoda) za slobodnjake, ako se može s osnovom uzeti da će se na slobodi dobro vladati, i ako su prema svojim silama i sredstvima naknadili štetu koju su naneli svojim krivičnim delom i to:

1. po izdržanju polovine kazne: oni koji su prvi put u kaznenom zavodu, ako ranije nisu bili kažnjeni za zločinstvo;
2. po izdržanju dveju trećina kazne: oni koji su po drugom putu u kaznenom zavodu;
3. po izdržanju petnaest godina kazne: oni koji su osuđeni na kaznu večite robije, ako su prvi put u kaznenom zavodu; po izdržanju osam-

naest godina kazne: oni koji su osuđeni na kaznu večite robije a po drugom putu su u kaznenom zavodu; po izdržanju dvadeset godina kazne: oni kojima je mesto smrtne kazne, oproštene Kraljevom milošću, izrečena kazna lišenja slobode.

U slučajevima vrednim osobite pažnje mogu se uz te uslove, pojedini osuđenici koji su po svojoj molbi ostali u ćeliji, a izuzetno i osuđenici koji su ostali u zajedničkom zatvoru uslovno otpustiti neposredno iz ćelije ili iz zajedničkog zatvora.

Uslovno se ne mogu otpustiti osuđenici koji su osuđeni na kaznu lišenja slobode kraću od godinu dana.

Uslovni otpust traje do svršetka ostatka vremena kazne. Kod kazne večite robije uslovni otpust traje sedam godina; ako je ova kazna izrečena mesto oproštene smrtne kazne, deset godina.

§ 28.

Predloge za uslovni otpust čine upravnici kaznenih zavoda po saslušanju zavodskog Savetodavnog Odbora Ministru Pravde, koji o njima odlučuje po predlogu komisije, sastavljene od načelnika Odelenja za kaznene zavode, kao izvestioca, i bar jednog člana Savetodavnog Odbora za kaznene zavode pri Ministarstvu Pravde i jednog višeg činovnika Ministarstva Pravde sa sudijskim kvalifikacijama.

Ti predlozi redovno će se podnositi Ministru Pravde na kraju svakog tromesečja jednim aktom.

Pri davanju uslovnog otpusta osuđeniku će

se uvek odrediti mesto življenja iz kog se on, ako zahteva njegov opstanak, može preseliti u drugo mesto Kraljevine, koliko mu pri rešavanju o uslovnim otpustu nije zabranjeno življenje u tom mestu. No svaku ovaku promenu mesta on je dužan prijaviti vlasti javne bezbednosti u mestu svog poslednjeg življenja. Osuđeniku koji naginje pijančenju, a u piću je sklon izgredima, pa je i krivično delo učinjeno u piću, narediće se pri davanju uslovnog otpusta da za vreme dok traje uslovni otpust ne sme pohađati krčme niti se sme u pijanom stanju pokazati u javnosti.

Osuđenik koji nije navršio dvadeset i jednu godinu života može se po potrebi staviti pod zaštitni nadzor (§ 26. k. z.) starateljske vlasti ili udruženja za zaštitu maloletnika. Oni će u mestu stanovanja osuđenikovog odrediti pouzdana lica, koja će se starati o njegovom urednom životu i zaposlenju za vreme uslovnog otpusta.

§ 29.

O uslovnom otpustu rešavaće se hitno i prvenstveno. Evidenciju o uslovno puštenim osuđenim vodi svaki zavod za svoje osuđenike, a o svima osuđenim Ministarstvo Pravde pomoću društva za staranje o otpuštenim osuđenim ili pomoću društva za zaštitu maloletnika, a gde nema ovih, pomoću upravnih vlasti.

§ 30.

Uslovni otpust može se poništiti i osuđenik vratiti u isti ili drugi kazneni zavod radi izdržavanja ostatka kazne u ćeliji ili u zajedničkom zatvoru, ako u vremenu za koje je uslovno ot-

pušten bude osuđen za kakvo novo krivično delo, zbog koga bi se poljuljala vera u njegov dalji čestiti život ili ako naruši koji od uslova pod kojima je pušten.

Vreme koje je proteklo od dana kada je osuđenik uslovno pušten pa do dana kad je zbog poništenja uslovnog otpusta pritvoren, ne računa se u kaznu.

§ 31.

Ako uslovno otpušteni osuđenik bude sa zakonskih razloga pritvoren, svaka vlast je dužna da bez odlaganja izvesti o tome Ministra Pravde,

Ako se uslovni otpust u ovakvom slučaju poništi, uzeće se kao da je poništen onoga dana kad je osuđenik pritvoren.

§ 32.

Ako uslovno otpušteni osuđenik do kraja provede vreme za koje je uslovno pušten, a nije dao povoda poništenju vladanjem ili delom zbog koga bi se gubila vera u njegov čestiti život, kazna će se smatrati kao potpuno izdržana. Poništenju ima mesta još dva meseca od dana kog je vreme uslovnog otpusta isteklo, ako je uslovno otpušteni osuđenik za vreme uslovnog otpusta učinio delo zbog koga se sumnja u njegov dalji čestiti život.

Ako se pre isteka vremena uslovnog otpusta protiv uslovnog otpuštenog osuđenika pokrene krivični postupak zbog kakvog krivičnog dela koje izaziva sumnju u njegov budući čestit život, uslovni otpust može se poništiti još u roku od šest nedelja po potpuno svršenom krivičnom postupku.

§ 33.

O poništavanju uslovnog otpusta u smislu §§ 30. do 32. rešava Ministar Pravde po predlogu komisije, pomenute u § 28. od. 1.

III. Postupanje s osuđennicima.

I. Opšta pravila.

§ 34.

Za svaki kazneni zavod izdaće se kućni red, u kom će se izložiti dnevni radni red za osuđenike, njihova prava i dužnosti, i način postupanja s njima.

Na svakom stepenu izvršivanja kazne staraće se o tome da se osuđenici priviknu radu i redu, da se moralno i duhovno dižu i da im se očuvaju zdravlje i radna snaga. Radi toga sa osuđennicima će se postupati strogo ali pravedno i čovečno, a pri tom će se imati u vidu pored dela i pobude još naročito i individualnost osuđenikova, njegov raniji život, mladost, starije godine, telesni i umni razvoj i vrsta kazne. Na njih će se primenjivati samo ona pooštrenja ili ublaženja kazne koja su dopuštena ili naređena postojećim principima ili sudskom presudom.

Kod starijih maloletnika obratiće se naročita pažnja na vaspitanje i obrazovanje duha i tela.

S povratnicima će se postupati uvek strože a sa osuđennicima na blažu vrstu kazne postupaće se blaže kako pri održavanju discipline, izboru rada i određivanju nagrade za rad, tako i pri dopuštanju pohoda, pismenog saobr. čaja, lektire i davanja drugih poboljšica.

2. Uslovi i pismeni saobraćaj osuđenika.

§ 35.

Osuđennicima će se izlaziti a susret i savetom kad ga traže, ako taj savet ne iziskuje naročito stručno lice. Zato će im se po mogućstvu olakšavati usmeni i pismeni saobraćaj u njihovim pravnim i drugim poslovima, a naročito u onima koji se tiču njihovog budućeg života u slobodi.

Osuđennicima će se naročito davati pravni saveti i pomoć pri upot. ebi pravnih lekova kojima hoće da dokažu svoju nevinost ili da ublaže svoju sudbinu. Spis koji bi oni želili da pošalju sudu ili državnom tužiocu neće se obustaviti a spisi drugim vlasti a obusraviće se samo onda ako im je sadržina uvredljiva ili ima obeležje kakvog krivičnog dela.

Pohađanje osuđenika u zavodu od njegove rodbine i dopisivanje osuđenika s rodbinom i drugim licima urediće se prema vrsti kazne u kućnom redu.

Pisma koja osuđenici šalju ili primaju razgledaće se, pa ako su nedopuštena, zadržaće se, a osuđeniku saopštiće se da su zadržana i zašto su zadržana. ~~Deo pisma koji nije nedopušten, saopštiće se uvek osuđeniku.~~

3. Rad.

§ 36.

Uprava zavoda naročito će se starati o radu osuđenika i nadzoru nad njihovim radom. Svaki osuđenik mora raditi, izuzev i onog za kog lekar nađe da nije sposoban za rad.

Rad može biti u zavodu ili van zavoda. No pri radu van zavoda osuđenici se moraju odvojiti od slobodnih radnika, a i među se prema naročitim odeljenjima u zavodu.

Sve kućne poslove u zavodu vršiće osuđenici. Inače će se osuđenici zaposliti u onim granama rada koje su u zavodu zavedene, pri čem će se po mogućstvu imati u vidu zanimanje osuđenikovo u slobodi, njegova sposobnost, zdravlje i njegov budući život u slobodi.

Starijim maloletnicima daće se prilika da izuče kakav koristan zanat ili kakvu tehničku vještinu ili da se po mogućstvu usavrše u poslu koji su ranije radili.

Da se ne bi proizvodnjom osuđenika činila osetna utakmica slobodnim radnicima i zanatlijama, radna snaga osuđenika podeliće se po mogućstvu na što više različitih poslova industrijskih i poljoprivrednih. Na prvo mesto dolaze državni opšte korisni radovi, i rada stvari potrebnih za državne zavode i nadležstva kao i za državne službenike.

Osuđenici mogu po naređenju upravnika raditi pod najam privatnika samo izuzetno, i to samo onda kad nema rada u zavodu, a dokazano je da je van zavoda oskudica u radnicima.

§ 37.

Sve što osuđenik zaradi pripada državi.

Osuđenik nema prava na nagradu za rad, ali će mu se za njegov rad odobriti nagrada u novcu prema vrsti i kvaliteta posla.

Nagrada se ne odobrava povratnicima za prvih šest meseci, a ostalim osuđenimcima za prva

tri meseca. Početna nagrada je manja, pa se povećuje postepeno prema vrednoći osuđenikovoju i valjanosti rada.

Nagrada odobrena osuđeniku od njegove zarade ne može se uzapiti, niti se iz nje može izvršiti kakva naplata, izuzevši da se podmiri šteta, koja je hotimično ili sa gruba nehata naneta državnoj svojini ili naplate troškovi hvatanja i povratka osuđenikova u zavod u slučaju begstva.

Kolikim će delom nagrade osuđenik moći da raspolaže za vreme trajanja kazne u cilju da potpomogne bliže svoje siromašne rođake, da naknadi štetu oštećeniku, da poboljša sebi hranu ili da učini trošak na druge korisne stvari, određuje kućni red. Nepotrošeni deo nagrade ostaje osuđeniku za prve dane življenja u slobodi.

§ 38.

U kućnom redu propisaće se radno vreme, koje je obavezno za osuđenike.

Radnjom i praznicima osuđenici se oslobodavaju rada, i to svaki na svoj praznik, izuzevši kućne i druge hitne i nužne poslove koji se ne mogu ni prekinuti ni odložiti.

Praznike će prema verama za pojedine krajeve odrediti Ministar Pravde.

4. Hrana, odelo i postelja.

§ 39.

U hrani treba da su takvi i toliki sastojci koliki su prema rezultatima nauke i iskustva potrebni za održanje zdravlja i radne snage sred-

njeg radnika. Hleb može da bude od srazmerno pomešanog pšeničnog, raženog i kukuruznog brašna, prema običajima kraja gdje je zavod.

Pored hrane za zdrave osuđenike po naredbi lekarovoj za bolesne će se gotoviti bolesnička hrana a bolešljivim, slabim, kao i onima koji više ne podnose hranu za zdrave, može se povremeno dopustiti srednja hrana, manja po meri ali snažnija.

Ministar Pravde će izdati za ove zavode i za sve tri hrane jednoobrazne jelovnike, imajući pri tom naročito na umu potrebnu promenu hrane, i odrediti sastavne delove i meru materijala za pojedina jela na dan i gl-vu, na će se po ovim jelovnicima a pogledom na prilike kraja gotoviti hrana u zavodu.

Hranu će svakog dana pregledati i kušati upravnik zavoda ili njegov zamenik i lekar i svoje nahodjenje o hrani ubeležiti u naročitu knjigu, koja će se za to osnovati. O zdašnosti hrane vodiće se evidencija i povremenim merenjem težine osuđenika.

§ 40.

Kućni red može osuđennicima koji se dobro vladaju dopustiti, najranije posle tri meseca po dolasku u zavod, poboljšanje hrane na teret odobrene im nagrade (§ 37.). Ovo poboljšanje hrane povratnicima ograničiće se na što manju meru, a proširiće se osuđennicima koji su osuđeni na blažu vrstu kazne kao i slobodnjacima.

§ 41.

Odelo i postelja udesiće se prema klimat-

skim prilikama sa naročitom pažnjom na čistoću i zdravlje. Osuđenici će se presvlačiti u čisto rublje svake nedelje; krevetski čaršavi i jastuci menjace se bar svakog meseca. Čistoće radi osuđenici će se stalno š šati kratko i brada će im se brižati u koliko zdravstveni razlozi ne bi drukčije zahtevali

Odelo je prema vrsti kazne različito po boji, a za starije maloletnike i po boji i po kroju.

Osuđennicima koji se premeštaju u koji drugi zavod ili se na poziv sprovode sudu ili kojoj drugoj vlasti, može se dopustiti da za vreme bavljenja van zavoda nose svoje sopstveno odelo.

5. Staranje o zdravlju. Slučajevi obolenja i smrti.

§ 42.

Dužnost je svih zavodskih službenika da se staraju za najveću čistoću u zavodu i vršenje opštih zdravstvenih mera.

Rad opasan po zdravlje ne sme se dopustiti.

§ 43.

Osuđenici koji nisu zaposleni pod vedrim nebom moraju se bar jedan sat na dan van radnog vremena kretati ili baviti na čistom vazduhu

§ 44.

Uživanje alkoholnih pića, pušenje, žvakanje duvana i šmrkanje burmuta u zavodu zabranjuje se, sem ako bi to naredio lekar iz zdravstvenih razloga.

Izuzetno pušenje o njihovom trošku može se dopustiti slobodnjacima, a ostalim osuđenici-
ma samo onda kad rade teške poslove van za-
voda.

§ 45.

Čim koji osuđenik oboli, pozvaće se zavod-
ski lekar koji će odrediti treba li bolesnika met-
nuti u zavodsku bolnicu ili će se lečiti onde gde
izdržava kaznu.

Na predlog lekara može se prizvati i koji
drugi lekar po potrebi specijalista, a može se i
na zahtev osuđenika o njegovom trošku pozvati
i drugi lekar.

§ 46.

U zavodsku bolnicu upućivaće se samo ta-
kvi osuđenici kojima je u istinu potrebna bolni-
čka nega.

Ako osuđenik duševno oboli ili je bolest
takva da se ne može lečiti u zavodu, lekar će
odrediti kuda je osuđenika najbolje poslati ili
treba predložiti da se uslovno otpusti ili pomiluje.

U slučaju smrti ili ako je bolest opasna po
život, izvestiće se odmah bliža poznata rodbina,
a ako bolesnik zahteva i druga lica. O smrti će
se izvestiti i vlast koja je nadležna za raspravu o
nasleđu.

U slučaju samoubijstva pregled će izvršiti
lekar najbliže upravne vlasti i sastaviti o tom za-
pisnik, koji će se ostaviti u lični spis osuđeni-
kov.

U smrtnom listu ne sme se označiti kazne-
ni zavod kao mesto smrti.

§ 47.

Leševi osuđenika umrlih u zavodu mogu se
radi naučne upotrebe precati javnim zavodima o
trošku ovih zavoda, ako bliža rodbina a dvade-
set četiri sata od kad je izveštena ne zatraži leš
radi sahrane o svom trošku.

Leševi koji se ne predadu naučnim zavodi-
ma može sekirati i zavodski lekar.

§ 48.

Ako je na izvršenje kazne primljena osuđe-
nica koja je trudna, a ne bi naročiti razlozi zah-
tevali da ostane u zavodu, može se ona pred po-
rođaj poslati u zavod za porođanje, ako ne bi bi-
lo uputnije da se uslovno otpusti ili pomiluje.

U izvodu krštenih ne sme se označiti kaz-
neni zavod kao mesto rođenja.

6. Obrazovanje i bogoslužjenje.

§ 49.

U zavodima ili odelenjima za starije malo-
letnike osnovaće se škola radi obučavanja u ele-
mentarnim naukama i nauci o vjeri.

Za odrasle nepismene osuđenike osnovaće
se tečajevi za nepismene osuđenike.

U svakom zavodu osnovaće se biblioteka
sa delima religioznog, poučnog i zabavnog sadr-
žaja, iz koje će osuđenici prema svom obrazo-
vanju dobijati knjige na čitanje u vreme odmora.

§ 50.

Za osuđenike priznatih veroispovesti, ako

ih je već broj u zavodu, vršiče redovnu službu Božju zavodski sveštenik. Za ostale osuđenike omogućiće se povremeni dolazak njihovih sveštenika radi vršenja službe Božije.

Osuđenike nije dopušteno prinuđavati na ispovest, i ako im se ima za to pružiti prilika.

IV. Disciplina, disciplinske kazne i mere predohrane.

1. Disciplina i disciplinske kazne.

§ 51.

Osuđenici se moraju čuvati da se ne ogreše ne samo o opšte zakonske propise, propise kućnoga reda ili druge odredbe nego ni o zahtevе morala i pristojnosti. Oni se moraju pokoravati nalogima zavodskih činovnika i čuvara, i na sva službena pitanja odgovarati istinu. Za svako ogrešenje kazniče se disciplinski bez obzira na to da li će se i krivično uzimati na odgovor.

I za dela koja imaju obeležje prestupa, a koja osuđenik učini za vreme izdržavanja kazne u zavodu, kazniče se on dok je u zavodu samo disciplinski, ako zakon za taj prestup ne propisuje kaznu lišenja slobode dužu od jedne godine.

Ako osuđenik učini zločinstvo ili teži prestup u zavodu, prijaviće se nadležnoj vlasti.

§ 52.

Osuđenike koji se ističu primernim vladanjem i radom, upravnik zavoda može javno pohvaliti, novčano nagraditi ili odrediti na takav rad za koji se traži osobito povjerenje.

§ 53.

Disciplinske su kazne ove:

1. ukor;

2. teži rad;

3. oduzimanje pojedinih ili sviju poboljšaca i olakšica kao i nagrade za određeno vreme ili trajno;

4. tvrd postelja do osam dana;

5. ograničenje hrane u pojedinim ili svima obrocima i to samo svakog drugog dana za vreme od četrnaest dana; no hleb i voda ne mogu se oduzeti;

6. zatvor u ćeliji do šest nedelja, koji je skopčan s oduzimanjem svih poboljšica i olakšica;

7. vezivanje do četiri nedelje i to ili samo ruku, lisičinama, ili samo nogu, negvama, ili jednim i drugim, ali tako da se osuđeniku ne sprečava kretanje.

Vezivanje starijih maloletnika i ženskinja nije dopušteno, a ženskinje koje je trudno ili koje doji ne može se kazniti ni tvrdom posteljom ni ograničenjem hrane.

§ 54.

Kazne po § 53. br. 1—5 mogu se izreći ili pojedince ili neko od njih ili sve zajedno.

Zatvor (§ 53. br. 6.) može se još i pooštriti tvrdom posteljom (br. 4) ograničenjem hrane (br. 5), ili pomračenjem ćelije za duže ili kraće vreme zatvora. Ni jedno od ovih oštrenja kazne ne sme se primeniti kod ženskinje koje je trudno ili koje doji; kod starijih maloletnika nije dopušteno

pomraćenje ćelije. Za vreme izdržavanja zatvora zabranjuje se osuđeniku i pohađanje službe Božije i škole.

Ako se osuđenik na kraju kazne grubo ogreši o disciplinu, određeni zatvor može se produžiti i posle svršetka kazne, ali ne duže od osam dana.

§ 55.

Disciplinske kazne izriče upravnik zavoda u kome je disciplinski prestup učinjen, pošto sasluša osuđenika i učini potreban izvid j, i odmah ih izvršuje. Izvršenje kazne može se odložiti, pod uslovom da se osuđenik dobro vlada za određeno vreme, a može se kazna naknadno i ublažiti i oprostiti.

Disciplinsku kaznu može izreći i organ vrhovne vlasti izaslan radi pregleda zavoda za delo koje osuđenik pred njim učini.

O kaznama po § 53. br. 4. do 7. izvestiće se odmah zavodski lekar koji će u roku od dvadeset četiri sata biti vlastan da sa zdravstvenog gledišta učini svoje prigovore izvršenju kazne. O prigovorima odlučuje upravnik po svojoj uviđavnosti.

Ako osuđenik bude premešten u drugi kazneni zavod pre nego što je izvršena disciplinska kazna, ova će se izvršiti u zavodu u koji je premešten.

§ 56.

Propisi §§ 53., 54 i 5. od 3 i 4. primenjuju se i na slučajeve pomenute u § 69. Krivičnog Zakonika.

2. Mere predohrane.

§ 57.

Upravnik zavoda će u svako doba preduzimati sve mere predohrane radi održavanja discipline, reda i bezbednosti u zavodu a napose naređivati pretres svih osuđenika i svih prostorija.

Kad ne koriste blaža sredstva, upravnik zavoda može narediti i vezivanje okovima u ćeliji do tri meseca onih osuđenika koji pokušaju da pobjegnu ili da napadnu koga službenika ili koje drugo lice, ili koji pokušaju da navedu druge osuđenike da to učine, ili ih draže na nasilja. Gde ima ćelija s gvozdanim rešetkama, upotrebiće se one, a u izvanrednim slučajevima protiv osuđenika, koji se na drugi način ne mogu da savladaju, upotrebiće se utega samo u koliko je potrebno radi ukroćavanja ili lomljenja nenutnog nasilnog otpora, no ne duže od šest sati.

U vanrednim slučajevima narušavanja reda i bezbednosti upravnik će narediti da se upotrebi i oružje i da se prizove u pomoć i žandarmerija ili vojska.

3. Evidencija disciplinskih i drugih mera i žalbe osuđenika.

§ 58.

Svaka disciplinska kazna upisaće se u knjigu o disciplinskim kaznama, koju vodi starešina čuvara i u lični spis osuđenikov, uz naznačenje dela, kao i dana početka i svršetka kazne, odnosno uslovnog odlaganja, oprostaja ili ublaženja

disciplinske kazne. U ličnom spisu imaju se zabeležiti i mere određene po § 57.

Osuđenima je dopušteno da mogu svaku svoju žalbu izneti neposredno povereniku Ministra Pravde, koji bude izaslan radi pregleda kaznenog zavoda. Ako se je ono na što se osuđenik žali dogodilo na više od osam dana pre dolaska poverenika, a osuđenik se na to nije žalio upravniku zavoda, njegova žalba se neće primiti, izuzevši žalbu na samog upravnika.

V. Otpuštanje osuđenika iz kaznenog zavoda.

§ 59.

Osuđenik se po pravilu (§§ 54., 60. i 61.) ne može zadržati u zavodu preko časa kad mu ističe kazna. O svršetku kazne vodiće se strogo računa.

Dan pre svršetka kazne osuđenik će se po mogućstvu smestiti u ćeliju, da se pripremi za odlazak i da mu se onemogućni dodir s drugim osuđenima radi krijumčarenja. Tu čemu se predati njegovo sopstveno građansko odelo da ga uređi, ako to već nije pre učinio, i s njim svršiti račun o nagradi za rad, pa čemu se ostatak nagrade, kao i njegove stvari koje su bile oduzete, neposredno pred odlazak predati na priznaticu.

Pri kraju kazne osuđeniku se može dopustiti da pusti kosu i bradu kakva mu je ranije u slobodi bila. Pri otpuštanju osuđenik će se obučiti prema običaju i godišnjem dobu i daće mu se besplatna vožnja do kuće, železnicom ili lađom, kao i potrebna hrana, u koliko sam ne bi imao sredstava da je nabavi.

§ 60.

Oslednjeg dana kazne osuđenici se zbog saobraćajnih prilika i veza mogu pustiti i pre nego što istekne čas svršetka kazne.

Ako se kazna svršava između osamnaest i sedam sati osuđenik se može otpustiti već u osamnaest sati, no na molbu može on i ostati da prenoći u zavodu. Ako kazna ističe između dvanaest i osamnaest sati, otpuštanje se može izvršiti još pre podne.

§ 61.

Osuđenika će pre otpusta pregledati zavodski lekar, pa će se njegovo zdravstveno stanje i njegova težina zabeležiti u ličnom spisu.

Ako osuđenik, kada treba da bude otpušten iz zavoda, leži bolestan, on se na molbu može ostaviti u zavodskoj bolnici, dok lekar ne utvrdi da se može otpustiti bez opasnosti po život.

Ako je bolest opasna i zarazna ili takve vrste da bi putovanje moglo prouzrokovati osuđeniku smrt, a osuđenik se ne može lako i bez opasnosti smestiti u koju bolnicu van zavoda, on će se tada i protiv volje zadržati u zavodskoj bolnici, koliko bude preko potrebno.

§ 62.

Osuđenika otpušta upravnik zavoda. On će ih poučiti i opomenuti da se čuvaju povrata u zlo. Osuđenima, koji su uslovno otpušteni skrenuće pažnju na uslove pod kojima se otpuštaju (§§ 27. do 31.), da ih se strogo drže, jer će inače biti vraćeni u zavod radi izdržavanja ostatka

kazne. One koji su pomilovani uput će da se pokažu dostojnima milosti.

Osuđennicima koji se uslovno otpuštaju predaće upravnik objavu o njihovom uslovnom otpustu, a ostalim izdaće na zahtev uverenje da su kaznu izdržali.

Ako je osuđenik osuđen da se po izdržanoj kazni protera iz države ili smesti u naročiti zavod za rad, lečenje ili čuvanje, ili da se po izdržanoj kazni ima i dalje da zadrži u kom drugom zavodu (§ 51 K. Z.), odnosno ako zbog osuđenikovog ranijeg života ili vladanja u zavodu postoji bojazan da će putem do kuće učiniti kakvo krivično delo, upravnik će blagovremeno narediti da osuđenika primi najbliža policijska vlast radi izvršenja mere koja je naređena u cilju sprovođenja do kuće.

VI. Osiguranje osuđenika u nesretnim slučajevima i staranje o otpuštenim osuđennicima.

§ 63.

U slučaju nesreće, koja zadesi osuđenika radnika na radu, naknadiće se šteta nastala zbog smrti ili onesposobljenja za rad, prouzrokovanog nesrećnim slučajem. Ministar Pravde doneće uredbu o osiguranju osuđenika radnika za slučaj nesreće, i u tome cilju osnovaće poseban fond, kojim će on rukovoditi, a u koji će se za pojedinog osuđenika radnika plaćati mesečno izvestan procenat od zarade prema vrsti rada i prema tome, da li je kod ovoga bila veća ili manja mogućnost nesrećnog slučaja.

§ 64.

Za potpomaganje siromašnih osuđenika koji u kaznenom zavodu nisu mogli ništa privrediti, a svojim vladanjem zaslužuju pomoć, osnovaće se u kaznenim zavodima pripomoćne blagajnice, iz kojih će se takvim osuđennicima davati novčana pomoć prilikom otpusta radi obezbeđenja njihovog života prvih dana na slobodi.

Blagajnici će se predavati :

1. mesečne nagrade onih osuđenika kojima se u prvo vreme kazne ne odobrava nagrada (§ 37.), kao i onih osuđenika koji su disciplinski osuđeni da gube nagradu (§ 53.);

2. polugodišnja kamata od osuđeničkih nagrada, koje se zajednički ulažu na kamate;

3. polovina čiste dobiti od prodaje poboljšica hrane (§ 40.), ako se vrši u režiji zavoda;

4. uzapćeni novac koji su krišom uneli u zavod osuđenici, njihova rodbina ili ko drugi, ako taj novac nije ostao od kakvog krivičnog dela, i ako na nj nema prava neko drugo lice;

5. prinos iz državnog budžeta;

6. darovi dobrotvora.

Pomoć određuje upravnik zavoda. Ona će se zabeležiti u ličnom spisu i u knjizi koja se o tome vodi kao knjiga blagajne.

§ 65.

Ako osuđenik koji je sposoban za rad ali nema sredstava za izdržavanje u kući svojoj ili svoje rodbine, ne bi mogao ni posredovanjem rodbine sebi osigurati rad, upravnik zavoda postaraće se za vreme, sam ili pomoću društva za staranje o otpuštenim osuđennicima, da mu se

nađe podesno mesto gde će raditi i da to mesto može zauzeti odmah čim bude pušten iz zatvora.

Naročita briga će se o tome voditi o starijim maloletnicima kojima budu potrebne i pomoć i zaštita.

§ 66.

Društvima koja se osnuju radi staranja o otpuštenim osuđenima i njihovim zaštićivanju i koja ovom pozivu zaista odgovaraju, davaće se pomoć iz državnog budžeta, koju će Ministar Pravde za svaku godinu osigurati.

Koliko državna sredstva budu dopuštena, Ministar Pravde će moći osnovati i državne ustanove za posredovanje pri uposlivljanju onih otpuštenih osuđenika koji, imajući volje za rad, ne mogu bez svoje krivice da nađu zaradu.

GLAVA TREĆA.

Izvršivanje kazne u sudskim zatvorima.

§ 67.

Osuđenike koji izdržavaju kaznu lišenja slobode u sudskom zatvoru prima sudija koga je predsednik okružnog suda odredio za nadzornika zatvora, odnosno sreski sudija ili upravnik zatvora, gde je takav postavljen, i to pošto utvrdi istovetnost osuđenikovu. Organ koji vrši primanje narediće da se osuđenika pretrese, očisti i preobuće u državno odelo, ako ga mora da nosi (§ 69.) ili ako mu sopstveno odelo nije čisto i dovoljno.

Zapovednik čuvura ili služitelj kod sreskog suda kome je povereno staranje o zatvoru, ne sme nikoga primiti ni smestiti u zatvor bez naredbe nadležnog sudije ili upravnika. Ako je nadležni sreski sudija sprečen, osuđenika može primiti i služitelj sreskog suda, ali mora izvestiti nadležnog sudiju čim ta prepreka prestane. Inače će i zapovednik čuvara i služitelj sreskog suda, ako im se ko neposredno javi radi izdržavanja kazne izvestiti odmah o tome nadležnog sudiju ili upravnika i čekati njihovu naredbu, a dotle čuvati to lice na podesnom mestu. Oni vode registar o osuđenima, u koji se beleži svaki primljeni osuđenik prema podacima iz § 17. O svakom primljenom i otpuštenom osuđeniku podnose oni izveštaj starešini suda, gde nema upravnika zatvora.

Da li će se s osuđenicom koja ima na sise dete primiti i dete i ostaviti kod matere, odlučuje starešina suda ili upravnik po svom nahođenju.

Novac i dragocenosti koje osuđenik donese sa sobom oduzeće se, proceniti i ostaviti na čuvanje, a spisak o tome ostaviti u spise.

§ 68.

Za postupanje s osuđenima važe propisi §§ 34. i 35

Svaki osuđenik koji je za rad sposoban mora raditi, i to pre svega kućne poslove, u koje spada i rad u bašti, ako je zatvor ima. Osim toga osuđenici će se baviti po mogućstvu poslovima i zanatima kojima su se bavili u slobodi. pri čem će se po mogućstvu uvažavati njihova želja.

Osuđenici koji nisu sumnjivi, da će pobeći

mogu se upotrebiti na rad i van zatvora, ali odvojeno od drugih radnika, no nikako se ne mogu upotrebljavati kao sluge službenika ili privatnih lica.

Stariji maloletnici će se po mogućstvu upotrebljavati za poslove na svežem vazduhu, naročito za rad u bašti.

Što se tiče nagrada i praznika, primjenjivaće se propisi §§ 37. i 38.

§ 69.

Osuđenici se po pravilu hrane prema naročitom jelovniku, koji će propisati Ministar Pravde. Sa osobitih razloga, poje. inim osuđencima može se dopustiti da se hrane o svom trošku.

Osuđenici kojima nisu oduzeta častna prava mogu nositi svoje odelo i poslužiti se svojom posteljom, ako je jedno i drugo čisto i uredno

§ 70.

Što se tiče staranja o zdravlju osuđenika, primjenjivaće se propisi §§ 42. do 46 i 48. Pušenje im se može dopustiti pri kretanju na čistom vazduhu (§ 43.). Ako se ne mogu urediti naročite bolnice, u svakom zatvoru okružnog suda kao i u središnjem sudskom zatvoru urediće se naročite prostorije za smeštanje lakše obolelih osuđenika.

Jače oboleli osuđenici mogu se, gde nema uređene bolnice u samom zatvoru, smestiti u bolnicu van zatvora ili u bolnicu kojeg obližnjeg kaznenog zavoda.

§ 71.

U većim sudskim zatvorima osnovaće se tečajevi za nepismene osuđenike. Pismenim osuđencima može se dopustiti čitanje dobrih i korisnih knjiga, sopstvenih ili iz knjižnice ako je ima u zatvoru.

Pri povećem broju osuđenika omogućiće se povremeni dolazak sveštenika radi vršenja službe Božje u podesnoj prostoriji.

§ 72.

Za održanje pristoinosti kućnjeg reda i discipline u zatvoru, dopuštaju se disciplinske kazne označene u § 53. pod br 1. do 5. i § 54. koje izriče sudija nadzornik, odnosno sreski sudija ili upravnik zatvora.

Protiv osuđenika koji su nasrtljivi prema službenicima ili čuvarima, ili ih napadaju, ili koji se pripremaju na begstvo ili ovo pokušaju, kao i protiv onih koji se povrate iz begstva, može se narediti zatvor do tri nedelje i vezivanje do četrnaest dana (§ 53. br. 6. i 7.), a ako je takvo lice stariji maloletnik ili ženskinje, samo zatvor uz ograničenje po § 54.

§ 73.

Što se tiče mera predohrane, evidencije disciplinskih kazna i drugih mera i žalbi, primjenjivaće se propisi §§ 57. i 58. Viša nadzorna vlast je predsednik okružnog suda.

Službenici kojima je povjereno staranje o zatvoru (§ 67.) dužni su da svakog dana razgledaju zatvor, naročito sva vrata, prozore, zidove,

podove i peći, da nisu možda oštećeni; ako zapaze kakve nedostatke izveštice o tome odmah starešinu suda ili upravnika zatvora radi uklanjanja nedostataka.

Osuđenika otpušta nadzornik zatvora, sreski sudija ili upravnik zatvora (§ 67.) prema spisima § 59. i ostalih. Ako je sreski sudija sprečen, osuđenika može otpustiti i služitelj (§ 67.).

§ 74.

Predsednik okružnog suda i starešina sreskog suda razgledaće bar jedared svake nedelje iznenadno zatvore svoga suda da se uvere o sigurnosti, redu i čistoći u zatvoru, o tome kako se osuđenici hrane, kako se s njima postupa, i da li se vrše zakonski propisi. Po potrebi oni će i češće činiti.

Ako nađu kakve nedostatke i neurednosti, učiniće što treba da se to smesta ukloni i krivci disciplinski kazne.

O svakom takvom pregledu zatvora i izdatim naredbama napisaće se zapisnik, koji će potpisati predsednik odnosno sreski sudlja, i zapisničar.

Ako je iz sreskog sudskog zatvora koji osuđenik pobjegao, starešina sreskog suda će najdalje za dvadeset četiri sata podneti predsedniku okružnog suda izveštaj, u kome će opisati stanje stvari, uzrok bjegstva i da li zbog toga ima do koga kakve krivice.

GLAVA ČETVRTA.

Olakšice pri izvršivanju kazni.

§ 75.

Osuđenici kojima su po osobenim zakonskim propisima ili presudom suda prvog ili višeg stepena priznate olakšice pri izvršivanju kazni lišenja slobode, izdržavaće kazne u osobenim zavodima odnosno, dok se ovi ne urede, u osobenim odelenjima kaznenih zavoda ili sudskih zatvora.

Ovi osuđenici će po pravilu kaznu lišenja slobode izdržavati u zajedničkom zatvoru. U ćeliji izdržavaće je samo po svome pristanku. Neće se upućivati u odelenje za slobodnjake.

Sobe u kojima ovi osuđenici izdržavaju kaznu treba da budu udobnije od onih koje su određene za ostale osuđenike.

Ministar Pravde propisaće uredbom, u kojim zavodima odnosno zatvorima će se izvršivati kazne lišenja slobode nad ovakim osuđencima i koji će se slati u kaznene zavode a koji u sudske zatvore.

§ 76.

Osuđenici pomenuti u § 75. mogu:

1. primati češće posete i pisma rođaka i prijatelja;
2. nabavljati knjige i novine i van zavodske biblioteke;
3. birati sebi rad koji mora da je takav da se njime ne narušava red i disciplina u zavodu;

inače im ga određuje upravnik zavoda (starešina suda) prema njihovom obrazovanju;

4. nositi svoju odeću i obuću i služiti se svojom posteljom, ako im je sve to dovoljno čisto i uredno;

5. nabavljati hranu o svom trošku van zavoda, ako im se hrana ne može u samom zavodu odvojeno gotoviti;

6. trošiti na poboljšanje hrane veći deo odobrene im nagrade za rad;

7. puštati kosu i bradu;

8. izlaziti na čist vazduh najmanje po dva sata na dan i vežbati se u gimnastici;

9. pušiti duvan o svom trošku.

§ 77.

Leševi osuđenika pomenuti u § 75. mogu se samo po njihovoj poslednjoj volji predavati javnim zavodima.

§ 78.

Disciplinske kazne osuđenika pomenutih u § 75. su ove:

1. ukor;

2. oduzimanje, na neko vreme ili trajno, pojedinih ili sviju poboljšica i olakšica, datih po opštim propisima ili prema odredbi § 76.;

3. zatvor u ćeliji, prema t. 6. § 53. u slučaju težeg disciplinskog prestupa, naročito otpora prema službenom osoblju ili begstva pokušnog ili izvršenog;

4. kazne iz t. 4., 5. i 6. § 53., za prestupe

koje učine u zavodu a koji se kazne prema odredbama Krivičnog Zakonika.

§ 79.

Pored osobenih propisa ove glave, na osuđenike pomenute u § 75. će se inače u svemu primenjivati ostale odredbe ovoga zakona.

GLAVA PETA.

Postupak s molbama za pomilovanje.

§ 80.

Kućni će red propisati kako će se primati molbe osuđenika za pomilovanje i na koji će se način upućivati Ministru Pravde.

Molbe bolesnih osuđenika za pomilovanje kazneni zavodi mogu upućivati Ministru Pravde administrativnim putem i bez posredovanja suda

Administrativnim putem činiće se predlozi za pomilovanje i onda kad to Ministar Pravde naročito odredi.

GLAVA ŠESTA.

Završno naređenje.

§ 81.

Ovaj zakon o izvršivanju kazni lišenja slobode stupa u život kad se obnaroduje u „Službenim Novinama“, a dan kada će dobiti obavezu snagu odrediće se posebnim zakonom.

UREDBA

o organizaciji, upotrebi i naplati osuđeničke radne snage u kaznenim i drugim sličnim zavodima.

GLAVA PRVA.

Opšte odredbe o radu.

I. Cilj rada.

§ 1.

Cilj je rada u kaznenim i drugim sličnim zavodima :

1) da kaznu učini efikasnijom, naročito kad se tiče lica kod kojih je vidno obelodanjena odvratnost ka radu i svakom časnom zanimanju i koje vrše krivična dela u skijanju, prosjačenju bludničenju i drugim nemoralnim i po društvo štetnim radnjama, jer će rad za sva takva lica predstavljati izvesan teret;

2) da moralno popravi i na pravi put izvede prestupnike i sva druga lica koja su moralno posrnula, stavljajući im u izgled lepšu i bolju budućnost čim se poprave i kakvu korisnu struku izuče;

3) da svakom osuđeniku da stručno znanje i praktično umenje koje mu je potrebno za samostalan način života da bi od svoga rada mogao časno živeti po izlasku u slobodu;

4) da stvori mogućnost osuđeniku da zaradi i svojom zaradom popravi štetu prouzrokovanu izvršenim krivičnim delom. Tu spadaju : naknada štete povređenim licima, sudski troškovi, novčane kazne i drugo;

5) da privikava na rad, da održava potrebni red i poredak u zavodu, jer su nerad i besposlica mati svih poroka, pa i same nepokornosti osuđenika;

6) da olakša i ublaži posledice usamljeničkoga života u ćelijama, jer je rad jedino u stanju da otkloni čamotinju i dosadu kod osuđenika pa se zbog toga u ovom slučaju javlja kao prava blagodanost za svakog osuđenika i

7) da održi nepovrednost socijalnog načela, po kome niko ne može živiti na tuđ račun, već mora svoj hleb zarađivati trudom svojih ruku i u znoju svoga lica sve donde, dokle može obavljati ma kakav posao.

II. Karakteristične osobine rada.

§ 2.

Rad u kaznenim i drugim sličnim zavodima mora biti:

1) higijenski i zdravstveno podesan. Zato se ni jedan osuđenik ne sme terati da radi i takav posao koji bi bio štetan ili opasan po njegovo zdravlje ili život, jer je on osuđen samo na lišenje slobode, ali ne i da trpi bolesti i životne opasnosti;

2) vaspitnog i moralizatorskog karaktera, tako, da od moralno posrnutih, surovih, podivljalih, krvoločnih i zapuštenih osoba napravi valjane radnike čestite i ispravne građane, dobre i snošljive susede;

3) koristan i produktivan, jer svaki trud treba da bude krunisan uspehom;

4) plaćen makar u najmanjoj meri, da bi

se podstakao lični interes osuđenika za radom i popravkom i

5) takav da se može prilagođivati ličnim osobinama i sklonostima osuđenika u cilju da se kod njih podstakne, što jače razvije i ukoreni volja za izučavanje onih zanata i poslova koje najviše vole.

III. Obaveznost rada.

§ 3.

Rad je sveopšta ljudska dužnost koje se čovek sve do groba ne može osloboditi pa ma gde bio i ma u kakvim se prilikama nalazio. Za to svaki osuđenik mora raditi ma kakav posao, osim onoga za koga lekar nađe da nije sposoban ni za kakav rad. Ali je Uprava dužna da i ove nesposobne ma čime zaposli tako, da u zavodu ni jedan osuđenik ne bude ni jednog časa besposlen. Ovo tim pre, što sve osuđenike treba spremati za dobre i ispravne građane, a oni će to biti samo onda ako budu poštovali osnove socijalnog morala i socijalne pravde koji počivaju na obaveznosti rada.

GLAVA DRUGA.

Organizacija osuđeničkog rada.

I. Administrativna organizacija osuđeničkog rada.

§ 4.

Rad u kaznenim i sličnim zavodima može biti organizovan u vidu pet sledećih sistema: 1) sistema generalnog zakupa; 2) sistema režije;

3) mešovitog sistema; 4) sistema rada na parče i 5) sistema specijalnog najma.

§ 5.

Sistem generalnog zakupa sastoji se u tome, što se ceo zavod sa svima osuđenima koji se u času zaključenja ugovora u njemu zateku, kao i onima koji će na upražnjena mesta doći, izdaje pod zakup kakvom preduzimaču ili udruženju na upravu za ugovorom određeno vreme s tim, da on vodi brigu o svima ekonomskim i industrijskim potrebama zavoda, kao da zgrade održava u dobrom stanju, da snosi sve troškove oko njihove opravke, ogreva, osvetljenja i drugog, da snabdeva osuđenike hranom, odelom, potrebnim radom i da im plaća ugovorenu nagradu, da se brine o njihovom zdravlju i t. d.; jednom reći, da primi na sebe sve one dužnosti koje padaju na državu, a kao nagradu za to da može slobodno raspolagati svima proizvodima osuđeničkog rada, zadržavati za sebe onaj deo osuđeničke nagrade koji bi pripao državnoj kasi, kad bi ova vršila eksploataciju osuđeničkog rada u sopstvenoj režiji, i primati ugovorom određenu sumu u ime izdržavanja osuđenika.

§ 6.

Sistem režije sastoji se u tome, što uprava zavoda sama organizuje eksploataciju osuđeničkog rada i preuzima na sebe staranje o svima ekonomskim i industrijskim potrebama zavoda, ali za to sav prihod od osuđeničkog rada ide u državnu kasu.

§ 7.

Mešoviti sistem čini sredinu između prva dva sistema, jer uprava zavoda vodi brigu o svima ekonomskim potrebama zavoda, a izvesne lokale i radnu snagu osuđenika, koja ostaje na pretek, izdaje pod zakup preduzimaču da ovaj organizuje zanate i industrijske poslove koje osuđenici treba da izuče.

§ 8.

Sistem „rada na parče“ stoji na sredini između režije i mešovitog sistema. Uprava zavoda ostaje potpuni gospodar eksploatacije radne snage osuđenika, a preduzimač samo nabavlja potrebne sirovine, a po potrebi i industrijske alate i obavezuje se, da po utvrđenoj ceni prima sve izrađene namirnice kako je ugovorom predviđeno.

§ 9.

Sistem specijalnog najma biva onda, kad osuđenici rade pod najam privatnim licima van zavoda poć uslovima koji se za svaki specijalan slučaj određuju naročitim ugovorom.

§ 10.

Eksploatacija osuđeničke radne snage u vidu najma vršiće se samo onda, kad nema rada u zavodu, a dokazano je da je van zavoda oskudica u slobodnim radnicima. Od ostalih načina eksploatacije upotrebljavaće se oni koji budu najbolje odgovarali ustrojstvu pojedinih zavoda i njihovim ekonomskim i industrijskim potrebama,

à sistem generalnog zakupa, samo onda, kad se ni jedan drugi način eksploatacije u zavodu ne može uvesti.

§ 11.

Izdavanje osuđeničke radne snage u vidu generalnog zakupa, mešovitog sistema i rada na parče vršiče se uvek putem javnog usmenog nadmetanja ili putem podnošenja pismenih ponuda. Izdavanje radne snage pod najam privatnim licima vršiče se bez ikakvih formalnosti. S ponuđačem koji podnese najpovoljnije uslove, zaključiče se pismeni ugovor u kome će se predvideti sve što je potrebno da se zaštititi i interesi osuđenika i interesi državne kase.

Ugovor o izdavanju zavoda pod generalni zakup u ime države zaključuje i izvršuje Ministar Pravde; ugovore o eksploataciji radne snage u vidu mešovitog sistema ili „rada na parče“ zaključuje i izvršuje Uprava zavoda po prethodnom odobrenju Ministra Pravde; ugovore pak, o specijalnom najmu zaključuje i izvršuje sama uprava zavoda bez ikakva odobrenja Ministarstva pravde i bez ikakvih formalnosti.

II. Obrtni kapital.

§ 12.

Svima zavodima koji vrše eksploataciju osuđeničke radne snage bilo u sopstvenoj režiji, bilo u kom drugom vidu, dodeliče se potrebne sume novca, koje će im služiti kao obrtni kapital za organizovanje radionica u zavodu s potreb-

nim brojem zanata i za podizanje pogodnih poljoprivrednih ustanova u kojima će se osuđenici zaposliti i izučavati korisne zanate i druge privredne poslove od kojih će moći časno da zive po izlasku na slobodu.

Veličinu obrtnog kapitala za pojedine zavode određuje Ministar pravde prema veličini zavoda i njegovim ekonomskim i industrijskim potrebama. Obrtni kapital se određuje po pravilu iz Fonda za podizanje kaznenih zavoda, kome će se izuzete sume i vratiti. Način vraćanja propisuje Ministar pravde.

III. Mere za suzbijanje utakmice slobodnim radnicima.

§ 17.

Da se ne bi proizvodnjom osuđenika činila osetna utakmica slobodnim radnicima i zanatlija, eksploatacija radne snage osuđenika vršiče sei po mogućstvu po pravilima izloženim u §§ 14 i 15 ove Uredbe.

§ 14.

Za suzbijanje kvantitativne utakmice važiće ova pravila:

1) Raspodelu radnika — osuđenika valja izvesti u što je moguće manje radne grupe tako, da broj zaposlenih osuđenika u jednoj industrijskoj grani po mogućstvu ne prelazi broj slobodnih radnika istoga zanimanja u tome kraju;

2) organizovati u zavodu što više raznovrsnih industrijskih i zanatskih preduzeća da bi

teret utakmice pao na što veći broj slobodnih profesija ;

3) upotrebiti što veći broj osuđenika na opšte korisne javne radove koji ne stvaraju utakmicu slobodnim radnicima ;

4) što više ograničiti se na proizvodnju onih namirnica koje su potrebne za državu i njene ustanove, kao i za državne činovnike ;

5) proizvoditi što više onih namirnica koje se izvoze na stranu da bi zavodski proizvodi što manje plavili domaća tržišta i time štetili slobodnu industriju ;

6) proizvoditi i primati narudžbine privatnih lica po mogućstvu samo za one namirnice koje se ne proizvode u istom mestu, da se ne bi utušila lokalna zanatska i industrijska proizvodnja ;

7) pored gotovih i za upotrebu spremljenih namirnica, proizvoditi t. zv. polu-namirnice, pa ih tako nedovršene prodavati industrijskim preduzećima koja proizvode iste ili bar slične namirnice ;

8) organizovati radove tako, da osuđenik izučiti jedan ceo ili više zanata. U tu svrhu obučavati osuđenike više da znaju rukovati raznim alatima i mašinama, da bi što više praktičnog znanja i umenja iz zavoda izneli ; i

9) ukoliko je to moguće organizovati zanate i industrijske poslove tako, da osuđenik radi u zavodu za istog gazdu i isti posao koji je i ranije radio da bi se održalo ono stanje koje je postojalo i pre stupanja osuđenika u zavod.

§ 15.

Za suzbijanje utakmice putem cena važiće ova pravila:

A) Ako zavod eksploatiše radnu snagu u sopstvenoj režiji

1) u koliko je moguće više treba održavati pojedine cene zavodskih namirnica u srazmeri sa prodajnim cenama slobodne trgovine ;

2) zavodske proizvode treba izvoziti i prodavati na šira i veća javna tržišta ;

3) ako se prodaja zavodskih namirnica vrši u istom mestu u kome je zavod, onda ih treba prodavati samo u zavodskim prodavnicama.

B) Ako privatna lica eksploatišu radnu snagu :

1) po mogućstvu treba izjednačiti cene koštanja zavodskih proizvoda sa cenama koštanja slobodnog rada i prema tim cenama određivati zaradu osuđenima ; i

2) ukoliko je moguće više treba izjednačiti nadnicu osuđenika sa nadnicom slobodnih radnika iste vrste, vodeći pri tome računa o lošijem kvalitetu osuđeničkog rada i drugim prednostima koje ima slobodan rad nad radom osuđenika.

GLAVA TREĆA.

Kvalifikacija osuđenika-radnika.

§ 16.

Prema svojoj ranijoj sposobnosti i stručnoj spremi osuđenici-radnici dele se u tri kategorije:

1) kvalifikovane; 2) nekvalifikovane i 3) umne radnike.

§ 17. § 1. izmene i dopune 38570

~~Kvalifikovani osuđenici-radnici su oni, koji imaju položeni majstorski ispit za obavljanje izvesnog zanata, bilo u zavodu ili van njega.~~

Oni se dele u tri klase: I koja u slobodnoj profesiji odgovara spremi majstora; II. spremi pomoćnika (kalfe) i III. spremi učenika (šegrta).

§ 18.

~~Nekvalifikovani osuđenici-radnici su obični ručni radnici za koje se ne traži nikakva naročita sprema, već samo obična fizička snaga. Oni se dele u dve klase: I. koja obuhvata industrijske radnike, t. j. one koji se kao nadničari upotrebljavaju za podizanje građevina, za kopanje u rudnicima i t. d. i II. koja obuhvata radnike koji se bave stočarstvom i zemljoradnjom. Ova druga klasa deli se u tri grupe: I. u koju ulaze radnici koji rade teže poljoprivredne poslove i za koje se traži naročita vrsta sposobnosti, kao kosači, orači i t. d. II. u koju spadaju radnici koji rade lakše poljoprivredne poslove, kao plašćenje, sejanje i t. d.; i III. koja obuhvata radnike koji se bave stočarskim poslovima.~~

§ 19.

Umni radnici-osuđenici su svi intelektualci koji su u slobodi živeli od svojih umnih proizvoda (književnici, naučnici i t. d.) ili čija je profesija bila slobodno zanimanje (advokati, lekari, inženjeri i t. d.) privatna ili državna služba.

GLAVA ČETVRTA.

Klasifikacija zavodskih poslova.

§ 20.

Radi što boljeg i potpunijeg uposlavanja osuđenika i njihovog pravilnijeg razvrstavanja u radne klase kao i radi lakše i pravilnije naplate osuđeničke radne snage sve vrste poslova na koje se osuđena lica mogu uposliti, valja podeliti u ove glavne grupe: zanatsku, industrijsku, poljoprivrednu, stočarsku, običnu i kancelarijsku.

§ 21.

Zanatska grupa obuhvata sve vrste zanata koji su u zavodu uvedeni; kao stolarski, obućarski, krojački, bravarski i t. d.

U industrijsku grupu spadaju sve vrste industrijskih poslova, kao izrada opeka, crepa, vađenje kamena i t. d.

U poljoprivrednu grupu ulaze sve vrste poljoprivrednih poslova kao oranje, sejanje, povrtarstvo i t. d.

U stočarsku grupu spadaju svi poslovi oko poznavanja, odgajivanja i savremenog eksploatiranja stočarstva.

U običnu grupu dolaze svi drugi poslovi koji nisu obuhvaćeni spomenutim grupama, kao utovar, istovar, posluga po kaznenim zavodima i drugo.

U kancelarijsku grupu dolaze svi poslovi oko vođenja zavodske administracije i drugih kancelarijskih poslova.

GLAVA PETA.

Raspored osuđenika po radnim grupama i poslovima.

§ 22.

Raspored osuđenika po radnim grupama i poslovima vrši Uprava zavoda prema sposobnostima i naklonostima osuđenika, s obzirom na dužinu i vrstu kazne, moralno vaspitanje, umnu razvijenost, fizičke sposobnosti, ranije zanimanje, njihov budući život u slobodi i ostvarenje cilja predviđenog u § 1. ove Uredbe. Pri tome se valja držati još i ovih pravila:

1) Osuđennicima — intelektualcima kojima nije potrebno nikakvo profesionalno obrazovanje i koji se upućuju na rad samo radi zaposlenosti, treba dodeljivati takve poslove koji se obavljaju na čistom i otvorenom vazduhu i koji služe psihičkom razonošenju i telesnom jačanju.

2) Kvalifikovane radnike — osuđenike koji imaju stručnog znanja za obavljanje zanata i industrijskih poslova, treba upotrebljavati na takve poslove od kojih će zavod imati najviše koristi.

3) Osuđenike koji nisu profesionalno izobraženi a uz to su još i mladi, treba upućivati na izučavanje kakva zanata, tehničke veštine ili poljoprivredne struke, od koje će moći u slobodi da žive.

4) Na radovima u zavodu upotrebljavaće se svi osuđenici, a na državnim i zavodskim radovima van zavoda samo slobodnjaci i oni koji se nalaze u zajedničkom zatvoru i koji su sigurni da neće pobeći ni nered praviti.

5) Na radovima kod privatnih lica upotrebljavaće se samo slobodnjaci koji po svom ranijem životu, po svom vladanju i radu u ćeliji, zajedničkom zatvoru i odeljenju za slobodnjake daju dovoljno jemstva da neće pobeći niti veću slobodu zloupotrebiti.

6) Pri radu van zavoda osuđenici se moraju odvojiti od slobodnih radnika, a tako isto i među sobom moraju biti odeljeni prema naročitim odeljenjima koja u zavodu postoje.

7) Sve kućne poslove u zavodu vršiće osuđenici kojima taj posao najviše priliči, ali se oni ni u kom slučaju ne smeju upotrebljavati van zavoda ni kao posluga pri državnim nadležstvima ni kao sluge službenika ili privatnih lica.

Za službenike kaznenih i sličnih zavoda vrede naročiti propisi.

8) umni radnici — osuđenici, izuzevši one, koji su pomenuti u § 76. Zakona o izvršivanju kazni lišenja slobode vršiće samo one poslove, koji se u zavodu obavljaju. Ali se oni ne mogu upotrebljavati ni kao posluga službenika ni za svršavanje opštih kućnih poslova u zavodu.

§ 23.

Premeštanje osuđenika iz jedne radne grane u drugu ili s jednog posla na drugi, vrši Uprava zavoda kako na opravdane molbe samih osuđenika, tako i u svima slučajevima nesigurnosti ili kakve druge potrebe.

GLAVA ŠESTA.

Napлата osuđeničke radne snage.

§ 24.

Za sve vrste poslova koje osuđenici rade bilo za račun državnih nadležstava, bilo za račun humanih ustanova i privatnih lica, upotrebljena osuđenička radna snaga naplaćivaće se u korist Fonda za podizanje kaznenih zavoda i u korist samih osuđenika koji te poslove obavljaju (§ 27 i 29.

§ 25.

Visinu osuđeničkoj nadnici utvrđuje Uprava zavoda s obzirom na mesne prilike, radnu grupu, vrstu i kvalitet urađenog posla. Ali nadnica osuđenika — radnika ni u kom slučaju ne sme biti manja od $\frac{1}{3}$ nadnice slobodnog radnika iste vrste i iste stručne spreme.

Za zanatsku grupu poslova Uprava će propisati cenovnik i po njemu naplatu izvršivati.

§ 26. - §. 3. izmena i dopuna 38579/26

Niko nema prava na besplatnu osuđeničku radnu snagu, ^{osim nadležstava resora Ministarstva Pravde za izradu kancelarijskog nameštaja.} Državna nadležstva, državom ovlašćene humane ustanove i svi državni službenici resora Ministarstva Pravde pri upotrebi osuđeničke radne snage ili pri kakvoj bilo naručbini u zavodskim radionicama uživaće popust 30% u zanatskoj grupi, a 40% u svima drugim grupama od cene koja je određena za privatna lica. Uz ovaj popust

može Uprava zavoda izdati navedenima u toku jedne godine najviše 20 osuđeničkih nadnica a preko toga samo po odobrenju Ministra Pravde.

^{32. 11.} ^{32. 11.} Za službenike kaznenih zavoda vrede naročiti propisi.

§ 27.

Čist prihod koji se dobije od upotrebe osuđeničke radne snage po odbitku dela koji pripada osuđenim na ime nagrade, slaće Uprava zavoda na priplod Državnoj hipotekarnoj banci za račun Centralnog fonda za podizanje kaznenih zavoda i to najdalje do 6. dana svakog meseca i o tome će istog dana podneti izveštaj Ministarstvu Pravde. U izveštaju će se naznačiti i suma koja otpada na osuđeničku nagradu.

§ 28.

I pribiranje i rukovanje sa zavodskim novčanim sredstvima, koja se budu dobijala na osnovu propisa ove Uredbe, vršiće se po odredbama Zakona o državnom računovodstvu, naredjenjima Glavne kontrole i ciljevima, kojima su ti prihodi namenjeni.

GLAVA SEDMA

Osuđenička nagrada.

§ 29.

Sve što osuđenik zaradi pripada državi.

Osuđenik nema prava na nagradu za rad, ali će mu se za njegov trud odobriti nagrada u novcu prema vrsti i kvaliti etu posla.

Nagrada se ne odobrava povratnicima za prvih šest meseci, a drugim osuđenima za prva tri meseca. Početna je nagrada za sve osuđenike $\frac{1}{10}$ i ona se postepeno povisuje prema vrednoći osuđenika i valjanosti rada sve donde dok ne dostigne maksimum od $\frac{3}{10}$ za one koji su osuđeni na večitn ili vremensku robiju $\frac{4}{10}$ za one koji su osuđeni na zatočenje, i $\frac{5}{10}$ za one koji su osuđeni na zatvor i strogi zatvor. Povratnici će dobijati za svaku narednu osudu po $\frac{1}{10}$ manje od nagrade koju bi inače imali kad se u povratu ne bi nalazili.

Osuđenima koji rade za potrebe kaznenih zavoda odobravaće se nagrada iz onog dela osuđeničke zarade koji pripada državi a prema pravilima gore izloženim.

Visinu nagrade između predviđenog minimuma i maksimuma određuje za sve osuđenike upravnik zavoda na predlog starešina pojedinih radnih grupa. Izuzetno upravnik može dodeliti onima koji su osuđeni na zatočenje nagradu i preko određenog maksimuma, ali najviše do $\frac{5}{10}$ od njihove celokupne zarade.

§ 30.

Osuđenička se nagrada ne može ni uzaptiti niti se iz nje može izvršiti kakva naplata, osim da se podmiri šteta koja je hotično ili sa gruba nehata naneta državnoj svojini za vreme izdržavanja kazne, ili da se naplate troškovi učinjeni oko hvatanja i povraćaja osuđenika u zavod u slučaju begstva.

§ 31.

Kolikim će delom nagrade osuđenik moći

da raspo'áže za vreme izdržavanja kazne da potpomogne bliže siromašne rođake, da naknadi štetu oštećeniku, da poboljša sebi hranu ili da učini trošak na druge korisne stvari, određuje kućni red svakoga zavoda. Nepotrošeni deo nagrade ostaje osuđeniku za prve dane življenja u slobodi.

Osobenim propisima predvjdeće se kako način vođenja knjiga namenjenih organizaciji rada i upisivanju osuđeničke zarade, tako i način isplate odobrene nagrade osuđenima.

GLAVA OSMA.

Završno naređenje.

§ 32.

Ova Uredba stupa u život i dobija obaveznost za sve kaznene i druge slične zavode od dana obnarodovanja u „Službenim novinama“.

Tada prestaju važiti svi propisi ranijih pravilnika i naređenja koji bi bili protivni propisima ove Uredbe.

Broj 5295

18. januara 1930. god.

u Beogradu.

Ministar pravde,

Dr. M. Srškić s. r.

UREDBA

o uređenju kaznenih zavoda.

Član 1.

Svaki kazneni zavod ima:

- 1) jednog upravnika ;
- 2) jednog zamenika ;
- 3) jednog honorarnog učitelja ;
- 4) jednog honorarnog lekara ;
- 5) po jednog honorarnog sveštenika istočno-pravoslavne i rimo-katoličke veroispovesti, a po potrebi i po jednog honorarnog veroučitelja drugih veroispovesti ;
- 6) jednog blagajnika ;
- 7) jednog knjigovođu ;
- 8) jednog ekonomu ;
- 9) ~~jednog mesnog pažnik-pilača ;~~
- 10) jednog pisara ;
- 11) osam stručnih zanatskih poslovođa ;
- 12) jednog zapovednika čuvara ;
- 13) jednog desetara na svakih deset čuvara ;
- 14) jednog podnarednika na svakih 25 čuvara ;
- 15) jednog narednika na svakih 50 čuvara ;
- 16) jednog čuvara na svakih deset osuđenika ;

17) tri zvaničnika dnevničara i

18) tri služitelja dnevničara.

čital 19.

Član 2.

Upravnik i zamenik upravnika moraju imati sudski ispit, a pisari moraju biti diplomirani pravnici.

Blagajnik, knjigovođa i ekonom ~~moraju imati državnu trgovačku školu, a za dalje napredovanje državni stručni ispit koji propisuje Ministarstvo Finansija za svoje činovnike istog zvanja.~~

Stručne zanatske poslovođe moraju imati višu zanatsku školu.

Sveštenici i veroučitelji moraju ispunjavati uslove propisane zakonom o verskoj zajednici dotične veroispovesti.

Zapovednik čuvara mora imati najmanje četiri razreda gimnazije ili kakvu drugu stručnu školu koja se po zakonu o činovnicima ravna toj spremi i biti rezervni oficir.

Čuvarsko osoblje mora ispunjavati sve uslove po uredbi o službenicima kaznenih i drugih sličnih zavoda

Zvaničnici-dnevničari i služitelji-dnevničari moraju ispunjavati uslove po zakonu o činovnicima.

Zapovednik čuvara, zvaničnici-dnevničari i služitelji-dnevničari postavljajući se po zakonu o činovnicima

Svi drugi službenici moraju ispunjavati uslove po zakonu o činovnicima i zakonu svoje struke kojoj pripadaju u koliko ovom Uredbom nije naređeno.

Član 3.

Osim gore pomenutih službenika, za sve kaznene zavode postoje:

1) jedan građevinski inženjer sa fakultetskom spremom i položenim državnim ispitom koji će biti na teretu budžeta Ministarstva građevina;

2) jedan računski inspektor sa rangom i spremom računskih inspektora Glavne kontrole koji će biti dodeljen na službu u Ministarstvu Pravde kao delegat Glavne kontrole;

3) jedan izvršilac smrtne kazne i

4) dva pomoćnika izvršioca smrtne kazne.

Član 4.

Izvršilac smrtne kazne (đelat) i njegovi pomoćnici stanovaće pri jednom kaznenom zavodu koji odredi Ministar Pravde, a službu će vršiti u svima kaznenim zavodima i sličnim.

Računski inspektor biće stalno sa službom pri Ministarstvu Pravde, a službu će vršiti po kaznenim i sličnim zavodima prema zakonskim propisima i naredbama Ministra Pravde.

Član 5.

Službenici koji se zateknu u službi na dan kada ova Uredba stupa na snagu, zadržaće svoje položaje i ako ne budu imali kvalifikacije propisane ovom Uredbom.

Član 6

Privremena služba za čuvarsko osoblje kaznenih i sličnih zavoda (kaznenih zavoda, sud-

skih zatvora i zavoda za izvršenje mera bezbednosti) traje dve godine. Navršetkom toga roka pripravnik-čuvar stiče pravo na polaganje stručnog čuvarskog ispita, koji je dužan položiti najkasnije za tri meseca od dana kada ističe pravo na polaganje.

Član 7.

Ako pripravnik-čuvar ne položi ispit u ostavljenom roku, može mu se dopustiti da ispit ponovi još jedanput posle šest meseci od dana prvog polaganja.

Ako je pak kandidat od ispita odustao ili se za polaganje nije javio zbog drugih uzroka, može mu se dopustiti da polaže u roku od tri meseca od dana kad je stekao pravo na polaganje. Ovi se rokovi ne mogu produžavati

Član 8.

Pripravnik-čuvar koji na vreme položi ispit (čl. 6. i 7.) ostaće u tome zvanju još za jednu godinu, pa će se posle godinu dana od položenog ispita prevesti za čuvara stalnog službenika i razvrstati u smislu čl. 5. Uredbe o službenicima kaznenih i sličnih zavoda,

Čuvar-pripravnik koji ne položi stručni ispit u roku predviđenom u čl. 6. i 7. ove Uredbe, otpustiće se iz državne službe.

Član 9.

Pripravnik-čuvar koji bude otpušten iz državne službe po 11. stavu čl. 8. ove Uredbe, ne može se više primiti u čuvarsku službu.

Član 10.

Stručni čuvarski ispit je teorijski i praktični.

Na teorijskom ispitu ima kandidat da pokaže stručno zvanje iz službenih propisa čuvarske struke naime:

1) da poznaje osnovna načela Zakona o izvršenju kazni lišenja slobode, Krivičnog zakonika o sudskom krivičnom postupku;

2) da poznaje sve propise uredaba, pravilnika, kućnog reda i drugih naređenja koja se tiču rada, reda i uređenja kaznenih i sličnih zavoda, i

3) da savršeno poznaje pravila o rukovanju i upotrebi oružja i postupanju sa osuđenima.

Na praktičnom ispitu kandidat ima da pokaže: da li je u čuvarskoj službi stekao dovoljno sprema i sposobnosti da može uspešno voditi knjige, popunjavati propisane formulare, pisati referate i vršiti druge administrativne poslove koji su u vezi sa čuvarskom službom.

Član 11.

Ispit se polaže pred komisijom koju sačinjavaju:

1) u kaznenim zavodima i zavodima za izvršavanje mera bezbednosti: upravnik, njegov zamenik ili drugi činovnik zavoda koga odredi upravnik i zapovednik čuvara;

2) u sudskim zatvorima državni tužilac ili njegov zamenik, isledni sudija i zapovednik čuvara.

Član 12.

Komisija se sastaje na poziv upravnika zavoda, odnosno predsednika suda.

Članovi komisije rade u kancelarisko vreme i nemaju prava ni na kakav honorar za svoj rad prilikom polaganja ispita.

Član 13.

Svi članovi komisije dužni su prisustvovati teorisom i praktičnom ispitu. Osim toga, sve odluke koje se odnose iz odobrenja i polaganje ispita, kao i na produženje rokova, donosi komisija u prvom i poslednjem stepenu.

Član 14.

Po svršenom ispitu komisija odlučuje većinom glasova da li je kandidat položio ili ne. Ocene su : položio sa vrlo dobrim uspehom, položio sa dobrim uspehom i nije položio.

Član 15.

O obavljenom ispitu komisija sastavlja zapisnik koji potpisuju svi članovi komisije. Na osnovu zapisnika predsednik komisije izdaje uverenje kandidatu o položenom ili ne položenom ispitu.

Član 16.

Zapisnik o obavljenom ispitu komisija je dužna dostaviti Ministarstvu pravde, odeljenje za

kaznene zavode najdalje za deset dana od dana obavljenog ispita.

Član 17.

Čuvari koji su već prevedeni za stalne službenike, a nisu polagali stručni čuvarski ispit, oslobodavaju se toga ispita. Čuvari-pripravnici koji nisu prevedeni za stalne službenike, a imaju više od dve godine službe, dužni su da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe polože čuvarski stručni ispit. Svi drugi čuvari-pripravnici dužni su položiti čuvarski ispit u roku predviđenom u čl. 6. i 7. ove Uredbe. Koji od gore pomenutih čuvara-pripravnika nebi položio čuvarski stručni ispit u označenom roku, otpustiće se iz državne službe.

Član 18.

Upravnik zavoda, odnosno predsednik suda vodiće strogog računa da li pripravnici-čuvari polažu ispit u ostavljenom roku ili ne i o tome blagovremeno izveštavati Ministarstvo pravde, odeljenje za kaznene zavode.

Član 19.

Čuvaru koji je položio stručni čuvarski ispit i koji je preveden za stalnog službenika, može se dopustiti stupanje u brak, ako je proveo u službi najmanje godinu dana posle prevođenja za stalnog službenika.

Odobrenje za stupanje u brak daje Ministarstvo pravde, odeljenje za kaznene zavode.

Član 20.

Ova Uredba stupa u život i dobija obavezu snagu kad se obnaroduje u „Službenim Novinama“ i tada prestaju važiti svi propisi koji bi bili protivni njenim propisima.

Broj 136.670 U-912.

18. novembra 1931. god.

u Beogradu.

Ministar pravde :

Dr. Drag. S. Kojić, s. r.

Na osnovu § 290. Zakona o činovnicima od 31. marta 1931. god.

UREDBA

O SLUŽBENICIMA KAZNENIH I DRUGIH SLIČNIH ZAVODA.

I. Opšte odredbe

Član 1.

Za službenike kaznenih zavoda, sudskih zatvora, zavoda za izvršivanje mera bezbednosti i zavoda za vaspitanje maloletnika vrede propisi Zakona o činovnicima od 31. marta 1931. u koliko se ovom Uredbom drugčije ne određuje.

Član 2.

U kaznenim zavodima, sudskim zatvorima i zavodima za izvršivanje mera bezbednosti, pod čuvarskim osobljem podrazumevaju se oni službenici, koji oružano stražare nad licima koja su sudskom presudom ili riješenjem nadležne vlasti lišena slobode.

U zavodima za vaspitanje i popravlanje maloletnika nadzorno-vaspitačku službu vrši vaspitačko osoblje.

Član 3.

U čuvarskoj službi su ovi činovi:

a) čuvarski (čuvar) koji se dobija posle dvo-godišnje privremene službe i položenog čuvarskog ispita;

b) deseterski (desetar) koji se može dobiti posle dve godine neprekidne i valjane čuvarske službe u zvanju čuvara;

v) podnarednički (podnarednik) koji se može dobiti posle tri godine neprekidne i valjane čuvarske službe u zvanju desetara;

g) narednički (narednik) koji se može dobiti posle pet godina neprekidne i valjane čuvarske službe u zvanju podnarednika;

d) zapovednički (zapovednik čuvara) koji se dobija prema pokazanoj sposobnosti za čuvarsku službu bez obzira na godine službovanja.

Prva četiri čina daje Upravnik zavoda, a peti Ministar Pravde — Broj čuvarskih časnika određuje se prema broju čuvara. Na svakih 10 čuvara dolazi po jedan desetar, na svakih 25 čuvara po jedan podn. ednik i na svakih 50 čuvara po jedan narednik.

Član 4.

U zavodima za vaspitanje i popravljanje maloletnika vaspitačko osoblje deli se na:

- a) vaspitačko-pedagoško osoblje;
- b) stručne zanatske učitelje i
- v) nadzornike — neposredno nadzorničko osoblje.

Član 5.

Čuvarsko osoblje kaznenih i sličnih zavoda, kao i nadzorničko osoblje i stručni zanatski učitelji

telji zavoda za vaspitanje i popravljanje maloletnika razvrstavaće se i napredovaće u službi kao zvaničnici Ministarstva Pravde bez obzira na školsku spremu koja se traži po § 10. Čin. Zak. — Ako bi koji od ovih službenika imao veću školsku spremu, razvrstavaće se i napredovaće u službi po opštim propisima Činovničkog zakona.

Član 6.

U čuvarskoj struci rang se određuje prema činu. Međusobni rang pojedinih činova određuje se prema propisima § 102. Zakona o činovnicima.

II. Sprema osoblja Kaznenih i drugih sličnih zavoda.

Član 7.

Za čuvarsku službu u Kaznenim zavodima, sudskim zatvorima i zavodima za izvršavanje mera bezbednosti pored uslova iz §§ 3. i 4. Zakona o činovnicima traže se:

- a) da je kandidat svršio osnovnu školu;
- b) da je neženjen, ili udovac bez dece, ili sudom razveden bez dece i
- v) da nije mlađi od 23 ni stariji od 30 godina pri stupanju u službu. *u. I. dony na -*

Član 8.

Prijem u čuvarsku službu vrši se stečajem a na osnovu pismene molbe uz koju se prilažu ova dokumenta:

- a) uverenje o podanstvu;
- b) krštenica;
- v) školsko svedočanstvo;

g) uverenje o regulisanoj vojnoj obavezi;
 d) uverenje o vladanju u kome će biti naznačeno dali je kandidat kažnjavan i osuđivan za bezčastna de'la;

dj) lekarsko uverenje da je telesno i duševno potpuno zdrav i da je sposoban za čuvarsku službu;

e) uverenje da nije ženjen, ili da je udovac bez dece, ili da je sudom razveden od žene bez dece i

ž) pismenu obavezu overenu od nadležne vlasti da će služiti u čuvarskoj službi najmanje tri godine.

Član 9.

Na prijem u čuvarsku službu imaju prvenstvo ona lica, koja pored ispunjenja gornjih uslova služe u policiji, žandarmeriji ili vojsci.

Pri jednakim uslovima uvijek imaju prvenstvo trezvenjaci i sokolci.

Lica sklona piću, kao i strasni pušači neće se primati u čuvarsku službu, a primljena će se odmah ukloniti.

Član 10.

U zavodima za vaspitanje i popravljanje maloletnika postavljace se vaspitačko osoblje po ovim pravilima:

a) vaspitačko-pedagoško osoblje bira se konkursom iz redova narodne osnovne škole u smislu propisa Uredbe o načinu vaspitanja u zavodima za vaspitanje dece i mlađih maloletnika od 24. IV. 1930.

b) za nadzornika može se primiti samo ono lice, koje pored drugih zakonskih uslova ima

najmanje tri razreda srednje ili njoj ravne škole, za tim da je neženjeno i da nije mlađe od 23 ni starije od 30 godina pri stupanju u službu.

v) stručni zanatski učitelji biraju se iz redova kvalifikovanih zanatskih majstora, prvenstveno oni koji su svršili zanatsku školu. — Kandidati pored spomenute školske sprema moraju ispunjavati i druge uslove koji se po zakonu traže (§§ 3. i 4 C. Z.)

Pri jednakim uslovima prilikom izbora vaspitačkog osoblja prvenstvo imaju trezvenjaci i sokolci. — Lica sklona piću i strasni pušači neće se primati, a primljena će se odmah odkloniti.

Član 11

Za nadzornike i stručne zanatske učitelje stečaj raspisuje Savetodavni odbor ili Uprava zavoda gdje ovoga nema, a po predhodnom odobrenju Ministarstva Pravde. — Izbor kandidata vrši Savetodavni odbor, odnosno Uprava zavoda i izabranog kandidata predlaže Ministarstvu Pravde radi postavljenja.

III. Računanje godina za penziju.

Član 12.

Čuvarsko osoblje Kaznenih zavoda, sudskih zatvora i zavoda za izvršivanje mera bezbednosti, kao i vaspitačko osoblje zavoda za vaspitanje i popravljanje maloletnika stiče pravo na ličnu penziju sa 50% od plate kad službenik napuni deset efektivnih godina državne službe. Za svako dalje pola godine pripada službeniku 1.25% tako da navršetkom tridesete godine dobije za penziju

potpun penzijski osnov. Započeto pola godine računa se kao celo.

Član 13.

Od položajnog dodatka pripada vaspitačko-pedagoškom osoblju na ime penzije 50% kad službenik navrši petnaest godina, 60% kad navrši dvadeset godina, 70% kad navrši dvadeset pet godina i 95% kad navrši trideset godina efektivne državne službe u ustanovama obuhvaćenim ovom Uredbom.

Član 14.

Koji od službenika pomenutih u članu 12. ove Uredbe provede u kome od nabrojanih zavoda dvadeset i pet godina neprekidne i besprikrone službe i koji zato vreme ne bude kažnjen ni jednom kaznom koja se beleži u službenički list, dobija za ličnu penziju potpun penzijski osnov kad navrši dvadeset pet godina službe.

Član 15.

Po članu 12., 13. i 14. ove Uredbe obračunava se službenicima samo vreme koje efektivno provedu u ustanovama obuhvaćenim ovom Uredbom. Za ostalo vreme službovanja obračunava se procenat za penziju po propisima koji vrede za službu u kojoj je dotični službenik to vreme proveo.

§ 16.

Izuzetno od naređenja u stavu III, § 117. Zakona o činovnicima, vreme provedeno u službi

u gore pomenutim ustanovama računa se za penziju u celom iznosu, bez obzira da je službovanje bilo sa prekidom ili bez prekida. — Ali tim se pravom mogu koristiti samo oni službenici, koji su se posle uvažene ostavke ponovo vratili u službu u kome od zavoda obuhvaćenih ovom Uredbom.

Član 17.

Službenik čuvarske struke kaznenih i sličnih zavoda, kad navrši pedeset pet godina starosti, mora se odmah staviti u penziju ili prevesti u drugu struku.

IV. Disciplinski propisi.

Član 18.

Disciplinsku vlast nad čuvarskim osobljem sudskih zatvora vrše predsednik okružnog suda, predsednik Apelacionog sada i Ministar Pravde; disciplinsku vlast nad čuvarskim osobljem kaznenih zavoda za izvršavanje mera bezbednosti vrše: Upravnik zavoda, načelnik odeljenja za kaznene zavode i Ministar Pravde; i najposle, disciplinsku vlast nad vaspitačkim osobljem zavoda za vaspitanje i popravljavanje maloletnika vrše: Upravnik zavoda, nadzorno-savetodavni odbor i Ministar pravde.

Predsednici okružnih sudova i upravnici zavoda su prvenstvene disciplinske vlasti, nadzorno-savetodavni odbori, predsednici apelacionih sudova i načelnik odeljenja za kaznene zavode su drugostepene disciplinske vlasti i najposle, Ministar Pravde je vrhovna disciplinska vlast nad pomenutim službenicima kaznenih i sličnih zavoda.

Član 19.

Pored disciplinskih krivica predviđenih Zakonom o činovnicima, smatraju se kao disciplinski prestupi po ovoj Uredbi:

- 1) neodvažno vršenje čuvarske službe;
- 2) propuštanje službene dužnosti ma i za vreme od jednog sata;
- 3) i najmanja neposlušnost prema svima predpostavljenima;
- 4) i najmanje oštećenje državne imovine pa ma to bilo iz obične nepažnje;
- 5) neovlašteno uskraćenje ili oduzimanje hrane od osuđenika ili vaspitnika;
- 6) zlostavljanje osuđenika ili vaspitnika u koliko to nebi prelazilo u teže delo za koje se kazni po Krivičnom zakoniku;
- 7) primanje nagrade ili poklona od osuđenika ili vaspitnika ili od njihovih rođaka i drugih lica;
- 8) dopuštenje od strane službenika da članovi njegove porodice prime kakvu nagradu ili poklon od osuđenika, vaspitnika ili njihovih rođaka;
- 9) svako trgovanje odnosno razmenjivanje robe i drugo sa osuđenicima ili vaspitnicima;
- 10) unošenje u zavod ili iznošenje iz zavoda zabranjenih stvari za račun osuđenika, vaspitnika kao i pomaganje ili omogućavanje takvih radnji;
- 11) primanje poklona od zakupnika ishrane ili njihovih službenika bez obzira dali je iz takve radnje proizašla šteta ili ne za državnu kasu ili za osuđenike i vaspitnike;

12) svako dogovaranje sa osuđenicima ili vaspitnicima radi osujećenja krivične istrage ili radi pomaganja begstva osuđenika i vaspitnika u koliko ne bi prelazilo u teže delo za koje se kazni po Krivičnom zakoniku;

13) neprijavljivanje otkrivene ili saznate zaverе osuđenika koja se tiče pobune ili begstva ili pravljenja kakvog drugog nereda;

14) svako neodvažno ili neenergično držanje prema osuđeniku koji pokuša da pobegne;

15) unošenja i upotreba alkoholgog pića u zavodskim prostorijama;

16) pušenje u prisustvu osuđenika i vaspitnika;

17) spavanje na stražarskom mjestu za vreme vršenja stražarske službe.

Član 20.

Kazne za manje nepravilnosti (neurednosti) čuvarskog i nadzorničkog osoblja su opomena i prekor, koje će izricati službenikov neposredni starešina (desetar, podnarednik, vaspitač i t. d.) bez službenikova prava žalbe višem starešini. Ove se kazne izriču odmah na licu mjesta gdje je greška učinjena, a ako to nebi bilo moguće izricati će se na raportu. Ove se kazne ne unose u službenički list, inače sve druge moraju se unositi.

Član 21.

Disciplinske kazne za čuvarsko osoblje su:

- 1) pismeni ukor na raportu;

2) usmeni ukor u prisustvu svih drugova koji nisu na službi;

3) prekoredna dnevna služba;

4) prekoredna noćna služba;

5) prekoredna noćna služba bez prava na novčanu nagradu;

6) obaveza na težu ili dužu službu koja ne sme biti kraća od 24 časa ni duža od 8 dana;

7) zatvor u kasarni uz redovno vršenje službe, do mesec dana;

8) zatvor u samici, sa vršenjem službe ili bez nje, najduže 10 dana;

9) novčana kazna koja u pojedinom slučaju ne može biti veća od 29% službenikovih celokupnih ličnih prinadležnosti ni duža od jedne godine;

10) stavljanje u penziju bez umanjenja penzijskih prinadležnosti, što može biti samo u slučaju ako službenik ima već trideset godina efektivne službe koja mu se računa za penziju ili 55 godina života;

11) stavljanje u penziju sa umanjenjem celokupnih ličnih prinadležnosti najviše do 20% i najduže do 10 godina;

12) otpuštanje od službe sa gubitkom ili bez gubitka prava na ličnu penziju;

13) kazna iz tačke 8 može se izreći zajedno sa kaznom iz tačke 9 koja u tome slučaju ne može biti ni veća od 10% službenikovih celokupnih ličnih prinadležnosti ni duža od šest meseci.

Član 22.

Kazne predviđene u predhodnom članu pod

tač. 1. do 9. zaključno izriče prvostepena disciplinska vlast, a ostale drugostepena disciplinska vlast. — Kazne pod tačkom 1. do 7. odmah su izvršne.

Član 23.

Prvostepena disciplinska vlast kad izrekne kaznu iz § 21. pod tačkom 8., odnosno 9., podneće svoju presudu, pre izvršenja, drugostepenoj disciplinskoj vlasti, koja će je ili odobriti ili izmeniti — Pri tom ona može izreći i drugu kaznu koja spada u njezinu nadležnost.

Drugostepena disciplinska vlast podnosi pre izvršenja svaku svoju presudu o kaznama predviđenim u § 21. pod tačkom 10. do 12. Ministru Pravde koji će ih odobriti ili preinačiti.

Podnošenje disciplinskih presuda disciplinskoj vlasti višeg stepena mora se izvršiti najdaje u roku od 8 dana računajući od dana odluke, a spisima koji se podnose mora se pridružiti i izjava kažnjenog službenika koju je dao povodom izrečene kazne.

Član 24.

Sukobe od nadležnosti prvostepenih i drugostepenih vlasti rešava Ministar Pravde. — Spise šalje ona vlast koja odbija svoju nadležnost.

Član 25.

Disciplinski postupak je sumaran, bez naročitog formalnog stavljanja pod disciplinsku istragu i bez usmenog pretresa.

Predmeti po kojima se izriču kazne predvi-

đene u članu 21. pod tačkom 1. do 7. zaključno, beleže se sa presudom, u raportnu knjigu. — O predmetima, po kojima se izriče koja od ostalih kazni z pomenutog propisa vode se zapisnici, a presuda se mora osobeno sastaviti i obrazložiti.

Okrivljeni službenik mora se tokom izviđanja zapisnički saslušati, a po izrečenoj presudi, u slučajevima kazni pod tačkom 7. do 12. mora se uzeti njegova izjava o samoj kazni.

Član 26.

Kazne predviđene u članu 21. pod tačkom 1-7 zaključno povlače zaustavljanje napredovanja i u grupama i u periodskim povišicama za jednu godinu a kazne pod tačkom 8. i 9. najmanje za jednu a najviše za tri godine prema disciplinskoj odluci.

Član 27.

Disciplinske kazne za vaspitačko-pedagoško osoblje ove su:

- 1) usmena opomena;
- 2) pismena opomena;
- 3) usmeni ukor;
- 4) pismeni ukor;
- 5) stavljanje na raspoloženje kažnjenog službenika onome Ministarstvu koje ga je uputilo na rad u dotični zavod.

Kazne pod tačkom 2. i 5. bilježe se u Službenički list.

Član 28.

Kazneiz tačke 1. do 3. koje predviđa pred-

hodni propis izriče upravnik zavoda, a one iz Tačke 4. i 5. Nadzorno-savetodavni odbor, odnosno upravnik gde odbora nema.

Rešenja o izrečenim kaznama iz tačke 1. do 3. odma su izvršna, a rešenja o kaznama iz tač. 4. i 5. tek onda, kada ih osnaži Ministar Pravde.

Član 29.

Pre izricanja ma koje kazne iz člana 27. ove Uredbe službenik će se pozvati da u određenom vremenu koje nesme biti kraće od 24 sata dadne svoje pismeno izjašnjenje u vidu referata, a zatim će se na istom referatu doneti odluka i okrivljene saopštiti na potpis.

Član 30.

Rešenja koja podleže razmotrenjn Ministra Pravde slaće se ovome na pregled i rešenje za pet dana od dana izrečene kazne.

Član 31.

Kazna stavljena na raspoloženje ne isključuje dalje disciplinsko progonjenje po Zakonu o činovnicima ako bi nadležni Ministar našao da je dotični činovnik svojim postupcima zaslužio veću kaznu.

Član 32.

Disciplinske kazne za zanatske učitelje ove su:

Ako se službenik vodi na račun kao službenik Ministarstva trgovine i industrije, za njega vrede propisi člana 27. i 31. ove Uredbe. Ako

je okrivljenik stalni službenik Ministarstva pravde, za njega vrede propisi §§ 184 i 189. Zakona o činovnicima, s tim što će kazne iz § 184. izricati Upravnik zavoda, a kazne iz § 189. Nadzorno-savetodavni odbor.

Odluke o kaznama iz § 184. su odmah izvršne, a odluke o kaznama iz § 189. tek onda kad ih osnaži Ministar pravde, kome se moraju podneti na razmotrenje i rešenje za osam dana od dana izrečene odluke. Ministar ima pravo da izrečenu kaz u smanji ili drugom zameni

Član 33.

Disciplinske kazne za nadzorničko-vaspitačko osoblje ove su:

- 1) pismena opomena;
- 2) pismeni ukor;
- 3) usmeni ukor pred celokupnim vaspitačkim osobljem;
- 4) premeštanje u drugi zavod;
- 5) stavljanje u penziju;
- 6) otpuštanje iz službe ako okrivljeni nema pravo na penziju.

Kazne iz tačke 2. do 6. bilježe se u Službenički list.

Član 34.

Kazne iz predhodnog propisa pod tačkom 1. do 3. zaključno izriče Upravnik zavoda i one su odmah izvršne, a kazne pod tačkom 4. do 6. Nadzorno-savetodavni odbor i one su izvršne kada ih osnaži Ministar pravde.

Član 35.

Za činovnike i sve druge službenike kaznenih i sličnih zavoda vrede disciplinski propisi Zakona o činovnicima sa ostalim izmenama i dopunama

Član 36.

Kazne iz § 184. izriče Upravnik zavoda i one su odmah izvršne.

Kazne iz § 189. pod tačkom 1. do 3. zaključno izriče načelnik Ministarstva pravde odeljenja za kaznene zavode, i one su izvršne kad ih odobri Ministar Pravde.

V. Završno naređenje.

Član 37.

Kad ova Uredba stupi na snagu Upravnici zavoda, odnosno starešine sudskih zatvora, izvršiće prevođenje činova po ovoj Uredbi. Ako bi broj časnika po dosadanjem stanju bio veći no što se predviđa ovom Uredbom, ti će časnici i nadalje zadržati svoja zvanja pošto se saobraze novim nazivima, ali će vršiti službu kao obični čuvari. Dosadanji činovi prevesti će se u nova zvanja prema broju čuvara, kojima je dotični časnik ranije komandovao.

Član 38.

Ova Uredba stupa u život i dobija obaveznost od dana obnarodovanja u „Službenim Novinama“. — Tada prestaju važiti svi zakonski propisi, koji bi bili protivni propisima ove Uredbe.

Br. 67.150-U-536
6. juna 1931. godine
Beograd.

Ministar pravde,
D. V. Ljotić s. r.

UREDBA

O OSIGURANJU OSUĐENIKA U NESREĆNIM SLUČAJIMA PRI RADU.

I. Opšte odredbe.

§ 1.

Osniva se „Fond za osiguranje osuđenika u nesrećnim slučajima pri radu“.

§ 2.

Cilj je Fondu osiguranje osuđenika i njihovih porodica u slučajevima nesreće koja bi zadesila osuđenika radnika prilikom obavljanja ma kakva posla dodeljenog od Uprave zavoda.

Upodobljavaju se osuđenici u pogledu osiguranja sva lica sličnih zavoda, naime: zavoda za izvršivanje mera bezbednosti, zavoda za vaspitanje i popravljanje maloletnika i istražnih zatvora.

§ 3.

Fond za osiguranje osuđenika je autonomno pravno lice, koje može u svoje ime sticati imovinu i primati obaveze, tužiti i biti tuženo. Za sve svoje obaveze Fond odgovara samo svojom imovinom. U poslovima svoga delokruga Fond ne plaća nikakve takse niti kakve druge javne terete.

§ 4.

Fondom rukuje ministar Pravde po propisima ove Uredbe. Bez njegova naloga, koji se mora osnivati na izvršnom sudskom rešenju, ne može se iz Fonda izdati nikakva suma.

§ 5.

Sredstva fondu su:

- 1) Ulozi od osuđeničke zarade;
- 2) Pomoć državna, raznih ustanova i opština;
- 3) Legati humanih društava i dobrotvornih ljudi.

§ 6.

Za svakog osuđenika radnika ulagaće se mesečno u Fond od ukupne njegove zarade 10% ako osuđenik radnik pripada zanatskoj grupi, 8% ako pripada industrijskoj grupi i 6% ako pripada kojoj drugoj radnoj grupi.

§ 7.

Sav prikupljeni novac za Fond stajaće na priplodu kod Državne hipotekarne banke i knjižiće se pod nazivom: „Imovina Fonda za osiguranje osuđenika u nesrećnim slučajevima pri radu“.

§ 8.

Novac zadržan od osuđeničke zarade Uprava zavoda dužna je slati Državnoj hipotekarnoj banci krajem svakog meseca ili najdalje do petog

dana idućeg meseca sa naznačenjem da je za Fond za osiguranje osuđenika u nesrećnim slučajima pri radu, a tako isto izveštavaće Ministarstvo pravde kada je novac poslala i koliku sumu.

II. Naknada štete u nesrećnim slučajima pri radu.

§ 9.

U slučaju nesreće koja zadesi osuđenika na radu ili na putu od zavoda do mesta rada i obrnuto, u koliko taj put ne bi bio prekinut kakvim uzrokom koji nema veze sa radnim odnošajem, naknadiće se šteta koja je nastala usled nesrećnog slučaja, bilo povređenom osuđeniku radniku, bilo članovima njegove porodice koje je on bio dužan izdržavati.

§ 10.

Naknada će se davati pod uslovima i u granicama niže obeleženim samo u slučajima smrti ili telesne povrede koja prouzrokuje privremenu ili stalnu nesposobnost za rad.

§ 11.

Osuđenici podanicima stranih država i njihovim porodicama pripada naknada štete samo onda ako su pre stupanja u zavod bili stalno nastanjeni na teritoriji naše države i ovu će naknadu uživati samo za vreme dok budu živeli u našoj državi.

§ 12.

Naknada se neće davati:

1) osuđeniku radniku koji se namerno osakati da bi izbegao rad;

2) osuđeniku radniku koji sam sebi oduzme život ma na koji način i ma zbog koga drugog uzroka;

3) osuđeniku radniku koji u begstvu pogine od potere ili se udavi;

4) osuđeniku radniku koji se povredi vršeći nedopuštene radnje, ili krivicom svoje velike nepažnje, ili najposle, grubom povredom opštih pravila koja vrede o načinu reda i rada u Zavodskim radionicama.

Ali u svima ovim slučajevima krivica povređenog se ne pretpostavlja, već se mora dokazati. Tereć dokazivanja pada na poslodavca.

Neće se davati naknada ni onom povređenom os denimu, koji je u vremenu povrede bio potpuno nesposoban za ma kakvu zaradu. Njemu će se dati samo besplatno lečenje, lekovi i druga pomoćna sredstva koja su potrebna za uspešno lečenje i umanjjenje posledica nesrećnog slučaja.

§ 13.

U slučaju telesne povrede daće se povređenom osim besplatnog lečenja (lekerski pregled, lekovi, terapija) i drugih pomoćnih sredstava koja su potrebna za uspešno lečenje i umanjjenje radne nesposobnosti (štake, drvene noge i t. d.) još i pomoć koju će povređeni uživati u zavodu i po izlasku iz zavoda.

§ 14.

U zavodu i za vreme trajanja radne nesposobno-

sti, povređeni će dobijati kao pomoć ono iku sumu koliko je primio na ime nagrade od svoje zarade u smislu § 29. Uredbe o organizaciji, upotrebi i naplati osuđeničke radne snage u kaznenim i drugim sličnim zavodima

Ako bi se osuđenik radnik povredio u samom početku izdržavanja kazne i ako mu zbog toga nebi bio određen iznos nagrade u trenutku povrede, davaće mu se na ime pomoći onolika suma koliko iznosi nagrada prosečnog osuđenika radnika iste radne grupe i iste vrste kazne.

§ 15.

Po izlasku iz zavoda povređeni osuđenik radnik dobijaće na ime obeštećenja:

a) u slučaju privremene nesposobnosti i za vreme dokle traje ta nesposobnost dnevno onoliko koliko iznosi nadnica prosečnog radnika iste vrste i mesta u kome je povređeni osuđenik ranije radio i živio;

b) u slučaju delimične stalne nesposobnosti sumu srazmernu njegovoj radnoj nesposobnosti koju će sud utvrditi po svojoj slobodnoj oceni, ali tako da ta pomoć ne može preći veću sumu od tri stotine dinara mesečno;

v) i najposle, u slučaju potpunog stalnog onesposobljenja za ma kakav rad sumu koja odgovara nadnici prosečnog radnika iste vrste i mesta u kome je povređeni ranije radio i živeo, ali tako, da ta suma ne može biti veća od šest stotina niti manja od tri stotine dinara mesečne pomoći.

§ 16.

Ako i kome od gore pomenutih lica bilo

potrebno lečenje i po izlasku iz zavoda, naknadiće mu se i ti troškovi. No Ministar pravde može narediti po obrazloženom predlogu Uprave zavoda i mišljenju lekara da se povređeni oslobođenik prilikom puštanja iz zavoda po izdržanoj ili oproštenoj kazni smesti u kakav zavod za lečenje ili osposobljavanje za privredni rad. U tom slučaju povređeni će dobijati u zavodu besplatno: lečenje, lekove, hranu i odelo i na ime pomoći onoliko koliko je dobijao u kaznenom, odnosno u kom sličnom zavodu. Po izlasku iz ovoga zavoda dobijaće pomoć po propisu § 15. ove Uredbe.

§ 17.

U slučaju smrti osuđenika radnika davaće se pomoć članovima njegove porodice koje je on po zakonu bio dužan da izdržava i koji bez te pomoći ne bi mogli da žive.

§ 18.

Porodična će se pomoć izdavati po ovim pravilima:

a) ako je umrli osuđenik ostavio posle sebe samo svoju zakonitu ženu s kojom je brak sklopio pre svoje povrede, ovoj će se izdavati na ime mesečne pomoći od stotinu do tri stotine Dinara, koju će sumu sud utvrditi i s obzirom na njeno imovno stanje i s obzirom na njenu radnu sposobnost da sama sebi obezbedi častan način života. Ovu će pomoć udova uživati do svoje smrti ili preudaje. Ali ako bi se ovakva udova preudala, dobiće kao naknadu za dodeljenu joj pomoć sumu koja odgovara iznosu dvogodišnje određene

pomoći. Ako je umrli ostavio iza sebe udovu s kojom je brak zaključio posle svoje povrede, ovoj će se jednom za svagda izdati dvogodišnja pomoć koju bi joj sud podelio, da je brak bio zaključen pre povrede umrlog

Odvojeno živeća žena nema prava ni na kakvu pomoć. Isto tako nema prava ni na kakvu pomoć ni ona udovica koja je bez zakonskog razloga bila napustila svog umrlog muža pre njegova stupanja u zavod i koja se najmanje godinu dana izdržavala bez njegove pomoći ili koja ga nije htjela primiti i njegovati posle njegova izlaska iz zavoda;

b) ako je umrli posle sebe ostavio pored zakonite žene i zakonitu decu, i ako ova ne bi mogla živeti od svoga imanja i svoje redovne zarade, dodeliće im se na ime mesečne pomoći suma srazmerna njihovoj imovini i radnoj sposobnosti, ali tako, da ta suma zajedno sa onom koja se dodeljuje udovici po prethodnoj tački, ne može preći šest stotina Dinara mesečne pomoći niti bi i veća od one pomoći koju je uživao umrli osuđenik.

Ovu pomoć uživaće muška deca do navršetka svoje sedamnaeste, a ženska do udaje ili navršetka svoje dvadeset prve godine života;

v) ako je umrli posle sebe ostavio samo svoju zakonitu decu, ovoj će se pod gore rečenim uslovima dodeliti mesečna pomoć koja ne sme preći sumu od šest stotina Dinara mesečno, odnosno onu koju je uživao umrli;

g) najposle, ako umrli posle sebe nije ostavio ni ženu ni decu, dodeliće se mesečna pomoć drugim članovima njegove porodice, koje je on bio po zakonu dužan izdržavati i koje je za svo-

ga života izdržavao, u srazmeri njihove imovine i njihove radne sposobnosti, ali tako, da ta pomoć ne može preći veću sumu od tri stotine dinara mesečno, niti onu koju je uživao umrli. Muški potomci uživaće pomoć do navršetka svoje sedamdesete, a ženski do navršetka svoje dvadeset prve godine života.

Ako je osuđenik radnik umro od povreda posle izlaska iz zavoda, nadoknadiće se pogrebni troškovi u iznosu do hiljadu dinara.

§ 19.

Pravo na ovu pomoć stiću članovi i porodice umrlog:

a) od dana smrti ako je povređeni umro posle izdržane ili oprostene kazne;

b) od dana kada bi povređeni, da je ostao u životu, bio pušten na slobodu posle izdržane ili oprostene kazne, ako je umro pre izlaska iz zavoda. Do toga dana porodici će se izdavati na ime pomoći onaj deo zarade koji je umrli dobio kao nagradu u zavodu pre svoje povrede, odnosno smrti. Ako je povređeni umro u samom početku izvršavanja kazne i ako mu zbog toga nije bio određen iznos nagrade u trenutku povrede, izdavaće se njegovoj porodici na ime pomoći onolika suma, koliko iznosi nagrada prosečnog osuđenika radnika iste radne grupe i iste vrste kazne.

§ 20.

Pomoć će se izdavati iz Fonda samo onda, ako je povreda, odnosno smrt nastupila slučajem i bez ičije krivice.

Ako bi se pak utvrdilo sudskim putem da je nesrećni slučaj nastao krivicom ili grubom nepažnjom zavodskih činovnika ili zakupaca osuđeničke radne snage, sud će ove osuditi na plaćanje naknade štete po ovoj Uredbi prouzrokovane nesrećnim slučajem. Ako bi se tom prilikom dokazalo da je zakupac upotrebio povređenog protivno odredbama zaključenog ugovora ili da ga je upotrebio za takav posao za koji on nije bio sposoban ni po svojim umnim ni po svojim stručnim i fizičkim osobinama, sud će dosuditi povređenom, odnosno njegovoj porodici dvostruko veću pomoć od one koja bi im bila dosuđena kada nebi bilo krivice do zakupca. Zakupac će odgovarati za naknadu štete i onda, ako se nesreća desila zbog upotrebe rđavog i nepodesnog alata.

§ 21.

Pomoć koja se daje po propisima ove Uredbe je neprenosiva i nezapljeniva. Ona se ne može založiti niti se iz nje mogu naplaćivati ni kakvi dugovi ili troškovi. Osim toga, ona je oslobođena državne poreze i svih prireza.

III.

Nadležnost. Postupak. Jemstvo.

§ 22.

Svaki nesrećni slučaj koji bi se desio pri radu i koji bi prouzrokovao smrt ili radnu nesposobnost kakvu osuđenika radnika, Uprava zavoda prijaviće u roku od 24 časa mesnom sreskom

sudu sa svojim prethodnim izviđajem i lekarskim izveštajem o stanju zdravlja povređenog.

Ovu prijavu sastaviće Upravnik ili njegov zamenik u sporazumu sa zavodskim lekarom pazeći pri tome, da se odmah i na licu mesta utvrde sve potrebne činjenice o nastupelom slučaju i obezbede tragovi prestupnih, odnosno krivičnih dela ako bi ih eventualno bilo.

U prijavi će se tačno naznačiti pored imena i prezimena povređenog ili umrlog i imena svedoka i njihove adrese.

O nesrećnom slučaju Uprava će najhitnijim putem izvestiti i zakonske pretstavnike povređenog kako bi i oni sa svoje strane mogli učiniti potrebnu prijavu sudu i izložiti svoje zahteve.

O poslatim izveštajima Uprava će pribaviti i čuvati receptise i druge potrebne potvrde.

§ 23.

U roku od 24 časa po prijemu prijave, starešina sreskog suda ili njegov zamenik otići će u dotični zavod sa svojim pisarem i na licu mesta učiniti uviđaj: 1) o uzroku, prirodi i posledicama nesrećnog slučaja i 2) o prirodi povrede. Tom prilikom sud će prikupiti sve lične podatke povređenog i njegove porodice, a ukoliko do ovih ne bi mogao doći u samom zavodu, pribaviće ih najhitnijim putem od zavičajne opštine ili opštine ranijeg prebivanja povređenog, odnosno od drugih vlasti u čiji bi delokrug spadalo davanje takvih obaveštenja i podataka.

Sve vlasti, državne i samoupravne, dužne su najhitnije postupati po traženju suda i odmah mu i neposredno slati tražene izveštaje

§ 24.

Pošto sud učini potrebni izviđaj i pribavi sve nužne podatke, doneće svoje obrazloženo rešenje, kojim će utvrditi:

1) čijom se krivicom desila nesreća (krivicom samog povređenog, krivicom činovnika ili poslodavca, krivicom rđavog alata, ili najposle pukim slučajem;

2) kakve je prirode povreda (smrtonosna, teška, laka, delimična, privremena, stalna, koja umanjuje ili koja ne umanjuje radnu sposobnost, izlečiva, neizlečiva i t. d.);

3) da li povređenom pripada naknada štete, kolika, otkada i do kada;

4) ako je povređeni umro, kojim članovima njegove porodice pripada naknada, koje vrste, otkada i do kada, i

5) odakle će se dosuđena naknada isplaćivati: iz Fonda ili iz imovine zakupca, odnosno činovnika čijom se krivicom desio nesrećni slučaj.

§ 25.

Svoje rešenje sud će dostaviti na receptis povređenom, njegovom zakonskom zastupniku, Upravi zavoda kao pretstavniku Fonda i drugim interesovanim licima. Interesovana strana može se u roku za deset dana od dana prijema rešenja žaliti nadležnom okružnom sudu.

Žalbe se podnose sreskom sudu koji je rešenje doneo, i ovaj će ih odmah, a najdalje za 48 sati po isteku zakonskog roka, poslati nadležnom okružnom sudu zajedno sa svima spisima koji se tiču toga predmeta.

Žalbe ne podležu nikakvoj taksi.

§ 27.

Okružni sud čim primi poslate mu spise, uzeće ih odmah u razmatranje i doneti svoju odluku najdalje u roku za tri dana računajući od dana kada su akta stigla u sud.

On može rešenje sreskog suda osnažiti, preinačiti, poništiti, narediti potrebno izviđanje, odnosno dosleđenje. Svoju odluku dostaviće još istog, a najkasnije idućeg dana sreskom sudu na dalji nadležan postupak.

Ako je odlukom okružnog suda dotični predmet definitivno raspravljen, poslaće se uz spise onoliko prepisa sudskog rešenja koliko ima interesovanih strana.

§ 27.

Kad se spisi vrate sreskom sudu ovaj će ih još istog dana uzeti u razmatranje i ako je okružni sud doneo svoju konačnu odluku o tome predmetu, odmah će dostaviti njegova rešenja interesovanim stranama, inače će postupiti po naređenju i upustvima okružnog suda.

§ 28.

Rad po ovim predmetima smatraće se kao vrlo hitan i neodložan. Za svaku nemarnost, nehat i zadržavanje u radu oko reavanja ovih predmeta kazniće se najstrože disciplinski, u koliko postupak dotičnog službenika ne bi prelazio u kakvo drugo veće deio za koje se kazni po krivičnom ili kom drugom zakonu.

§ 29.

Kad sudsko rešenje, kojim je dodeljena naknada iz Fonda postane izvršno, interesovana strana podneće ga Ministru pravde na izvršenje. Ministar pravde odmah će a najdalje za deset dana računajući od dana kada je traženje povređenog, odnosno njegove porodice stiglo u Ministarstvo, izdati nalog za isplatu pomoći.

§ 30.

Da bi se obezbedila naplata naknade od odgovornih zakupaca, uprava će zavoda prilikom zaključivanja ugovora s ovima usloviti polaganje kaucije koja će stajati kod Poštanske štedionice za sve vreme dokle ugovor traje i iz koje će se naknada isplaćivati, ako bi se desila kakva nesreća osuđeniku radniku kojoj bi uzrok bio sam poslodavac, odnosno njegovi organi ili alati.

Ako se za vreme trajanja ugovora ne bi desila nikakva nesreća, za čije bi posledice morao odgovarati zakupac, položena kaucija vratiće se njenom polagaču po isteku ugovorenog roka. U protivnom polagaču kaucije vratiće se pretek koji bude ostao posle isplaćene naknade.

IV. Isplata pomoći iz Fonda.

§ 31.

Pomoć koju predviđa § 14. i § 19. t. b, II. stav ove Uredbe isplaćivaće Uprava dotičnog zavoda iz one sume koja se mesečno odvajaju od osuđeničke zarade za Fond za osiguranje osuđenika u nesrećnim slučajima pri radu. Ta isplata

će se vršiti pre nego što se novac pošalje Fondu, a i će se u izveštaju Ministarstvu pravde tačno označiti kolika je suma zadržana i kome je isplaćena.

§ 32.

Sve druge pomoći koje predviđa ova Uredba isplaćivaće Državna hipotekarna banka iz Fonda preko poreskih uprava onoga mesta u kome živi povređeni, odnosno njegova porodica.

§ 33.

Poreske uprave isplaćivaće označenu pomoć odmah i neposredno licima kojima je ta pomoć dodeljena. Ali ako bi lice koje pomoć dobija bilo stavljeno pod nadzor vlasti ili kakva društva i ako bi oni vodili računa o njegovu izdržavanju, primanjima i drugom, pomoć će se izdavati ovlašćenom pretstavniku te vlasti, odnosno društva.

V. Isplata troškova iz Fonda.

§ 34.

Troškove oko izviđanja, lečenja i dr. koji su učinjeni u zavodu, isplaćivaće Uprava zavoda na isti način i iz istih sretstava iz kojih se isplaćuje pomoć koju predviđa § 14. ove Uredbe.

Svi drugi troškovi isplaćivaće se iz Fonda po nalogu Ministra pravde, odnosno nadležnog suda.

V'. Zastarelost potraživanja isplate iz Fonda.

§ 35

Pravo potraživanja isplate dosuđene pomoći

iz Fonda zastareva za godinu dana od dana puštanja povređenog u slobodu, odnosno za dve godine od dana njegove smrti

U slučaju nesavladljivih teškoća zastarelost počinje teći posle godinu dana od dana njihova nestanka.

VII. Gubitak pomoći.

§ 36.

Povređeni gubi dosuđenu pomoć ako se u toku vremena sasvim i leći i potpuno osposobi za privredni rad.

Osim toga, povređeni gubi pravo na pomoć :

1) za sve vreme izdržavanja nove kazne ili ma koje mere bezbednosti, ako to izdržavanje bude trajalo duže od jednog meseca. Za to vreme njemu će se davati u zavodu na ime pomoći onoliko koliko iznosi nagrada prosečnog radnika osuđenika iste radne grupe i iste vrste kazne, odnosno mere bezbednosti ;

2) za sve vreme dokle ne bude imao stalno mesto prebivanja (domicil) u našoj državi. Ali ova odredba može biti izmenjena međunarodnim ugovorima ili zakonskim odredbama po načelu uzajamnosti. U tom slučaju kako strane države budu postupale prema povređenim osuđenima našim državljanima, tako će se i ovaj propis tumačiti za njihove podanike ;

3) za sve vreme dokle se povređeni bude seljakao kao prosjak iz mesta u mesto.

Odluku o svima ovim pitanjima donosi onaj

sreski odnosno okružni sud koji je pomoć dosudio, po traženju Uprave onog zavoda u kome se povređeni osakatio, odnosno povredio. Prestanak izdavanja pomoći i njen gubitak počin u teći prvog dana idućeg meseca koji dolazi posle izvršnosti sudskog rešenja.

§ 37.

Porodica umrlog gubi pravo na pomoć:

1) udova kad se preuda ili kad se njeno imovno stanje toliko popravi da može živeti i bez dodeljene pomoći;

2) deca sa navršetkom gore propisanih godina starosti (§ 18) ili kad se njihovo imovno stanje toliko popravi da mogu živeti i bez pomoći;

3) otac i majka kad poprave svoje imovno stanje uolikoj meri, da im pomoć nije potrebna;

4) drugi srodnici koje je umrli bio dužan po zakonu izdržavati potomci sa navršetkom gore pomenutog doba života (§ 18) ili kad se njihovo imovno stanje toliko popravi da mogu živeti i bez pomoći; pretci kad svoje imovno stanje toliko poprave da mogu živeti od svojih sopstvenih prihoda.

§ 38.

Odluku o gubljenju porodične pomoći donosi isti onaj sud koji ju je i dosudio. Predlog potiče od Uprave onoga zavoda u kome se umrli povredio. Vreme prestanka izdavanja i gubitka pomoći koje je predviđeno u § 36. vredi i za

sve slučajeve iz prethodnog propisa.

VIII. Smanjivanje i povećavanje pomoći.

§ 39.

Jednom dodeljena lična pomoć može biti smanjena samo u ovim slučajevima:

1) ako se zdravstveno stanje povređenog toliko poboljša da dosuđena naknada ne odgovara stepenu njegove radne nesposobnosti. U tom će se slučaju pomoć smanjiti u toliko u koliko se povređeni osposobio za privredni rad;

2) ako bi se valorizacijom novca promenila vrednost dosuđene pomoći, onda će se povređenom davati odgovarajuća vrednost dosuđene pomoći pretvorena u novac, koji bude bio u opticaju;

3) ako bi se dosuđenim naknadima imovina Fonda toliko smanjila, da se iz nje ne bi mogle isplaćivati sve pomoći u dosuđenom iznosu, onda će ove biti srazmerno smanjene u visini sume kojom Fond u danom trenutku raspolaže. No čim se imovno stanje Fonda popravi, Uprava dotičnog zavoda izvestiće o tome nadležni sud koji će narediti isplaćivanje pomoći u celom iznosu ili povećanom za onoliko koliko dopuštaju sredstva Fonda.

§ 40.

Lična pomoć može se povećati ako se zdravstveno stanje povređenog posle donesenog rešenja o pomoći toliko pogorša, da se zbog toga smanji i njegova radna sposobnost. U tom slučaju pomoć će se povećati srazmerno nastupeloj nesposobnosti, ali tako, da to povećanje ne može

preći veću sumu od šest stotina Dinara mesečne pomoći

Ako bi pogoršanje nastupilo krivicom samoga povređenoga ili zbog toga što se nije hteo podvrći nadzoru i lečenju državnom, (§ 16.) pomoć se neće povećavati nego na protiv smanjiti za onoliko za koliko bi postojala verovatnoća da bi se njegova radna sposobnost povratila da se lečio i čuvao kao što treba.

§ 41.

Porodična pomoć smanjivaće se srazmerno poboljšanju i porastu radne sposobnosti i imovnog stanja onih članova kojima je pomoć dodeljena.

Isto tako porodična pomoć povećavaće se srazmerno gubitku radne sposobnosti i smanjenju imovnog stanja članova koji pomoć uživaju ali tako da to povećanje ne sme preći veću sumu od šest stotina Dinara mesečno ako su u pitanju deca i udova, ni tri stotine Dinara mesečno ako su u pitanju drugi članovi porodice.

§ 42.

Smanjivanje se vrši na traženje Uprave onog zavoda u kome se osuđenik povredio ili umro. Prestavka s potrebnim dokazima podnosi se nadležnom sreskom sudu. Sud će odmah po prijemu uzeti prestavku u postupak i pre no što donese ma kakvu odluku o glavnom pitanju, dostaviće prestavku na odgovor interesovanoj strani. Po prijemu odgovora ili po isteku ostavljenog roka za odgovor, sud će prema podnesenim dokazima doneti svoje rešenje o istaknutom pitanju.

§ 43.

U cilju što bržeg i pravilnijeg rada o ovim pitanjima, podnosiće poreskoj upravi na kraju svake godine uverenje o svom imovnom i zdravstvenom stanju svi oni koji uživaju ma kakvu pomoć iz Fonda, a poreska će ih uprava slati nadležnoj Upravi kaznenog zavoda na dalji zakonski postupak.

§ 44.

Povećavanje pomoći vršiće se samo na traženje interesovane strane. Pretstavka se upućuje Upravi onoga zavoda u kome se osuđenik povredio ili umro. Uprava zavoda čim primi pretstavku proveriće njenu sadržinu i za deset dana od dana prijema poslaće je nadležnom sreskom sudu sa svojim mišljenjem o umerenosti ili neumerenosti traženja.

§ 45.

Smanjivanje pomoći teći će od prvog dana narednog meseca koji dolazi posle izvršnosti sudskog rešenja, a povećanje pomoći od dana traženja.

§ 46.

Sudski postupak oko izviđanja i rešavanja o smanjenju ili povećanju pomoći isti je koji i prilikom traženja pomoći (§§ 24—29.).

IX. Završna naređenja.

§ 47.

Kako je propisom § 63. Zakona o izvrši-

vanju kazni lišenja slobode priznato pravo naknade povređenim osuđenima počev od 1. januara 1930 kao dana stupanje na snagu pomenutog zakona i ako je novac, koji je trebalo slati Fondu za osiguranje osuđenika, slat Centralnom fondu za podizanje kaznenih i sličnih zavoda, to će se izuzeti iz Centralnog fonda ta suma i preneti u Fond za osiguranje osuđenika u nesrećnim slučajevima pri radu.

Obračunavanje će se izvršiti od 1. januara 1930. do dana stupanja na snagu ove Uredbe i to na ovaj način: uzeće se za Fond za osiguranje 10% od celokupne sume koja je poslata Centralnom fondu kao prihod od osuđeničke radne snage i ta će se suma uneti u Fond za osiguranje kao početna suma za obezbeđenje naknade povređenim osuđenima ili njihovim porodcima u slučaju nesreće koja bi zadesila osuđenika radnika pri radu.

Ovo obračunavanje izvršiće svaka Uprava kaznenog i sličnog zavoda za svoje osuđenike, odnosno klijente i pitomce i obračun poslati Ministarstvu pravde najkasnije za mesec dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Ministarstvo pravde, ekonomsko-računski osek, čim dobije sve obračune pojedinih zavoda izručunaće ukupnu sumu koja pripada Fondu za osiguranje i odmah će izdati nalog Državnoj hipotekarnoj banci da tu sumu izdvoji iz Centralnog fonda i uknjiži na ime Fonda za osiguranje osuđenika.

§ 48.

Sa danom stupanja na snagu ove Uredbe, Uprave kaznenih i svih drugih sličnih zavoda iz-

dvajaće označene postotke od zarade svakog osuđenika (klijenta, pritvorenika, vaspitnika) radnika koji prima ma kakvu i ma koliku nagradu i neposredno slati Fondu za osiguranje osuđenika u nesrećnim slučajima pri radu.

§ 49.

Ova uredba stupa u život i dobija obaveznu snagu od dana obnarodovanja u „Službenim Novinama“.

Broj 17370. I. 53.
14. februara 1931. godine
Beograd.

Ministar pravde:
Dr. M. Srškić, s. r.

PRAVILNIK

o upotrebi oružja pravosudne straže kaznenih
i drugih sličnih zavoda.

I. Delokrug rada pravosudne straže.

Član 1.

Pravosudnu stražu sačinjava čuvarsko osoblje kome je povereno održavanje reda i discipline i staranje oko bezbednosti u zavodu

Član 2.

Na čelu pravosudne straže stoji zapovednik čuvara. Njemu je podređeno čuvarsko osoblje koje on poučava u službi njihovoj, po potrebi daje im uputstva, drži s njima školu upućujući ih u dužnosti njihove službe a naročito s obzirom na saobraćaj njihov sa osuđenima prilikom primanja ovih u zavod, zatim prilikom održavanja dnevnog i radnog reda, vršenje nadzora i noćne inspekcije, brojenja osuđenika, pregledavanja i pretraživanja zavodskih prostorija, raspoređivanja u službi, vežbanja u rukovanju oružjem itd.

II. Upotreba oružja pravosudne straže.

a) Upotreba oružja čuvara-šiljboka.

Član 3.

Čuvar-šiljbok ima pravo upotrebljavati oružje:

1) kad bude od koga napadnut ili kad neko pokuša da ga obezoruža ;

2) kad naiđe na njega nepoznato podozrivo lice, pa se neodazove njegovu pozivu : „Stoj, pucaću!“ , već počme begati ;

3) kad naiđe na njega ma kakvo lice, pa se ni na treći poziv „stoj, ubiću te!“ ne zaustavi ;

4) kad ne može dozvati stražu na drugi način osim pucanjem iz puške u vis ;

5) i najposle kad se daje znak za opštu zabunu prilikom požara, pobune osuđenika ili kakve druge iznenadne opšte opasnosti.

b) Upotreba oružja u vanrednim slučajevima narušavanja reda i bezbednosti u zavodu.

Član 4.

Ako bi u zavodu izbila pobuna osuđenika koja ne bi nosila obilježje obične demonstracije, već bi imala za cilj begstvo osuđenika i remećenje postojećeg stanja kojim bi se dovodila u opasnost lična sigurnost i imovna bezbednost, oružje će se upotrebiti onako i u onoj meri kako bude glasilo naređenje upravnika, odnosno njegovog zamenika, ili u njihovu odsustvu zapovednika čuvarskog osoblja

Član 5.

Upotreba oružja u smislu gornjeg propisa imaće karakter preventivnih mera. Ali, ako bi pobuna uzela šire razmere i ako bi pravosudna straža bila nedovoljna za njeno ugušenje, upravnik (njegov zamenik, zapovednik čuvara) će pozvati u pomoć žandarmeriju ili vojsku, koja će

preduzeti staranje na sebe oko ugušivanja bune i otklanjanja njenih posljedica.

v) Upotreba oružja u drugim slučajevima.

Član 6.

Osoblje pravosudne straže ovlašćuje se da može upotrebiti oružje prilikom višenja svoje dužnosti još i u slučajevima koji se pominju u narednim propisima i na način kako je tamo rečeno

Član 7.

Ako bi jedan ili više osuđenika fizički napali na čuvara, pa ovaj ne bi imao drugog načina odbrane, čuvar je ovlašćen radi svoje odbrane i savlađivanja napadača upotrebiti oružje pazeći pri tome da se upotreba svede na onesposobljenje napadača.

Član 8.

Ako bi jedan ili više osuđenika koji su čuvaru predati na čuvanje na radovima izvan zavoda, zdogovorno pokušali begstvo u raznim pravcima i ako bi se ovaj način pokušaja begstva izvodio preko takvog terena da se njihovo begstvo ne bi moglo sprečiti na drugi način, čuvar je ovlašćen upotrebiti oružje i ne pozivajući osuđenike da stanu. Ali u takvim slučajevima čuvar je dužan da upotrebu oružja, u koliko je to moguće, svede na lakše osakaćenje koje bi bilo dovoljno da onemogući izvođenje pokušanog begstva.

Član 9.

Ako bi prilikom sprovida osuđenika ili prilikom obavljanja radova izvan zavoda jedan ili najviše dva osuđenika pokušali da beže, a čuvar ne bi bio u mogućnosti da spreči njihovo begstvo ni na jedan drugi način, on je ovlašćen da upotrebi oružje i to ovako: Prvo će glasno „stoj, pucaću!“ pozvati osuđenike da stanu, pa ako bi njegov poziv ostao bez uspeha, pozvaće ih istim rečima po drugi put da stanu i pucaće preko njih u vis. U slučaju da i tada ne stanu, čuvar je dužan pucati u pravcu begunaca, ali tako da metak prođe pored njih i da ih njegov zvuk zaplašiti. Ako bi se i ovaj način sprečavanja begstva pokazao kao uzaludan, čuvar će tek tada pucati u njih pazeći pri tome, u koliko je to moguće, da im u prvom redu nanese lakše osakaćenje i da na taj način begstvo osujeti.

Član 10.

Ako bi jedan ili više osuđenika fizički narsnuli na koga od čuvara ili činovnika i drugih službenika zavoda, i ako bi zbog toga život napadnutoga bio doveden u opasnost, a napadač se ne bi mogao na drugi način savladati, čuvar je dužan upotrebiti oružje, pazeći pri tome da se upotreba oružja svede na onespobobljenje napadača-osuđenika.

Član 11.

Ako bi jedan ili više osuđenika danju ili noću uspeli da probijanjem kaznioničkih zidova od zatvoreničkih odeljenja ili kaznioničkih ogradnih zidova izvedu begstvo, pa se u tome ne bi mogli omesti na drugi način, čuvar je ovlašćen

da upotrebi oružje onako kako je propisano u članu 9. ovoga Pravilnika.

Član 12.

U svima gore navedenim slučajevima oružje će se upotrebiti samo u toliko u koliko je to neophodno potrebno za sprečavanje begstva i odbijanja napada.

Član 13.

Za svako prekršenje određenih granica o upotrebi oružja kazniće se i disciplinski i krivično.

III. Završno naređenje.

Član 14.

Ovaj pravilnik stupa u život i dobija obaveznu snagu od dana obnarodovanja u „Službenim novinama“ kada prestaju važiti svi raniji propisi koji bi bili protivni njegovim odredbama.

Br. 3513

12. januara 1931. godine

Beograd.

Ministar pravde,
Dr. M. Srškić s r.

UREDBA

o specijalnim dodacima u novcu i naturi za državne službenike kaznenih i sličnih zavoda.

GLAVA PRVA.

Službenici kaznenih zavoda za izvršivanje mera bezbednosti.

I. Stalni službenici.

Stan u naturi.

§ 1.

Činovnici i službenici kaznenih zavoda i zavoda za izvršivanje mera bezbednosti imaju prava na besplatan stan u naturi i stanarinu u toliku koliko ona nadmašuje vrednost stana shodno čl. 39. Zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda. Ako u državnim zgradama nema dovoljno stanova za sve službenike, Ministarstvo pravde odrediće kome će se službeniku odrediti stan u naturi. Zvaničnici, stručni službenici, čuvari i služitelji, koji su neoženjeni ili oženjeni čije su porodice izvan mesta zavoda, stanovaće u zajedničkom stanu-kasarni i dobijaće besplatnu krevet sa posteljnim stvarima, besplatnu osuđeničku posluđu za čišćenje soba, besplatan

ogrev i osvetljenje i primati svoju potpunu starnarinu.

Za sve službenike država će plaćati opštinske i eventualno druge takse, kao za vodovod, ođake itd.

§ 2.

Ogrev.

Činovnici i službenici kaznenih i sličnih zavoda imaju pravo na besplatan ogrev i to:

- a) upravnik zavoda do 36 m³ godišnje;
- b) ostali činovnici I kategorije do 24 m³ godišnje;
- v) ostali činovnici II. kategorije do 18 m³ godišnje;
- g) ostali činovnici III. kategorije do 16 m³ godišnje;
- d) svi drugi službenici: zamenik zapovednika čuvara, stručni službenici, kao mašinste i ložači, nastojnici radionica, ekonomi, baštovani i drugi stalni nameštenici 12 m³ godišnje.

Neoženjeni službenici kao i oni oženjeni čije su porodice izvan mesta zavoda dobijaće 50% manje od određene količine drva, a oni neoženjeni, koji stanuju u zavodskom stanu — u kasarni neće ništa dobijati, pošto uz stan imaju i besplatan ogrev.

Pored određene količine drva svi službenici mogu godišnje kupiti od zavoda do 4 tone uglja po ceni koštanja uz naknadu režijskih troškova.

Službenici koji stanuju u zavodskim zgradama u kojima je sprovedeno centralno loženje, dobija to loženje besplatno, a oženjeni uz to još i

jednu četvrtinu drva od količine koju bi dobijali kad nebi bilo centralnog loženja.

Osvetljenje.

§ 3.

Pravo na besplatno osvetljenje imaju svi činovnici i svi drugi stručni službenici kao: zamenik zapovednika čuvara mašinste i ložači, nastojnici radionica, ekonomi, baštovani i drugi stalni nameštenici.

Ako električno osvetljenje nije sprovedeno u celom zavodu, službenici će dobijati potrebnu količinu gasa (petroleuma) koju će prema predlogu posebne komisije odobravati Ministar pravde za svaku godinu i to:

- a) činovnici I. kategorije do 80 litara godišnje;
- b) činovnici II. kategorije do 60 litara godišnje;
- v. činovnici III. kategorije do 50 litara godišnje;
- g) ostali službenici koji imaju pravo na osvetljenje do 40 litara.

Sijalice za stanove sa električnim osvetljenjem plaćaće sami službenici, a broj i veličinu sijalica utvrdiće naročita komisija za svaki stan ponosob.

Bašte, povrće, sveže voće, mleko, mlečni proizvodi.

§ 4.

Pravo na besplatne kućne bašte, u koliko za to bude postojala stvarna mogućnost, imaće:

- 1) Upravnik zavoda do 1000 m²;
- 2) Zamenik upravnika do 600 m²;

- 3) Ostali činovnici do 400 m²;
4) Stručne poslovode do 300 m².

Veličinu bašte određuje Ministar pravde za svakog pojedinog službenika

Svi činovnici i ostali državni službenici uživajuće popust 50% od pijačne cene na veliko koja vlada u najbližoj okolini za povrće, sveže voće, mleko i sve mlečne proizvode zavoda u količini koja je nužna za ličnu i porodičnu potrebu službenika.

Količinu ovih namirnica određuje upravnik zavoda prema broju članova porodice.

Druge životne namirnice.

§ 5.

Sve životne namirnice, kao brašno, meso, pirinač itd. koje zavod nabavlja na veliko mogu se prodavati činovnicima i ostalim službenicima po ceni koštanja računajući tu i režijske troškove. Ako takve namirnice proizvodi sam zavod, činovnici i službenici će ih dobijati uz 10% popusta od pijačnih cena na veliko

Količinu ovih namirnica određuje upravnik zavoda

Besplatna hrana, zajednička kujna.

§ 6.

1) čuvari koji vrše nadzor u bolnici, kujni i pekarnici, dobijaće besplatno hleb i hranu propisanu za bolesne osuđenike;

2) čuvari koji vrše stražarsku službu poljskim radovima udaljenim od zavoda više od 2

kilometra dobijaće besplatnu hranu koja se daje radnicima-osuđenicima;

3) čuvari dobijaće dnevno po jedan hleb propisan jelovnikom za kaznene zavode. Za sve neženjene i one oženjene zvaničnike i služitelje čije porodice žive izvan zavoda, osnovaće se pri svakom zavodu zajednička kujna koja će uživati sve povlastice iz § 4. i 5., a pored toga dobijati besplatno: posuđe, kuvare-osuđenike, drva za kuvanje i potrebno osvetljenje.

Podvoz.

§ 7.

Pravo na besplatan podvoz zavodskim kolima pripada svima činovnicima kad vrše službene potrebe, zatim deci službenika za pohađanje škole, a za privatne poslove zavodskih činovnika po nahodjenju upravnika.

Lekar i lekovi.

§ 8.

Svi činovnici i službenici imaju pravo na besplatan lekarski pregled od strane zavodskog lekara i to kako u državnoj zgradi — ambulanti, tako i u svome stanu; a uz to i pravo na lekove iz zavodske apoteke po ceni koštanja.

Osuđenička radna snaga.

§ 9.

Pravo na besplatnu radnu snagu od po jed-

nog osuđenika za svoje lične i kućevne poslove imaju samo činovnici zavoda. Ali su i oni dužni plaćati onaj deo koji osuđeniku pripada kao nagrada. Visina toga dela određivaće se prema §§ 25. i 29 Uredbe o organizaciji, upotrebi i naplati osuđeničke radne snage.

Osim toga svi činovnici i službenici uživaće popust 50% od osuđeničke nadnice ili celokupne zarade za izradu svih proizvoda u obućarskim i krojačkim radionicama, a popust po 25% za izradu svih ostalih industrijskih proizvoda.

Novčana nagrada.

§ 10.

Novčanu nagradu će dobijati:

a) čuvarsko osoblje po jedan Dinar od svakog sata noćne službe računajući tu vreme od 20 do 6 časova. Vreme provedeno na smeni u stražarnici računa se kao vreme noćne službe.

b) službenici koji su uložili izvanredno mnogo truda oko zaposlenosti osuđenika i nastojali da se u zavodskoj ekonomiji i industriji postignu što veći prihodi za državnu kasu, a tako i one koji su savesno rukovodili kreditom i materijalom za ishranu osuđenika i pri tome se rukovodili razumnom štednjom, dobijaće svake godine novčanu nagradu, čiju će visinu i njenu individualnu podelu za pojedine službenike odrediti Ministar pravde po predlogu starešine zavoda, a s obzirom na čistu dobit koja se pokaže u bilansu po svršetku kalendarske godine.

II. Honorarni službenici.

§ 11.

Honorarni službenici (sveštenici, učitelji, lekari, marveni lekari i t. d.) pored honorara koji im se isplaćuje u gotovu novcu po budžetu, imaće po mogućstvu pravo i na ove povlasice:

1) povrće, voće, mleko i mlečne proizvode po 50% jeftinije od pijačne cene koja vlada u najbližoj okolini;

2) popust 50% od osuđeničke nadnice ili celokupne zarade za izradu svih proizvoda u obućarskim i krojačkim radionicama, a popust 25% za izradu svih ostalih industrijskih proizvoda;

3) zavodska kola za lični podvoz pri vršenju službenog posla u zavodu, ako stanuje više od jednog kilometra udaljeno od zavoda.

III. Dnevničari.

§ 12.

Dnevničari koji vrše službu čuvara uživaće iste povlastice koje imaju čuvari po propisima ove Uredbe. Ostali dnevničari uživaće povlastice koje su predviđene za zvaničnike, odnosno služitelje.

GLAVA DRUGA.

SLUŽBENICI SUDSKIH ZATVORA.

§ 13.

Državni službenici središnjih sudskih zatvora i to: upravnik, računovođa, zapovednik čuvara,

njegov zamenik, mašinista, ložič i celokupno čuvarsko osoblje sudskih zatvora uživae sve povlastice predviđene u §§ 1.—12. ove Uredbe u koliko za to bude postojala stvarna mogućnost.

Za honorarne službenike važiće propis § 11. ove Uredbe u koliko to bude bilo stvarno moguće.

GLAVA TREĆA.

Službenici državnih zavoda za vaspitanje i popravlanje dece i maloletnika.

§ 14.

Službenici državnih zavoda za vaspitanje i popravlanje dece i maloletnika uživae iste povlastice koje uživaju službenici kaznenih zavoda u koliko za to bude bilo stvarne mogućnosti. Iste povlastice koje imaju honorarni službenici kaznenih zavoda imaće i honorarni činovnici ovih zavoda u koliko ih bude bilo.

Osim toga vaspitači će imati i besplatnu hranu, ako stanuju u zavodu.

Nastavnici učitelji dobijaće za prekovremeni rad u školi i to:

- a) za stručne naučne predmete po 25 Dinara od časa, ali najviše 500 Dinara mesečno;
- b) za gimnastiku po 20 Dinara od časa, ali najviše 300 Dinara mesečno;
- v) za pevanje i muziku po 15 Dinara od časa, ali najviše 200 Dinara mesečno.

GLAVA ČETVRTA.

Disciplinske odredbe.

§ 15.

Sve namirnice koje se dobijaju besplatno po

propisima ove Uredbe u koliko ih sa n službenik ne utroši na svoje lične i porodične potrebe, ostaju svojina zavoda. Zato se ne mogu otuđiti ni prodajom ni poklonom.

Isto tako ne smeju se prodavati niti poklanjati ni one namirnice koje se kupuju od zavoda po § 5. ove Uredbe

Ko protivno uradi biće lišen prava na povlasticu koju je zloupotrebio, a pored toga odgovaraće i disciplinski u koliko to ne bi prelazilo u koje teže delo za koje se kazni po krivičnom ili kom drugom zakoniku.

§ 16.

Ni jedan službenik ne sme držati ni hraniti na zavodskim niti ma na kome drugom imanju, koje je u blizini zavoda, stoku kao ovce, krave, svinje i t. d., osim pernatu živinu koja je službeniku potrebna za njegovu ličnu i porodičnu upotrebu, i koju će o svom trošku i u svojim zgradama držati.

Svako trgovanje s pernatom živinom i njihovim proizvodom najstrožije se zabranjuje

Ko protivno uradi biće lišen prava na povlastice, koje je zloupotrebio, a pored toga odgovaraće i disciplinski u koliko to ne bi prelazilo u koje teže delo za koje se kazni po krivičnom ili kom drugom zakoniku.

§ 17.

Ni jedan službenik ne sme gajiti nikakvo voće ili povrće ni na zavodskom niti ma na kome drugom zemljištu u blizini zavoda i zavodskih

imanja, osim onog voća i povrća koje gaje u čisto kućnim baštama i koje im služe samo za njihovu ličnu i porodičnu upotrebu Svako trgovanje s proizvodima iz kućnih bašta najstrožije se zabranjuje.

§ 18.

Starešina zavoda strogo će voditi računa o pravilnom izvršivanju propisa ove Uredbe u poverenom mu zavodu i odgovaraće disciplinski i materijalno za sve nepravilnosti i štete koje bi nastale usled njegova nepravilna ill nemarna vršenja poverene mu dužnosti, a naročito dužnosti nadziravanja.

§ 19.

Ukidanje ili ograničenje povlastica predviđenih ovom Uredbom vršiće Ministar pravde na obrazloženi predlog nadležnih starešina

GLAVA PETA.

Završne odredbe.

§ 20.

Dodaci u novcu i naturi po ovoj Uredbi teku od 1. januara 1930. godine.

§ 21.

Trošak potreban za nabavku drva i gasa, za uređenje zajedničke kuhinje, za besplatnu hranu i lekove podmirivaće se iz kredita po partiji određenoj za izdržavanje osuđenika svakog zavoda.

§ 22.

Novčane nagrade po tač. a) i b) § 10., isplaćivaće se iz čistog prihoda zavodskih produktivnih grana: ekonomije i industrije.

Sve druge nagrade i izdaci u koliko se ne bi mogli isplatiti iz budžetom određenog kredita za pojedine zavode, isplaćivaće se iz Centralnog fonda za podizanje kaznenih zavoda.

§ 23.

Ova Uredba stupa u život i dobija obavezu snagu od dana obnarodovanja u „Službenim novinama“.

Tada prestaju važiti sva ranija naređenja, uredbe i pravilnici u koliko bi bili protivni ovoj Uredbi.

Br. 5296

18. januara 1930. godine
Beograd.

Ministar pravde,
Dr. M. Srškić s. r.

U R E D B A

o uniformisanju i naoružanju pravosudne straže.

A) Uniformisanje.

§ 1.

Pravosudnu stražu sačinjavaju: viši čuvari i čuvar: kaznenih i sličnih zavoda i sudskih zatvora.

§ 2.

Na čelu čuvarskog osoblja, kao njegov neposredni starešina, kod kaznenih zavoda i središnjih sudskih zatvora stoji zapovednik čuvara.

§ 3.

Svi službenici pravosudne straže nosiće propisno službeno odelo (uniformu). Službeno odelo dobijaće se besplatno od države.

Zapovednik čuvara (§ 2) može van službe nositi i svoje građansko odelo. Ostali službenici pravosudne straže moraju i van službe nositi službeno odelo.

Službenici su dužni držati službeno odelo vazda u čistom i urednom stanju.

Opravka službenog odela vrši se besplatno u zavodskim radionama, gde ove postoje.

§ 4.

Zapovednik čuvara dobija:

1) Svake godine po jedno kompletno zimsko odelo od sukna (bluzu, prsluk, čakšire i šajkaču); po jedno letnje odelo od platna (bluzu čakšire i šajkaču) i po jedan par cipela.

2) Na tri godine: crni šinjel (kabanicu) a po 1 par kožnih kamašni i po jedan par suknenih uvijača

3) Na četiri godine: po jedan plašt protiv kiše (pelerinu)

§ 5.

Službenici pravosudne straže dobivaju:

1) svake godine: po 1 zimsku bluzu suknenu, čakšire, šajkaču, po 1 letnje platnene čakšire i šajkaču; 1 par cipela i po 1 garnituru rublja (2 košulje, 2 gaće, 4 obojaka za noge i 2 peškira);

2) na dve godine: po zimski sukneni prsluk i 1 letnju platnenu bluzu;

3) na tri godine: prvi šinjel (kabanicu), po 1 par kožnih kamašni i po 1 par suknenih uvijača;

4) na četiri godine: šinjel (drugi, treći itd.);

5) na pet godina: po jedan plašt protiv kiše (pelerinu).

§ 6.

Žensko osoblje pravosudne straže dobija:

1) svake godine: po jednu zimsku vunenu haljinu i 1 letnju lanenu haljinu, po 1 kapu ma-

trosku i 1 letnju; po 1 par cipela i po 4 košulje i 2 peškira; i 1 vuneni ogrtač (pled);

2) na tri godine: po 1 kratak zimski vuneni kaput (jaknu).

§ 7.

Kod prve podele službenog odela po ovoj Uredbi može Ministar pravde rokove propisane u §§ 4—6 izuzetno skratiti ili produžiti.

§ 8.

Za spoljnu službu na straži zimi dobijaće čuvarsko osoblje na upotrebu zimske kabanice i zimske čizme.

§ 9.

Ministar pravde izdaće posebnim pravilnikom potrebne propise o kroju službenog odela.

§ 10.

Službenici koji su uniformisani po dosadnjim propisima, mogu uniforme starog kroja nositi, dok ne postanu neupotrebljivima. Šajkače i distinkcije prilagodiće se odmah novim propisima.

§ 11.

Sve nove nabavke odeće vršiće se po ovoj Uredbi i pravilnik, koji će izdati Ministar pravde a u granicama kredita, koji budu za to odobreni.

§ 12.

Zimske kabanice i čizme ostaju uvek svojina države.

Službenici pravosudne straže stiču pravo svojine na dato im službeno odelo, ako su se nalazili u službi do kraja roka predviđenog u §§ 4—6 ove Uredbe, na koji im je ono dato. Početak roka računa se od 1. dana idućeg meseca po prijemu službenog odela.

Službenici pravosudne straže kad istupe iz aktivne državne službe, mogu nositi službeno odelo, koje im je pripalo u svojinu bez propisanih znakova za raspoznavanje i bez oružja.

§ 13.

Službenici pravosudne straže koji su po sadašnjim propisima primili od Države uniformu u naturi ili u novcu, dobiće prvo službeno odelo po ovoj Uredbi na dan 1. januara one godine, koja dolazi iza dana kada se izvršuje prva, druga, treća, četvrta, odnosno peta godina, od kako je državni službenik primio pojedine predmete službenog odela na osnovu ranijih propisa.

Službenici pravosudne straže koji do sada nisu od Države dobijali uniforme ni u naturi ni u novcu, dobiće službeno odelo po ovoj Uredbi najdalje do 31. decembra 1930. godine.

B) Naoružanje.

§ 14.

Zapovednik čuvara (§ 2), njegov zamenik i viši čuvari kaznenih i sličnih zavoda i središnjih

sudskih zatvora naoružani su revolverom i nese sablju.

Čuvari pomenutih zavoda i sudskih zatvora kod okružnih sudova naoružani su karabinom, puškom i kratkim nožem (bajonetom). Kad vrše službu u prostorijama (radionicama, bolnici itd.) i u posrednom zavodu za slobodnjake neće nositi pušku, nego po potrebi revolver.

Služitelji čuvari sreskih sudova naoružani su po potrebi revolverom ili samo za vreme vršenja čuvarske službe.

Službenici su dužni dobro čuvati i održavati predato im oružje u ispravnom stanju.

§ 15.

Oružje, potrebnu municiju i ostali pribor nabavlja Država iz svojih sredstava. Ovo ostaje svojina Države.

Vrsta oružja, nošenje i upotreba ovoga propisane se posebnim pravilnikom o službenom odelu i oružju pravosudne straže.

§ 16.

Nabavka odela za čuvere svih kaznenih i sličnih zavoda i sudskih zatvora vršiče se iz partije predviđene budžetom za ovu svrhu. U koliko budžetom predviđene sume ne budu dovoljne za uniformisanje i naoružanje čuvara kaznenih i sličnih zavoda i sreskih zatvora potrebna suma može se dopuniti iz Centralnog fonda za podizanje kaznenih zavoda.

V) Prelazna naređenja.

§ 17.

Dok se ne izjednače nazivi pravosudne stra-

žeop d zapovednikom čuvara razume se: pedesetar, (komandir), upravitelj apsane, zapovednik straže, tamničar i nadzornik straže; pod višim čuvarima podrazumevaju se: nadstražari, viši paznici, zatvarači, narednici, ključari, viši uznički nadziratelji i nadzornici; pod čuvarima razumeju se: desetari, čuvari uznički nadziratelji, paznici, čuvarke, stražarke i paznice.

§ 18.

Ova Uredba stupa u život i dobija obavezu snagu od dana obnarodovanja u „lužbenim novinama“.

Tada prestaju važiti svi raniji propisi, koji bi bili protivni ovoj Uredbi.

Br. 5299

18. januara 1930. godine

Beograd.

Ministar pravde,

Dr. M. Srškić s. r.

PRAVILNIK

o službenom odelu i oružju pravosudne straže.

Na osnovu § 9. i 15. Uredbe o uniformisanju i naoružanju pravosudne straže propisujem sledeće odredbe:

A) Službeno odelo.

§ 1.

Zapovednik č. vara (§ 2 Uredbe) dobija ovo službeno odelo:

I. 1) Šapku zimsku od tamnoplave fine čoje, oblika i kroa kao za oficire. Oko gornje ivice šapke, odnosno šajkače, ima se umetnuti ispuska iz ljubičasto plave čoje, a na šajkači ispod ispuske dodaće se još širitić od kadife ili somota ljubičasto-plave boje, širine 10 mm. Suncobran je od crne lakovane kože, povijen na niže. Napred na šajkači više suncobrana kokarda u državnoj trobojci, sa metalno-belim dvoglavim orlom na srednjem polju, koje je plavo emaljovano.

2) Šapku letnju, oblika policijskih kapa od belog platna sa ispuskom od somota ljubičasto-plave boje, široke 45, 50 mm; suncobran ima biti od bele lakovane kože ili belog platna ili sa kokardom kao pod 1)

II. Šinjel od tamno-plavog sukna, oficirskog

kroja, — paspoal i egalizirung od ljubičasto-plavog somota. Dugmeta imaju biti od žute kovine sa utisnutim državnim grbom, u dva reda, u svakom redu po 6 komada a na rukavima pozadi ušivena po 2 mala dugmeta žute kovine sa utisnutim državnim grbom.

III. Zimsku bluzu sa ležećom ogrlicom od tamno-plave čoje, oficirskog kroja. Egalizirung je od ljubičasto-plavog somota Na ramenima će biti pletenice od po dva gajtana, čija je spoljna površina od pozlaćeuog prediva, koji su uporedo ušiveni, jedan pored drugog.

Zapovednik čuvara nosi srebrne zvezdice (oficirske) koje će biti ušivene na jaci s jedne i druge strane i to:

u trećoj grupi III. kategorije po 1 zvezdicu;

u drugoj grupi III. kategorije po 2 zvezdice;

u prvoj grupi III. kategorije po 3 zvezdice.

IV. Zimske čakšire od istog sukna kao i bluza, duge ili jahaće (kroja „breeches“).

V. Prsluk od istog sukna; običnog kroja.

VI. Letnja bluza i letnje čakšire od belog lanenog platna Bluza je sa pletenicama kao i ona pod III).

VII. Cipele crne, visoke na šniranje od bokskože

VIII. Kamašne crne, kožne.

IX. Uvi ači od sukna tamno-plave boje.

X. Kratka pelerina od uvoštenog platna sa kapuljaćom do pojasa, crno-blistava, postavljena belim plaćinom

§ 2.

Čuvarsko osoblje dobija ovo službeno odelo:

I. 1) Šapku zimsku od finog svetlo-sivog sukna.

2) Šapku letnju od žutog platna. Obe imaju biti opšivene na ivicama sa ljubičasto plavom čojom. Kokarda kao i kod zapovednika (§ 1.)

II. Šinjel od tamno-sivog sukna, vojničkog kroja. Egalizirung i paspoal od ljubičasto-plavog sukna. Dugmeta glatka od bele kovine.

III. Zimska bluza od svetlo-sivog sukna, sa ležećom ogrlicom, vojničkog kroja, egalizirung od ljubičasto-plavog sukna.

Znaci raspoznavanja.

Čuvarsko osoblje razvrstano kao:

a) služitelji druge grupe — jake bez zvezdica;

b) služitelji prve grupe — na jaci po 1 košćana zvezda;

v) zvaničnici treće grupe — na jaci po 2 košćane zvezdice;

g) zvaničnici druge grupe — na jaci po 3 košćane zvezdice;

d) zvaničnici prve grupe — na jaci po 3 košćane zvezdice a pored toga i srebrni širit;

đ) zamenik zapovednika po 3 košćane zvezdice na jaci i srebrni širit.

IV. Zimski prsluk od sukna kao i bluza običnog kroja.

V. Zimske čakšire od istog sukna duge ili jahaće (kroja „breeches“).

VI. Letnja bluza i letnje čakšire od žutog lanenog platna. (Egalizirung i znaci raspoznavanja kao i napred).

VII. Rublje, 2 košulje, 2 gače, 4 obojka za noge i 2 peškira.

VIII. Cipele od crne kravlje kože, na šniranje, derbi kroj ukovane sa drvenim klincima, sa potkovicama i ekserima.

IX. Kamašne kožne crne.

X. Uvijače suknene sive

XI. Kratke pelerine od uvoštanog platna — sa kapuljačom do pojasa, crno blistava, postavljena belim platnom.

XII. Zimska kabanica (bunda za noćnu službu) od vunenog lodna sa kapuljačom, 120—40 cm. duga, široko krojena, postavljena jagnječom kožom a sa strane su 2 duguljasta đepa, i koža oko vrata i oko rukava.

XIII. Zimske čizme za spoljnu stražu od duplog lodna, kožom opšivene.

§ 3.

Nadzornice i čuvarke dobijaju ovo službeno odelo :

I. Zimsku vunenu haljinu tamno-plave boje, do vrata zatvorena, sa ležećom kraginom, dugim rukavima i pojasom od iste materije. Sa strane, spreda dva đepa.

II. Letnju lanenu haljinu tamno-plave boje, istog kroja.

III. Zimsku vunenu matrosku kapu plave boje.

IV. Letnju lanenu matrosku kapu plave boje.

V. 1 par visokih cipela na šniranje.

VI. Rublje, 4 košulje, 2 peškira

VII. Vuneni ogrjač (plaid) tamno-plave boje

VIII. Kratki zimski vuneni kaput od tamno-plave čoje, vatiran i postavljen flanelom.

§ 4.

Znaci raspoznavanja.

Čuvarsko osoblje razvrstano kao :

a) služitelji druge grupe — bez oznake ;

b) služitelji prve grupe — traka od ljubičasto-plavog sukna na desnom rukavu, široka 5 mm. a duga 5 cm. ;

v) zvaničnice treće grupe — 2 trake kao pod b) ;

g) zvaničnice druge grupe — 3 trake kao pod b) :

d) zvaničnice prve grupe — 4 trake kao pod b).

Nadzornica ima na desnom rukavu kaputa odnosno hajine kao i na prednjem delu kape zlatan širit.

Inventar odela i knjžice, u koju će se upisivati datum primanja pojedinih delova uniforme vodi uprava svakog zavoda.

Brigu o davanju kao i o čuvanju odela u magacinu vodi zapovednik čuvara. On izdaje odela, odnosno delove njihove u prisustvu dvojice najstarijih viših čuvara, koje odredi starešina zavoda.

Vrhovni nadzor vodi starešina zavoda koji je takođe za inventar odgovoran.

B. Oružje.

§ 5.

Zapovednik čuvara naoružan je revolverom

i dugačkom oficirskom sabljom, sa srebrnim remnjakom, protkanim svilenim žicama državne trobojke.

§ 6

Viši čuvari naoružani su revolverom i poludugačkom sabljom čije su korice presvučene crnom kožom.

§ 7.

Ostalo čuvarsko osoblje, pomenuto u čl. 1. i § 17. Uredbe Ministarstva pravde br. 5299, naoružano je kratkim nožem (bajonetom) i karabinom.

§ 8.

Oružani pribor za sve osoblje sastoji se:

Puščani kajiš (remnjak), remen za kabanicu, opasač, visak (kajiš za nož-bajonet), fišeklija (nabojnjača), torba (futura) za revolver, izrađeni su po državnom modelu.

§ 9.

U službi izvan Zavoda i na straži ima se nositi celo oružje, u ostalom vršenju službe, kao i u odelenju za slobodnjake samo hladno oružje (bajonet-sablja).

§ 10.

Ministarstvo pravde izradiće oblik uniforme pomenute u prednjim paragrafima i dostaviti pojednim zavodima, kao mustru, po kojoj će se uniforme izrađivati.

Broj 5300.
18. januara 1930. god.
Beograd.

Ministar pravde:
Dr. M. Srškić, s. r.

UREDBA

o pripadnostima u naturi državnih službenika građanskog reda.

Ministarstvo pravde.

Član 6.

Neoženjeni zvaničnici, stručni službenici, čuvari i služitelji kaznenih zavoda i zavoda za izvršavanje mera bezbednosti, kao i oni oženjeni kojih porodice žive izvan mesta zavoda dobijaju, kad stanuju u zajedničkom stanu — kasarni besplatno: postelju sa posteljinim stvarima, osuđeničku poslugu za čišćenje soba, ogrev i osvetljenje. Za ove službenike država će plaćati opštinske i druge takse (vodovod, čišćenje odžaka itd.)

Član 7.

1) Službenici kazneni i sličnih zavoda, izuzev neoženjenih službenika koji stanuju u zajedničkom stanu — kasarni, dobijaju besplatno ogrevna drva, bez prava na naknadu za dovoz do stana i to:

- a) upravnik zavoda 27 pr. m. godišnje
- b) ostali činovnici 13 pr. m. godišnje
- v) činovnički pripravnici i zvaničnici 12 pr. m.
- g) služitelji 6 pr. m. godišnje.

2) Neoženjeni službenici kao i oni oženjeni, kojih porodice žive izvan mesta zavoda; dobijaju polovinu količine određene u predhodnom stavu.

3) Svaki službenik zavoda može otkupiti od zavoda po 4 tone uglja godišnje po ceni koštanj računajući tu i režijske troškove.

4) Neoženjeni službenici koji stanuju u zavodskim zgradama sa centralnim loženjem ne dobijaju ogrevna drva, a oženjeni dobijaju samo jednu četvrtinu količine određene u stavu 1 ovoga člana.

Član 8.

1) Službenici zavoda dobijaju besplatno osvetljenje u zavodskim stanovima.

2) Gde električno osvetljenje nije uvedeno, izdavaće se potrebna količina petroleuma, koju će prema predlogu posebne komisije odobravati Ministar pravde za svaku godinu i to:

a) činovnici VII. i više položajne grupe do 60 lit. godišnje;

b) činovnici VIII, IX. i X. položajne grupe do 45 lit. godišnje;

v) činovničkim pripravicima i ostalim službenicima, koji imaju pravo na besplatno osvetljenje do 30 litara godišnje.

Član 9.

1) Pravo i besplatne kućne bašte imaju:

a) upravnik zavoda do 1000 m²

b) zamenik upravnika do 600 m²

v) ostali činovnici do 400 m²

g) stručne poslovođe do 300 m².

2) veličinu bašte određuje za svakog pojedinog službenika Ministar pravde.

Član 10.

1) Službenici zavoda dobijaju za domaću potrebu povrće, sveže voće, mleko i sve mlečne

proizvode zavoda za 30% jeftinije od tržišne cene na veliko i u najbližoj okolini, a količinu ovih namirnica određuje upravnik zavoda prema broju članova porodice.

2) Sve ostale životne namirnice, koje zavod nabavlja na veliko mogu se prodavati službenicima zavoda po ceni koštanj računajući tu i režijske troškove. Ako ove namirnice proizvodi sam zavod, mogu se prodavati službenicima zavoda za 10% jeftinije od tržišne cene na veliko, a količinu ovih namirnica određuje upravnik zavoda.

3) Honorarni službenici (sveštenici, učitelji, lekari, marveni lekari itd.) mogu također dobijati povrće, mleko i mlečne proizvode zavoda za 30% jeftinije od tržišne cene u najbližoj okolini.

Član 11.

1) Čuvari koji vrše nadzor u bolnici, kujni, pekari dobijaju besplatno hleb i hranu propisanu za bolesne osuđenike.

2) Čuvari koji vrše stražarsku službu kod poljskih radova izvan zavoda na daljini većoj od 2 kilometra dobijaju besplatnu hranu koja se daje radnicima osuđenima.

3) Čuvari dobijaju dnevno po 1 hleb propisan jelovnikom za kaznene zavode.

Član 12.

Za neoženjene i one oženjene zvaničnike i služitelje, kojih porodice žive izvan zavoda, osnovaće se pri svakom zavodu zajednička kujna koja će uživati sve povlastice iz člana 10., a pored toga dobijaće besplatno: posuđe, kuvare osuđenike, drva za kuvanje i potrebno osvetljenje.

Član 13.

Dnevničari koji vrše službu čuvara dobijaju iste prinadležnosti kao i čuvari po odredbama ove Uredbe. Ostali dnevničari dobijaju prinadležnosti predviđene u edbom zazvaničnike odnosno služitelje.

Član 14

1) Službenici središnjih sudskih zatvora i to : upravnik, računovođa, zapovednik čuvara, njegov zamenik, mašinista, ložac i celokupno čuvarsko osoblje, dobijaju odgovarajuće prinadležnosti iz člana 6—10. ove Uredbe.

Za honorarne službenike i dnevničare sudskih zatvora važi stav 3. člana 10. i član 13. ove Uredbe.

Član 15.

1) Službenici državnih zavoda za vaspitanje i popravljanje dece i maloletnika dobijaju iste prinadležnosti kao i odnosni službenici kaznenih zavoda po ovoj Uredbi, a vaspitači koji stanuju u zavodu dobijaju još i besplatnu hranu.

2) Za honorarne službenike državnih zavoda za vaspitanje i popravljanje dece i maloletnika važi stav 3 člana 10. ove Uredbe.

§ 2.

Ova Uredba važi od 1. oktobra 1931. kada prestaju važiti: odredbe člana 2 odeljka G. Ž. i J. Pravilnika o naročitim dodacima na platu u novcu ili naturi. DRBr. 87.000 od 3. jula 1926. u koliko su u suprotnosti sa odredbama ove

Uredbe; za tim odredbe §§ 1.—6., § 11. tač. 1. § 12. i 13. i stav 1. i 2., § 14. Uredbe o specijalnim dodacima u novcu i naturi za državne službenike kaznenih i sličnih zavoda Br. 5296 od 18. januara 1930. i odredbe §§ 1.—3., § 6.—10., 12., 15., 16., 19. i 20. Uredbe o prinadležnostima u naravi činovnika i ostalih službenika državnih i banovinskih bolnica S. Br. 10292 od 9 maja 1930.

Broj 68.000 1

25. septembra 1931. godine
Beograd.

Ministar Finansija,
Đ. Đurić s. r.

Saglasan sam!

Predsednik Ministarskog Saveta
i Ministar unutrašnjih poslova:
P. R. Živković s. r.

Opšte odredbe o ishrani.

Član 1.

Osuđenici svih kaznenih i drugih sličnih zavoda hrane se o državnom trošku.

Država nema prava tražiti ni od jednog osuđenika naknadu troškova učinjenih oko njegova izdržavanja.

Član 2.

U hranu osuđenika spada: hleb, meso, varivo ili povrće i začini, a po potrebi i druge namirnice, kao mleko, jaja i t. d.

Član 3.

Osuđenička hrana mora sadržavati takve i tolike sastojke koliki su prema rezultatima nauke i iskustva potrebni za održavanje zdravlja i radne snage srednjeg radnika. — Osim toga hrana mora biti raznovrsna, da jednolikost ishrane nebi dodijala osuđenima.

Član 4.

Upravnik zavoda ili njegov zamenik i lekar pregledaće i kušaće svakoga dana osuđeničku hranu i svoje nahodjenje o kvalitetu hrane beležiti u naročitu knjigu, koja će se u tu svrhu ustanoviti pri svakom zavodu. — O izdašnosti hrane

vodiće se evidencija i povremenim merenjem težine osuđenika.

Član 5.

Osuđenici dobijaju hranu u naturi, a kada putuju izdavaće im se u mesto hrane odgovarajuća vrednost u novcu.

Član 6.

Hrana se izdaje osuđenima u tri obroka: doručak, ručak i večera. Ostupanja se mogu činiti samo u izuzetnim slučajevima, zatim kad lekar naredi i u danima kad se praznuje.

Član 7.

U posne dane osuđenik dobija posnu, a u mrsne dane mrsnu hranu.

Član 8.

Posni su dani sreda i petak, a mrsni svi ostali. Osim toga, u posne dane spada prva i poslednja nedelja uskršnjeg i božićnjeg posta, a u mrsne svi državni praznici i dani kada pravoslavna i rimo-katolička kapela slave svoju hramovsku slavu.

Član 9.

Ako bi u zavodu bilo više osuđenika koji bi želili postiti sva četiri posta, uskršnji, petrovski, gospojinski i božićni, kao i neke druge dane koje je crkva odredila da se poste, uprava zavoda izdavaće im posnu hranu.

Član 10.

Za osuđenike koji pripadaju islamskoj verskoj zajednici, spravljaće se jela koja odgovaraju propisima njihove veroispovesti.

Vrste osuđeničke hrane.

Član 11

S obzirom na telesni sastav i druge zdravstvene prilike osuđenika, hrana se deli u tri klase: 1) za zdrave osuđenike, 2) za bolešljive, slabe i one koji više ne podnose hranu zazdrave i 3) za bolesne osuđenike.

Član 12.

Koju će vrstu hrane i za koje vreme dobiti pojedini osuđenici, određuje upravnik zavoda na predlog zavodskog lekara.

I. Hrana za zdrave osuđenike.

a) Doručak.

Član 13.

Zdravi osuđenici dobijaće nedeljom, utornikom i četvrtkom po 30 centilitara crne kave, a u sve ostale dane po 50 centilitara zapržene čorbe. Kavu će dobiti o svima državnim praznicima, zatim na prva dva dana Uskrsa, Božića i Duhova i u dane kad zavodske kapele slave svoju hramovsku slavu.

Osim toga svaki osuđenik dobijaće uz kavu i čorbu po 70 grama hleba u kriškama.

b) Ručak i večera.

Član 14

Za ručak i večeru osuđenici će po pravilu dobijati:

1) nedeljom: po 50 centilitara goveđe (čorbe) supe s mesom i kao drugo jelo zaprženi krompir sam ili pomešan sa pirinčom ili kupusom, ili krompir kao paprikaš, ili pirinač sa belim pasuljem zapržen mašću ili kakvu salatu;

2) ponedeljnikom: po 50 centilitara zapržene čorbe od krompira i kao drugo jelo testo;

3) utornikom: po 50 centilitara goveđe supe s mesom i kao drugo jelo kašu od pšenične krupice ili pirinča;

4) sredom: po 50 centilitara zapržene čorbe i kao drugo jelo pasulj s ječmom ili kupusom, repom, krompirom ili mrkvom;

5) četvrtkom po 50 centilitara goveđe supe s mesom i kao drugo jelo sladak ili kiseo kupus, ili kakvo varivo. — Ovog dana može se u mesto supe dati paprikaš ili kupus s mesom ili varivo s mesom, i kao drugo jelo salata od krompira, kupusa ili čega drugog;

6) petkom: po 50 centilitara zapržene čorbe od pasulja ili sočiva i kao drugo jelo kakvo testo kao; valjuške i t. d.;

7) subotom: po 50 centilitara zapržene čorbe s ječmenom kašom ili pirinčom ili testom i kao drugo jelo pasulj sa zaprškom, ili sočiva sa zaprškom, ili grašak sam ili pomešan sa kojim drugim varivom.

Obrok mesa mora težiti 175 grama u sirovom stanju a kuvano bez kosti i žila 87½ a najmanje 75 grama.

Član 15

Osim toga, svaki će osuđenik dobijati dnevno po jedan hleb star najmanje jedan a najviše tri dana, u težini 75 grama — Hleb mora biti od krupno mlevenog pšeničnog brašna br. 7 sa primesom raženog ili kukuruznog brašna u srazmeri 4 : 1.

Član 16.

Osuđenima, koji rade na zavodskoj ekonomiji ili koji rade teže spoljne poslove (seča šume, krčenje zemljišta, kopanje kanala i t. d.), kao i onima za koje zavodski lekar nađe da im je iz zdravstvenih ili drugih razloga potreban uvećani obrok hleba, izdavaće se dnevno još po 250 grama hleba i to prvim dvema kategorijama samo u dane kad rade, a trećoj za vreme koje lekar odredi

II. Hrana za bolešljive i slabe.

a) Doručak.

Član 17.

Bolešljivi i slabi osuđenici, kao i oni koji više ne podnose hranu za zdrave dobijaće: nedeljom i četvrtkom po 35 centilitara mleka, utornikom, sredom i petkom po 30 centilitara crne kave, a subotom po 50 centilitara zapržene čorbe. Osim toga, svaki osuđenik dobijaće uz kavu, mleko i čorbu po 70 grama hleba u kriškama.

b) Ručak i večera.

Član 18.

Za ručak i večeru bolešljivi i slabi osuđeni-

ci dobijaće:

1) nedeljom, utornikom i četvrtkom po 35 centilitara goveđe supe uz propisani obrok goveđine; ponedjeljnikom, sredom, petkom i subotom po 50 centilitara čorbe propisane za zdrave, a porred toga i po 75 grama kivanog i zatim na masti i vodi isprženog mesa i najposle petkom 50 centilitara čorbe kao i za zdrave osuđenike;

2) po 35 centilitara variva ili testa i to onih dana kada se izdaje zdravim osuđenicima. S proleća, ljeti i jeseni u mesto variva davaće se po mogućstvu što više zelja i salata. — Isto tako u mesto goveđe supe i goveđine, može se ovim osuđenicima izdati po 100 centilitara goveđeg, svinjskog ili ovčeg paprikaša, ali to treba činiti onih dana kada se paprikaš daje zdravim osuđenicima; i

3) svakoga dana po 450 grama hleba od krupno mlevenog pšeničnog brašna br. 6.

III. Hrana za bolesnike.

Član 19.

Bolničku hranu dobijaće svi bolesni osuđenici koji se nalaze na lečenju u zavodskoj bolnici.

Osim bolesnih osuđenika, bolničku će hranu dobijati od zdravih samo bolničari i čuvari koji vrše nadzor u bolnici, kujni i pekarnici.

Član 20.

Bolnička se hrana daje ili kao prazan obrok, ili kao četvrt obroka, ili kao trećina obroka, ili kao pola obroka ili kao ceo obrok.

Veličinu obroka određuje tablica jelovnika.

Član 21.

Koji će obrok dobijati pojedini bolesni osuđenik određuje zavodski lekar.

§ 22.

Bolničari i čuvari dobijaće ceo obrok bolničke hrane.

Član 23.

Svi bolesnici bez obzira na obrok dobijaće svakog dana:

1) za doručak po 30 centilitara mleka bez šećera ili lipovog čaja sa 10 grama šećera;

2) za ručak 35 centilitara goveđe supe sa testom, pirinčom, grizom i dr.;

3) za večeru: 35 centilitara zapržene čorbe sa testom, pirinčom, grizom i dr.; i

4) hleba od 150 do 750 grama dnevno, i to kako kome lekar bude odredio. — Hleb mora biti od čistog pšeničnog brašna br. 6.

Član 24.

Osim toga, oni koji imaju ceo obrok dobijaće za ručak i večeru još po jedno jelo od variva ili povrća po jelovniku, a ostali bolesnici mogu dobiti po naređenju lekara kao dodatak: 1) slatko ili kiselo mleko do jednog litra dnevno; 2) po 30 centilitara jogurta ili sutlijaša (130 centilitara mleka, 15 grama pirinča i 15 grama šećera); 3) 20 centilitara bele kave (20 centilitara mleka, 15 grama šećera i 10 grama frankove kave); 4) dva komada jaja ili 100 grama običnog sira ili 30 gra-

ma metenog masla (butera); 5) teleći, jagnjeći ili govedí umokac (150 grama mesa, 20 grama masti, 10 grama brašna; 6) 200 grama telećeg, jagnjećeg, govedeg, svinjskog pečenja ili šnicla (10 grama masti; 7) čulbastiju od 200 grama mesa; 8) pire od graška ili krompira (200 grama krompira, 200 grama graška i po 20 grama masti); 9) testo (100 grama brašna, 20 grama masti, $\frac{1}{4}$ jajeta, 5 grama šećera, 50 grama voća, ili 25 grama sira) ili koje testo iz jelovnika za zdrave osuđenike a u količini određenoj za bolesničku hranu; 10) kuvano voće (150 grama voća i 10 grama šećera).

Jelovnik.

Član 25.

Koliko i kakvih sastojaka moraju sadržavati pojedina jela koja se daju osuđennicima, zdravim i bolesnim, kao i način njihova spravljanja propisuje tablica o jelovniku.

Član 26.

Od gore propisanog načina gotovljenja jela mogu se činiti otpuštanja samo u izuzetnim slučajevima i kad lekar naredi.

Završno naređenje.

Član 29.

Ovaj pravilnik stupa na snagu i dobija obaveznú silu od dana obnarodovanja u „Službenim novinama“ od koga dana prestaju važiti sva ranija naređenja i propisi koji bi bili protivni odredbama ovoga pravilnika.

Broj 39606 P. 1483.

25. aprila 1930. godine

Beograd.

Ministar Pravde,

Dr. M. Srškić s. r.

KUĆNI RED za kaznene zavode.

I. Dnevni i radni red.

Član 1.

Osuđenici idu na spavanje, ustaju sa spavanja, polaze na rad i svaki drugi posao samo u određeno vreme i na određeni znak zvona ili naročite zvečke.

Član 2.

Samo na dani znak zvona ili zvečke može se obustaviti rad, poći na obed ili odmor, u šetnju, u školu ili crkvu.

Član 3.

Ujutru, na dani znak zvona ili zvečke, svaki osuđenik mora odmah ustati, umiti se, očesljati se, spremiti postelju, urediti svoje stvari, primiti doručak i poći na određeni posao.

Član 4.

Od 15. aprila do 15. oktobra osuđenici će ustajati radnim danom u 5, nedeljom i praznikom u 6 časova, a od 16. oktobra do 14. aprila ustajće i radnim danom i praznikom i nedeljom u 6 časova.

No upravnik zavoda, obzirom na mesne prilike i vremenske pojave, može odrediti i drugo vreme za ustajanje osuđenika.

Član 7.

Obavezno radno vreme trajaće dnevno:

- 1) leti 11 časova;
- 2) zimi 9 časova.

Član 8.

Pola časa pre ručka, t. j. u $\frac{1}{2}$ 12 časova, obustavlja se rad i osuđenici stavljaju u red svoj alat i druge stvari, a po tom idu na ručak.

Za ručak i odmor posle ručka određuje se odmor od jednog i po časa. Ovo vreme upotrebiće osuđenici na slobodnom vazduhu u šetnji ili bez ove.

Član 11.

Za vreme šetnje osuđenici koji su u ćelijama ići će jedan po jedan u razmaku od tri koraka, a osuđenici iz zajedničkog zatvora po jedan ili po dvojica u razmaku od dva koraka.

Član 14.

Posle podne radno vreme trajaće po pravilu od 13 do 19 časova leti, a zimi od 13 do 18 časova, kada se na dani znak zvona rad obustavlja i osuđenici idu na večeru i spavanje.

Član 15.

Subotom i danom pred praznik rad će se

obustaviti posle podne jedan čas ranije nego inače i to će se vreme upotrebiti za čišćenje odeli, obuće i svršavanja sličnih poslova.

Član 16.

Vreme posle večere mogu osuđenici upotrebiti u tihom razgovoru ili čitanju knjiga, izradivanju školskih zadataka i svršavanju sličnih poslova. Tačno u 21 čas, na dani znak zvona ili zvečke, svi osuđenici moraju ići na spavanje. Od toga časa mora vladati potpuni mir u svima prostorijama zavoda.

Član 17.

Osuđenici spavaju u košuljama, a ko hoće može zadržati još i gaće, inače se mora skinuti sve drugo odelo i rublje. Niko nesme spavati u dnevnom odelu.

Član 20.

Svake nedelje i praznika osuđenici će ići na Božju službu. Tih dana izdavaće se ručak osuđenima u 12 časova, a u 14 časova zatvarat će se sva zavodska odelenja i sve zavodske prostorije. Vreme od 14 do 19 časova mogu osuđenici upotrebiti na odmor, u pisanju pisama, čitanju knjiga i svršavanju drugih svojih poslova. U 19 časova prestaje svako zanimanje i osuđenici idu na spavanje.

II. Prava i dužnosti osuđenika.

A) Prava osuđenika.

Član 22.

Svaki osuđenik ima pravo da usmeno na

raportu i u hitnim slučajevima i izvan raporta svom starešini podnese molbu, žalbu ili prijavu kao i da od njega zatraži, da se spis, koji bi on želeo, pošalje sudu ili državnom tužiocu.

Član 23.

Osim toga, svaki osuđenik ima pravo da u granicama zakona i propisa ovog Kućnog reda: prima posete svojih srodnika, da piše pisma svojim srodnicima, da prima pakete s hranom i odelom od svojih srodnika, da kupuje namirnice za poboljšanje svoje hrane, da se služi knjigama i časopisima iz zavodske biblioteke, da o svom trošku nabavlja stručne knjige i izvan zavodske biblioteke i najposle, da traži da mu se dodeli podesan rad ili uopšte ma kakvo zaposlenje koje bi odgovaralo njegovom zdravstvenom stanju, ranijem zanimanju, moralnim osobinama i intelektualnom razviću.

B) Dužnosti osuđenika.

1. Vladanje osuđenika.

Član 25.

Osuđenici se moraju dobro vladati svuda i na svakom poslu. Oni moraju uvek biti pristojni i uljudni, zatim moraju izbegavati sve ono, što bi se protivilo kako zakonskim propisima, tako i zahtevima morala i lepog ponašanja.

Član 26.

Sve zavodske činovnike i službenike osuđe-

nici su dužni s poštovanjem susretati, njihova naređenja tačno i savesno ispunjavati, njihovim se zapovestima bezuslovno pokoravati i u opšte u svima se prilikama pristojno vladati.

Član 27.

Osuđenici su dužni svakog zavodskog službenika i svakog svog starešinu oslovljavati sa „Vi“ i „Gospodin“.

Član 28.

Osuđenici moraju sve svoje pretpostavljene službenike pri svakom susretu bez reči pozdraviti skidanjem kape ili poklonom i gledati u njih dok ovi ne prođu.

Osim toga, kad koji od pretpostavljenih službenika uđe u ćeliju, radionice, spavaću sobu ili kakvu drugu prostoriju, osuđenici su dužni da ga pozdrave ustajanjem.

Član 29.

Osuđenici se moraju među sobom lepo op-hoditi, prijateljski susretati, paziti, uzajamno pošto-vati i u miru živeti.

Član 30.

O svim sporovima, koji bi izbili među osu-đenicima, donosiće odluku nadležni starešina. Osu-đenici ne smeju sami sebi zadovoljenje pribav-ljati i međusobno se svadati i prepirati.

Član 31.

Nijedan osuđenik ne sme imati pri sebi ni-

šta što nije dopušteno, kao na primjer oružje, novac, žižice, duhan, karte, oštro oruđe ili kakve druge stvari, koje nisu potrebne za rad, za održavanje čistoće tela i odela ili za učenje školskih predmeta.

8 Član 32.

Najstrožije se zabranjuje svako primanje, pozajmanje, davanje na poslugu, zamenjivanje, darivanje, kupovanje ili prodavanje svih stvari kako između osuđenika, tako i između osuđenika i slobodnih lica.

9 Član 33.

Sve stvari, koje budu pribavljene ma kojim putem predviđenim u čl. 32 ovog Kućnog reda i koje se nađu ma kod koga, odmah će se oduzeti ili prodati u korist pripomoćne blagajnice dotičnog zavoda.

10 Član 34.

Za vreme rada i šetnje, prilikom prolaza kroz zavodske prostorije, pri polasku na spoljni rad, zatim u školi i crkvi, osuđenici ne smeju razgovarati, ogledati se, jesti ili zanimati se kakvim drugim poslom koji nema veze sa određenim službenim radom.

11 Član 35.

Osuđenici mogu sasvim polako razgovarati samo za vreme odmora, koji se obavlja u sobama zajedničkog zatvora

12 Član 36.

Osuđenici se ne smeju međusobno dopisivati, glasno razgovarati, vikati, pevati, zviždati, zadirkivati se, gurati se, igrati karte, kockati se, peti se na zidove ili prozore, gledati kroz prozore ili davati bilo kakve znakove.

13 Član 37.

Zabranjuje se svako zadirkivanje u tuđu veroispovest, pleme ili narodnost. Isto tako najstrože se zabranjuje svako ismejavanje, ruganje, prebacivanje, međ sobno zadirkivanje, kletve, psovke, priče o vršenju krivičnih dela i svi drugi sramni i nemoralni razgovori.

14 Član 38.

Ni jedan osuđenik ne sme uznemiravati druge osuđenike kad ovi obavljaju verske propise prilikom ustajanja, obeda i polaska na spavanje.

15 Član 39.

Svaku tuđu stvar koju osuđenik bude našao, ne sme kod sebe zadržati ni jednog časa, već je mora odmah predati svome čuvaru. Prilikom predaje nađene stvari, osuđenik je dužan pokazati čuvaru mesto gde je stvar našao i objasniti mu način kako ju je našao.

16 Član 40.

Pokušaj begstva, dogovaranje i pripremanje na begstvo i pobunu; odricanje rada ili primanja hrane, otpor ili nasilje protiv pretpostavljenih stavešina, najstrože se zabranjuje.

Koji se osuđenik ogreši o ovaj propis, biće najstrožije kažnjen, a pored toga izlaže se opasnosti, da u slučajevima begstva, pobune i nasilja protiv službenika, bude ubijen vatrenim oružjem.

Član 41.

Svaki osuđenik koji sazna za dogovaranje, pripremanje ili pokušaj na pobunu, begstvo, napad ili nasilje na zavodske službenike, dužan je da to odmah javi svom prvom pretpostavljenom starešini. Ako to ne učini, odgovaraće i krivično i disciplinski.

2) Rad osuđenika.

Član 43.

Svaki zdrav osuđenik dužan je da radi savjesno i marljivo određeni mu posao.

Bolesnim i slabim osuđennicima dodeljivaće se, prema preporuci lekara, radovi koji nisu ubitačni za njihovo zdravlje.

Član 44.

Prilikom polaska na rad, kao i pri povratku sa rada, osuđenici moraju ići mirno, pristojno i po dvojica u redu.

Član 45.

Za vreme rada osuđenici se ne smeju baviti nikakvim drugim poslom ili zanimanjem osim onim koji im je dodeljen. Osim toga, oni se bez dopuštenja ne smeju ni časa udaljavati sa određenog posla ili mesta.

Član 46.

Osuđenici su dužni najbrižljivije čuvati povereni im materijal, alat, sprave i celokupno drugo oruđe. Osim toga, osuđenici-radnici vodiće strogo računa o tome da se materijal troši samo za ono na što je namenjen i samo u toliko u koliko je to neophodno potrebno. Svako rasipno trošenje i kvarenje materijala naknadiće se iz odobrene nagrade onih osuđenika koji su materijal pokvarili, rasipno trošili ili mu makakav kvar naneli.

Član 47.

Nedeljom i praznikom se po pravilu ne radi. Ali kućni poslovi i drugi radovi koji se bez štete ne mogu prekinuti ili odložiti, obavljaće se i u ove dane.

3) Održavanje čistoće.

Član 49.

Svaki osuđenik dužan je održavati čistoću svoga tela, odela, rublja, obuće; pribora za jelo i piće, posteljnih stvari i svih prostorija u kojima živi.

Član 50.

Svakog jutra osuđenik mora oprati lice, vrat i usta, a ruke mora prati više puta preko dana, osobito pre svakog obeda i spavanja.

Član 51.

Pribor za jelo i posuđe za vodu mora se

održavati u naročitoj čistoći i bezprikornom redu. Vremenom na vreme i kad se god zato ukaže naročita potreba, sve će se te stvari prokuvati u ceđu ili čistoj vodi.

Član 52.

Svaki osuđenik mora bar jedanput preko nedelje oprati noge, leti u hladnoj a zimi u toploj vodi. Osim toga, svaki se osuđenik mora okupati leti bar jedanput u dve nedelje a zimi bar jedanput u mesec dana.

Osuđenici, koji rade prljave, nečiste poslove, kupaće se prema stvarnoj potrebi, a po mogućnosti posle svakog obavljenog posla.

Član 53.

Svaki osuđenik mora brijati bradu i kratko šišati kosu.

Nijedan osuđenik ne može nositi bradu i dugu kosu osim onih, kojima je to dopušteno naročitim zakonom, sudskom presudom ili lekarском naredbom.

Član 54.

Osuđenici su dužni svoje odelo i obuću držati čisto i uredno. Oni moraju odelo s vremenom na vreme tresti, uprljano odmah očistiti i obuću prema potrebi mazati.

Član 55.

Osuđenici ne smeju pljuvati po podu niti praviti ma kakvu nečistoću u zavodskim prostorijama.

4) Dužnost biti sobni redar.

Član 56.

Svaki osuđenik mora se primiti dužnosti sobnog redara.

Član 57.

Svaki osuđenik je dužan izvršivati naredbe sobnog redara.

Član 58.

Dužnost je sobnog redara:

- 1) da se stara o čistoći, redu, miru, dobrom vladanju osuđenika u svome odeljenju;
- 2) da pazi da se u odeljenje ne unose stvari, čije je držanje zabranjeno osuđenima;
- 3) da vodi nadzor da se osuđenici vladaju po propisima kućnog reda i da svaki njegov prekratak odmah dostavi svom starešini;
- 4) da čuva državne stvari koje su mu poverene i da svaki njihov kvar odmah prijavi nadležnom starešini;
- 5) da odmah izvesti pretpostavljenog starešinu čim sazna za dogovaranje ili pripremanje osuđenika na pobunu, begstvo, napad na službenike, odricanje rada i neprimanja hrane.

5. Dužnost posećivanja bogoslužnja, škole i tečaja za nepismene.

Član 59.

Svaki osuđenik dužan je posećivati službu Božju.

Osuđenici jedne veroispovesti nesmeju po-
sećivati službu Božju druge veroispovesti.

Član 60.

Za vreme službe Božje osuđenici moraju bi-
ti pažljivi, mirni i pristojni

Član 61.

Maloletnici, koji su upisani u školu i puno-
letni osuđenici koji su upisani na tečaj za nepi-
smene, moraju ove uredno pohađati, na časovi-
ma pažljivi biti, predmete marljivo učiti, školske
i domaće zadatke savesno i brižljivo izrađivati i
na postavljena pitanja uljudno odgovarati.

III. Postupanje sa osuđenima.

1. Poboljšice i olakšice.

Član 62.

Poboljšice i olakšice pri izvršivanju kazni
lišenja slobode pripadaju po pravilu u većoj meri
onim osuđenima, koji su osuđeni na zatvor i
zatočenje nego onima koji su osuđeni na strogi
zatvor ili robiju, a najmanje onima, koji su po-
vratnici i onima koji su osuđeni zbog dela izvr-
šenih iz nečasnih, koristolubivih pobuda. Ali
upravnik zavoda može one koji su osuđeni na
strogi zatvor ili robiju izjednačiti sa onima koji
su osuđeni na zatvor i zatočenje, ako su delo
izvršili u afektu, prekoračenju nužne odbrane,
odbrani časti, ili ako su delo izvršili iz političkih
motiva.

Član 63.

Poboljšice i olakšice odnose se na rad, po-
boljšanje hrane, pisanje pisma, primanje poseta
od rodaka i poznanika, na nabavku knjiga i dru-
gih korisnih i potrebnih stvari.

Član 64.

Svaki osuđenik koji vrši poboljšanje hrane
iz odobrene mu nagrade, mora nabaviti o svom
trošku jednu knjižicu sa obeženim brojem stran-
nica u koju će službenik koji vrši nabavku hrane
i drugi stvari, upisivati datum kupovine, vrstu
kupljenih stvari i njihov iznos. Ta se knjižica
mora svaka tri meseca zaključiti i potrošena svota
obračunati. Svaki obračun mora potpisati osuđenik
čija je knjižica i činovnik koji vodi knjižicu. Ne-
pismene osuđenike potpisivaće upravnik ili nje-
gov zamenik uz supotpise dva svedoka — osu-
đenika.

Član 65.

Od nagrade koja pripada osuđenima po
§ 29. Uredbe o organizaciji, upotrebi i naplati
osuđeničke radne snage, moći će osuđenici tro-
šiti na svoje potrebe i druge dopuštene svrhe
onoliko koliko im bude odredio upravnik zavoda.

Prilikom određivanja dela nagrade kojim će
osuđenik moći da raspolaze, upravnik će se ru-
kovoditi: vrstom i veličinom osude, moralnim vla-
danjem i popravkom osuđenika, njihovim zdrav-
stvenim stanjem, stvarnim potrebama osuđenika
i njihovim imovinskim prilikama.

Član 66.

Po dopuštenju upravnika zavoda osuđenici mogu nabavljati za svoj novac hranu i druge potrebne stvari, kao sapun, če. kice za zube, prašak za zube, knjige, časopise, papir za pisanje i tome slično.

Količinu namirnica, njihovu vrstu i način kupovine i raspodele osuđennicima određuje upravnik po svome nahođenju.

Član 67.

Osuđenici mogu primati životne namirnice u cilju poboljšanja hrane samo od svoje rodbine.

Količinu ovih namirnica određuje upravnik zavoda, koji može ove namirnice zbog rđavog vladanja osuđenika smanjiti ili ih sasvim zabraniti za izvesno vreme.

Član 68.

Pisati pisma rodbini i poznanicima mogu osuđenici po pravilu tek u drugom stepenu izvršenja kazne i to

- 1) slobodnjaci jedanput u dve nedelje;
- 2) osuđenici, koji su prvi put osuđeni zbog zločina ili prestupa i oni koji su ranije osuđivani ali nisu povratnici, jedanput u četiri nedelje;
- 3) osuđenici koji su po drugi put u kaznenom zavodu ili su prvi put u povratu, jedanput u šest nedelja;
- 4) osuđenici koji su tri ili više puta bili u kaznenom zavodu ili su dva ili više puta u povratu, jedanput u osam nedelja.

Član 69.

Pisma će se pisati nedeljom i praznikom, odnosno u one dane koje odredi upravnik zavoda.

Član 70.

Osuđenik koji želi pisati pismo prijaviće se čuvaru odeljenja, a ovaj će njegovu molbu saopštiti zapovedniku straže, koji će molioca izvesti na molbeni raport, pa će se dalje postupiti po naredbi starešine koji molbene raporte prima.

Član 71.

Osuđenici mogu primati posete jedino od rodbine i tek po izuzetku od prisnih prijatelja.

Pravo na prijem posete stiče se u drugom stepenu izvršenja kazne i to:

- 1) slobodnjaci jedanput u dve nedelje;
- 2) osuđenici koji su prvi put osuđeni zbog zločina ili prestupa i oni koji su ranije osuđivani ali nisu povratnici, jedanput u četiri nedelje;
- 3) osuđenici koji su po drugi put u kaznenom zavodu ili su prvi put u povratu, jedanput u šest nedelja;
- 4) osuđenici koji su tri ili više puta bili u kaznenom zavodu ili su dva ili više puta u povratu, jedanput u osam nedelja.

Član 72.

U izuzetnim slučajevima može upravnik kaznenog zavoda dopustiti vrednim i valjanim osuđennicima da i prekoredno pišu pisma i primaju posete ako se tiče važnih porodičnih i imovinskih poslova.

Član 73.

Posete se primaju po pravilu nedeljom i praznikom i to u naročito određenoj prostoriji i u prisustvu službenika koga odredi upravnik zavoda.

Član 74.

Osuđenici koji su u prvom stepenu izdržavanja kazne t. j. u ćeliji ne mogu primiti posete. Ali im upravnik zavoda može dopustiti zuzetno pisanje pisama u važnim porodičnim i imovinskim poslovima.

Član 76.

Alkoholna pića mogu se dopustiti osuđenima samo po naredbi lekara kao lek, a nikako kao užitak ili kao poboljšanje hrane.

Član 77.

Osuđenici, kojima upravnik zavoda u smislu § 44. Zakona o izvršavanju kazni lišenja slobode dopusti pušenje duhana, mogu o svom trošku nabaviti nedeljno najviše:

- 1) slobodnjaci 40 grama duvana ili odgovarajuću količinu cigareta;
- 2) radnici koji rade teške poslova van zavoda 20 grama duvana ili odgovarajuću količinu cigareta.

Član 78.

Unošenje u zavod i zavodske prostorije duvana, cigareta, papira za pravljenje cigareta i žižica najstrože se zabranjuje.

Osuđenici, kojima je dopušteno pušenje duvana na spoljnim radovima, prilikom vraćanja s rada predavaće na ulasku u zavod određenom čuvaru duvan i duvanski pribor. Predati duvan i pribor vraćaće se osuđenima na njihov zahtev prilikom svakog njihovog odlaska na spoljni rad.

Član 80.

Na kom će se mestu i u koje vreme smeti da primi duvan, određuje upravnik zavoda.

Član 81.

Nijedan osuđenik komu je dopušteno pušenje duvana u zavodu, ne može držati kod sebe duvan i duvanski pribor, već ga mora predati na čuvanje zato određenom licu.

Član 82.

U određeno vreme za pušenje razdeliće se pušačima njihov duvan, a posle svršenog pušenja oduzeće se od njih sav preostali duvan sa priborom i predati na čuvanje određenom licu.

Član 83.

Osuđenima, koji se ne budu u svemu držali propisa i naređenja o pušenju duvana, zabraniće se u buduće sasvim ili za izvesno vreme pušenje duvana, a pored toga biće i disciplinski najstrožije kažnjen.

Član 84.

I maloletnim i punoletnim osuđenima, bez

obzira na vrstu kazne, ko i su dobrog vladanja i koji se u radu ističu marljivošću, može upravnik zavoda dopustiti:

- 1) da kod sebe drže slike svoje najbliže rodbine;
- 2) da na prozoru svoje ćelije ili zajedničkog zatvora drže i neguju cveće;
- 3) da za vreme odmora igraju šah ili koju drugu poučnu igru;
- 4) da nabave i kod sebe drže kalendar;
- 5) da se na slobodnom vazduhu bave vežbama i igrama;
- 6) da mogu svirati u instrumente koji ne prouzrokuju veliku larmu;
- 7) da učestvuju u pevačkom zboru i orkestru;
- 8) da mogu prisustvovati muzičkim priredbama i prikazivanju poučnih i vaspitnih filmova.

2) Postupak sa molbama, žalbama i prijavama.

Član 85.

Svaki osuđenik koji ima da podnese molbu, žalbu ili prijavu mora se po pravilu javiti čuvaru odeljenja, a ovaj će dalje postupiti po propisima i naređenjima koja vrede za takve slučajeve.

Član 86.

U osobito važnim i hitnim slučajevima može svaki osuđenik svoju molbu, žalbu ili prijavu podneti neposredno upravniku zavoda ili ma kome od zavodskih činovnika, a ovaj činovnik du-

žan je takvu pretstavku odmah dostaviti upravniku zavoda.

Član 87

Iz slaniku Ministarstva pravde koji obilazi kazneni zavod i vrši njegov pregled, može svaki osuđenik neposredno podneti molbu, žalbu ili prijavu.

Član 88.

Za svaku lažnu prijavu ili neopravdanu žalbu dotični će osuđenik biti disciplinski kažnjen u koliko njegov postupak ne bi prelazio u koje teže delo za koje se kazni po Krivičnom zakonu.

Član 89.

Raporti za prijem molbi, žalbi i prijava osuđenika držaće najmanje dvaput mesečno.

Dane, časove i mesta raporta određuje upravnik zavoda

3) Postupak smolbama za pomilovanje.

Član 90.

Molbu za pomilovanje može osuđenik podneti po pravilu tek pošto je izdržao jednu trećinu dosuđene mu kazne.

Član 91.

Izuzetno i iz osobito važnih razloga, koji prema stanju spisa nisu bili dotle poznati može se dopustiti osuđeniku da podnese molbu za po-

milovanje i pre roka označenog u prethodnom propisu.

Član 92.

Molba za pomilovanje podnosi se usmeno na raportu upravniku zavoda koji će molbaca saslušati o razlozima iz kojih molbu podnosi i ako uvaži njegove navode, narediće da se o tome napravi zapisnik koji će potpisati pored njega još i delovođa i osuđenik-molilac. Ako osuđenik ne zna pisati, potpisaće ga lice koje on bude ovlastio za tu svrhu.

Član 93.

Ako razlozi, koje osuđenik navede kao opravdanje svoje molbe, protivreče činjenicama koje su utvrđene sudskom presudom ili ako su ti razlozi sasvim beznačajni, upravnik će moći takvu molbu da odbije o čemu će uneti zabeležku u raportnu knjigu i lični spis osuđenika.

Član 94.

Za podnošenje molbe za pomilovanje može se jedan osuđenik javiti upravniku na raport po pravilu najviše dvaput u godini dana.

KUĆNI RED ZA BOLNICE KAZNENIH ZAVODA.

Član 1.

Pregled obolelih osuđenika vršiće se u zavodskoj bolnici, u naročito određenoj sobi za ordinaciju. Redovni pregled obolelih osuđenika vršiće se tri puta preko nedelje i to: ponedelonom, sredom i petkom. U hitnim pak slučajevima lekar će na poziv Upravnika zavoda obolelog osuđenika odmah pregledati.

Član 2.

Pregled osuđenika u zavodskoj bolnici vršiće se zimi u 8, a leti u 7 časova.

Član 3.

Obolele osuđenike dovode na pregled određeni stražari a lekaru ih privodi nadzornik bolnice, koga postavlja Upravnik iz reda zavodskih stražara.

Pregled će se obavljati ovim redom: osuđenici iz odeljenja za slobodnjake, osuđenici iz zajedničkoga zatvora, osuđenici iz ćelije i najposlije osuđenici prinudni radnici.

Član 4.

Za koga osuđenika lekar nađe da mu je po-

trebno bolničko lečenje, takav će osuđenik stupiti u bolnicu istog dana posle ručka.

Član 5.

Za vreme čekanja za pregled, za vreme pregleda kao i po završenom pregledu mora vladati najveći mir i tišina u svima prostorijama određenim za čekanje i za pregled.

Član 6.

Osuđenici kojima nije dopušteno međusobno mešanje, ne smeju imati nikakova dodira ni za vreme lekarskog pregleda

Član 7.

Osuđenik u bolnici prima lekove u količini koje mu lekar propiše. Primljene lekove oboleli osuđenik dužan je da upotrebi i to u ono vreme i onoj količini koju lekar označi. O upotrebi lekova i u opredeljenoj količini pored zavodskog lekara brinu se još i nadzornik bolnice i sobni redari.

Član 8.

Za vreme trajanja lečenja osuđenici se moraju dobro vladati, moraju biti pristojni i uljudni, službenike prilikom obilaska susretati sa poštovanjem, na sva pitanja po mogućnosti tačno odgovarati i davati sva potrebna obaveštenja o stanju njihova zdravlja.

Član 9.

Svi bolesnici moraju bezuslovno izvršivati

sva naređenja bolničara koja se tiču reda, mira i čistoće u bolnici.

Član 10.

Oboleli osuđenici, koji zbog prirode svoje bolesti moraju neprestano da leže u krevetu, ostaće po savetu i naređenju lekara preko celog dana i noći u krevetu. Ostali pak osuđenici ustaćaće: zimi u 6, a leti u 5 časova, a ležaće zimi u 18, a leti u 17 časova.

Član 11.

Bolesni osuđenici dobijaće doručak: leti u 6 a zimi u 7 sati, ručak: i zimi i leti u 11 sati, a večeru: leti u 18 a zimi u 17 časova.

Lekar može po potrebi i u interesu oporavljenja osuđenika smanjiti broj obroka kao i količinu samog obroka.

Član 12.

Obolelim osuđennicima donose hranu bolnički redari u porcijama i sudovima posebno za svakog bolesnika.

Član 13.

Bolesničke sobe čistiće se i provetravati tri puta dnevno: dva puta pre podne (zimi od 6—7 sati, leti od 5—6 sati i od 11¹/₂—12¹/₂ časova) i jedan put posle podne (17—17¹/₂ časova).

Član 14.

Za sve lečenje oboleli osuđenik nesme se

trebno
piti u

udaljavati iz svoje bolesničke sobe. Najstrožije se pak zabranjuje poseta i šetnja bolesnika iz jedne u drugu sobu bolnice.

Član 15.

gleda
najve
nim z

Bolesni osuđenici koji se mogu kretati, puštaće se po savetu lekara i odobrenju upravnika na šetnju i to samo u tople dane.

meša
vreme

Bolesni osuđenici šetaju u bolničkom parku, koji je ograđen i odvojen od mesta za šetnju zdravih osuđenika. Šetnja se vrši u razne pravce. Bolesnik može šetati sam ili u društvu jednog ili dvojice bolesnika iz iste sobe. Zabranjuje se zajednička šetnja i dodir bolesnika iz jedne sobe sa bolesnicima druge sobe. Šetnja traje zimi od 13 do 15 sati a leti od 8 do 10 sati. Po po savetu lekara šetnja se može smanjiti i do jednog sata.

koje
osuđ
i onc
kova
lekar
redar

Član 16.

U tople, prolethnje, letnje i jesenje dane bolesnici će se puštati na sunčanje u bolnički park, koje po savetu lekara može da se nastavi posle svake šetnje. Sunčanje traje i pre i posle podne, jedan do dva sata i za vreme trajanja sunčanja bolesnici mogu odvojeno ili u grupi najviše tri iz iste sobe šetati ili sedeti na klupama koje su za njih postavljene u bolničkom parku.

raju
služb
vanje
gova
njih

Osuđenike na šetnju i sunčanje izvode sobni redari, a red za vreme šetnje i sunčanja održava nadzornik bolnice.

Član 17.

Hranu i lekove koji se bolesniku šalju bilo

u paketu bilo preko posetioca, primaće osuđenik samo po prethodnom pregledu i odobrenju zavodskog lekara.

Član 18.

Bolesnici ne mogu primati posete u bolnici. Izuzetno po prethodnom dopuštenju lekara i odobrenju upravnika, može se dopustiti teško obolelim osuđennicima da primaju posete u bolnici ako se tiče važnih porodičnih i imovinskih odnosa.

Član 19.

Svaki oboleli osuđenik dužan je da održava čistoću svoga tela te u tom cilju svakog jutra oprati ruke i lice, a po mogućnosti i vrat. Ove poslove bolesnici izvršavaju u naročitom odeljenju bolnice. Oni pak, koji zbog bolesti ne mogu sami održavati čistoću svoga tela, takvog će bolnički redari redovno prati.

Član 20.

Bolesnici će se kupati svako 14 dana, a po naredbi lekara i češće.

Kupanje će se obavljati po mogućnosti u zavodskom kupatilu, a teško oboleli i oni koji boluju od zaraznih bolesti kupaće se u bolničkom kupatilu.

Član 21.

Ranije izrečene disciplinske kazne i odredbe o ćelijskom zatvoru neće se izvršivati za vreme dokle se osuđenik nalazi na lečenju u bolnici.

BOLNIČKI REDARI.

Član 22.

Bolničke redare određuje upravnik zavoda. Oni su ujedno sa nadzornikom bolnice i pomoćno osoblje zavodskog lekara.

I nadzornik bolnice i bolnički redari biraju se po mogućnosti iz reda onih čuvara odnosno osuđenika, koji su služili vojsku u bolničkoj četi ili su inače ranije bili na radu u kojoj bolnici i poznaju odnosne pojmove higijene.

Član 23.

Bolnički redari raspoređuju se u pojedine bolničke sobe. Svaka soba ima po dva redara. Bolnički redari primaju hranu propisanu za bolesne osuđenike, a spavaju u bolnici u naročitoj sobi za njih određenoj.

Član 24.

DUŽNOST REDARA:

1) da je preko celog dana u bolesničkoj sobi ili hodniku i da se odmah na svaki poziv bolesnika odazove, sasluša njegovu želju i usluži ga.

2) da teže obolele osuđenike svako jutro peru i oblače, da ih po naređenju lekara kupa, da ih u veče svlače i pokrivaju i da vrše sve dozvoljene usluge koje bolesnici od njih zahtevaju.

3) da bolesničke sobe održavaju u primernoj čistoći i redu.

4) da se staraju, da bolesničke sobe budu uvek ispunjene čistim zrakom i u tom cilju da ih

redovno provetravaju u vreme propisano ovim kućnim redom.

5) da donose i razdeljuju hranu bolesnicima, a jako obolele i još da hrane.

6) da peru sudove iz kojih bolesnici primaju hranu i da se staraju, da se svaki oboleli osuđenik usluži hranom samo iz svojih sudova a ne iz sudova drugog obolelog osuđenika.

7) da strogo vode računa, da nijedan bolesnik ne propusti upotrebu propisanih lekova.

8) da bolesnike izvode na šetnju i sunčanje u određeno vreme.

9) da vode računa da se bolesni osuđenici vladaju u redu i miru po propisima ovog kućnog reda i da svaki prekršaj sa strane bolesnika odmah dostave nadzorniku bolnice.

Član 25.

Bolnički redari moraju se lepo i čovječno ophoditi prema bolesnicima. Oni se moraju u svome radu u svemu pridržavati ovog kućnog reda i naređenja lekara i upravnika zavoda.

Član 26.

Bolnički redari dežurace po bolničkim sobama ovim redom: od 8 sati do 12 sati u veče dežurace jedan redar za dve bolničke sobe a od 12 sati do 5 u jutru dežurace drugi redar za te iste sobe

Za vreme trajanja dežurstva bolnički redar obilaziti će bolesnike i na njihov opravdani zahtev vršiti potrebne usluge.

Za vreme dežurstva bolnički redar može sa

vremena na vreme da izađe iz bolničke sobe.

Član 27.

Nadzornik bolnice vrši svoju dužnost po uputstvima zavodskog lekara.

Član 28.

Nadzornik bolnice staraće se, da bolnički redari svoju dužnost tačno i savjesno vrše po propisima ovog kućnog reda, a za svaki prekršaj privodiće ih upravniku radi disciplinskog kažnjavanja.

Član 29.

Vrhovni nadzor nad radom i celokupnim životom u bolnici vodi zavodski lekar. On je odgovoran upravniku zavoda za uspešan rad bolnice i za njeno uredno i pravilno funkcionisanje.

Juv. br.

38762

SADRŽAJ:

	Strana
Zakon o izvršenju kazni lišenja slobode	3
Uredba o organizaciji, upotrebi i naplati osuđeničke radne snage	45
Uredba o uređenju kaznenih zavoda	63
Uredba o službenicima kaznenih zavoda	71
Uredba o osiguranju osuđenika u nesrećnim slučajevima	87
Pravilnik o upotrebi oružja	109
Uredba o specijalnim dodacima u novcu i naturi	115
Uredba o uniformisanju	127
Pravilnik o službenom odelu i oružju	133
Uredba o prinadležnostima u naturi državnih službenika	139
Opšte odredbe o ishrani	145
Kućni red za kaznene zavode	153
Kućni red za bolnice kaznenih zavoda	173